

Kanadai Magyar Ujság

EGYESÍVE A KANADAI MAGYAR HIRLAPPAL

VOL. VI EVFOLYAM

WINNIPEG, MANITOBA, 1929. DECEMBER 21. SZOMBAT

NO. 51. SZAM

Christmas Message to Paris

BY JENŐ GÁSPÁR (born 1894)

TRANSLATED FROM THE HUNGARIAN BY: WATSON KIRKCONNELL

My little girl now gets no Christmas-tree.
(In Hungary the firs no longer stand;
And this bright child that we have rocked to sleep
Grows up defrauded in a plundered land.)
Her eyes were sparkling in expectancy;
Like shooting stars they shone, and faded out ...
And in her pure wee heart, instead of joy,
Is but the pain of bitterness and doubt ...
But let her early learn our Magyar fate,
That we must mutely bear the cruel whip,
That we must clench our fists in mute despair
Until beneath our nails the blood-drops drip ...
That we must write all blows upon our hearts,
And deeply hide what others cannot feel,
And starve, half-frozen, in a beggar's rags
And watch our spoilers wear the robes they steal ...
Yet if hereafter evil days be done,
And our dark cup of poison fully drained;
If youth once more shall walk the Magyar steppes,
No more a desert by the world disdained:
Perchance these joyless times that mock our Yule,
These lamentations of the wintry heart,
And these slow-lingering years of silent grief,
And all our dreams of vengeance shall depart ...

My little girl now gets no Christmas-tree,
And her blue eyes with hopeless grief are blind.
Would God these chilling childhood tears could plead
In stately Paris where our fate was signed!

Gáspár Jenő fenti szívbemutató költeményének eredetije a KANADAI MAGYAR UJSÁG KÉPES NAGY NAPSTARÁNAK 58.-ik oldalán olvasható!

JOTTINGS BY THE WAY

EXCERPTS FROM AN ARTICLE WRITTEN BY MRS. VIOLET MCNAUGHTON, WHO CAME JUST BACK FROM A VISIT TO HUNGARY

Reprinted from "THE WESTERN PRODUCER" official organ of the Wheat Pool

I found difficult to leave the Women's International League school in Hungary — not only for the delightful friendships formed, which would have been reason enough, but because it was the only place where I stayed long enough to get a real glimpse of the very day life of the European people.

I did finally tear myself away from Hungary, but it will be long before I can forget this whirlpool of bitterness. By the Treaty of Trianon Hungary lost 72 percent of her pre-war domain and 63 percent of her pre-war population with the result that some three million Magyars are now living as minorities outside Hungary.

Nowhere in Europe is there a deeper sense of injustice and nowhere is there greater determination to recover lost provinces. I mentioned in previous "Jottings" the intense and colorful propaganda that was feeding the fires of Nationalism throughout Hungary. I cannot forget

the weird lighting effects in one of the squares of Budapest by which the flag was given an almost supernatural appearance, nor the Square of Liberty in which four statues, symbolic of the four sections of lost territory, surround the flag at half mast, nor the automatic post cards depicting "Mutilated" Hungary which, issued by the Women's Patriotic Association, are so widely sold.

Everywhere in Hungary one sees the bitter slogan: "Nem, nem, soha!" (No, No, Never!) on maps, postcards, candy boxes, door plates, table scarves and numerous other places. I was present at the closing of an Hungarian boys scout's camp during the ceremony of "striking the flag." We stood in darkness surrounding the mast whilst the fitful gleams from dying camp fires threw ghostly shadows over the gathering. The camp commander made an impassioned appeal to the patriotism of these young Hungarians to love the Fatherland. Then the bugle sounded and slowly, midst a pregnant silence, the flag descended and, in the same silence the camp dispersed.

I was told that in present day Hungary all school children repeat a national creed twice each day:

I believe in one God,
I believe in one Fatherland,
I believe in one eternal justice,
I believe in the resurrection of Hungary from the dead. Amen.

Can you wonder at my being impressed?

DICSŐSÉG A MENNY-
BEN AZ ISTENNEK!
Dicsőség mennyben az Istennek,
Békesség földön az embernek.
Az angyali seregek Vigan így énekelnek:
Dicsőség — dicsőség Istennek!

MUNKÁS-SORS

Gondos Pál honfitársunk tudósítása alapján közöljük, hogy Susztek Pál derék hamiltoni újkandás magyar egy rosszul sikerült orvosi műtét következtében elhunyt. Susztek Pál mintegy három évvel ezelőtt jött Kanadába a balatonmelléki Siófok gyönyörű vidékére, hogy önmagának és családjának jobb megélhetést biztosítson. Az első egy-két Kanadában töltött esztendeje — mint a legtöbb új bevándorló esetében — meglehetősen hányttvetett volt, előbb Montréalban próbált meg mindent, majd mikor sehogyan sem sikerült ott boldogulnia, Hamiltonba ment s ott sem volt jobb a sorsa.

Több mint félelű küzködés után azonban sikerült mégis bejutnia az International Harvester Co kötélgéptársi osztályához s azóta megszakítás nélkül, szorgalmasan dolgozott, hogy családját minél hamarabb kihozhassa. Legutóbb már meg is kapta szerettei részére a bevándorlási engedélyt, mikor gyomorjában megbetegedett, ugyhogy kórházba kellett szállítani. Az orvosok szerint csakis műtét segíthetett rajta s így december 5.-én meg is operálták. Bár Susztek Pál elég jó erőben volt és az orvosok szerint az operáció sikerült is — a beteg azonban a hamiltoni magyarság legnagyobb szomorúságára a műtét után hat nappal kiszivedett. Hamiltoni magyar munkáskörökben élénk visszatekintést keltett Suszternek állítólag hashártyagyulladás következtében beálló halála és voltak többen, akik az operáló orvos ellen a vizsgálat megindítását követelték.

Az élet kezdetén elköltözött 32 éves magyart általános részvét mellett temették el december 12.-én a hamiltoni temetőbe. A sírnál a magyarság részéről Farkas munkástárs mondott rövid, de könnyekig megható beszédet. A finom moioru és vég telenül tisztességtudó Susztek honfitársat az Ohazában özvegye és 9 éves kiffa gyászolja, akik talán minden reményeigüket veszítették el benne.

A JUGOSZLÁV KORMÁNY MEG AKARJA SZERVEZNI A "SOLYMOKAT"

Belgrádból jelentik, hogy a jugoszláv kormány törvényjavaslatot készít elő a 7 és 20 év közötti ifjuság megszervezésére. A "Jugoszlávia Solymai" nevű, katonai jellegű szervezetbe legalább 500,000 fiut és leányt akarnak felvenni, melynek fővédnöke a fiatal trónörökös lesz.

Margaret Somerville McDonald karácsonyi ajándéka

ALBERTA LEGISMERTEBB UJSÁGIRÓNŐJE ISMÉT EGY GYÖNYÖRŰ CIKKBEN TETT TANUSÁGOT MAGYARBARÁTSÁGÁRÓL. — MÁRIA BRIT KIRÁLYNŐNEK AZ ERDÉLYI RHEDEY CSALADDAL VALÓ KÖZELI ROKONSÁGÁRA HIVATKOZVA KELTI FEL A KANADAIK FIGYELMÉT A TRIANONI ALLAPOTOK TARTHATATLANSÁGÁRA

Mrs. Margaret Somerville McDonald neve nem ismeretlen a kanadai magyarságra előtt ő volt az, aki a kanadai angolnyelvű sajtóban talán leg-többször és leghatározottabban emelte fel szavát Magyarország igazsága mellett és nem mulasztott el egyetlen alkalmat sem, hogy a legmagasabb körökig feljutó csodálatos öszeköttetései révén ki ne emelje ugyanekkor a magyar nép nagyszerű tulajdonságait, melyek révén méltán megérdemli a kanadai magyarság, hogy ne mint megvetett idegent, hanem mint egyenrangú népfajt kezeljék. Mrs. McDonald cikkei és közbenjárásai alapján kétségtelenül nem egy magyar munkástestvérünkre néztek jobb szemmel a benzülőtt kanadaiak és ki tudja mennyit fog még általános kanadai magyarszempontból jelenteni, hogy minden elzárkózottság és előítélet dacára vannak olyanok, akik állásuknál és öszeköttetéseinél fogva állandóan felelősei tartják a magyar kérdéseket.

Mrs. McDonaldtól nem kaphatott volna szebb karácsonyi ajándékot a kanadai magyarság, mint azt a vezércikket, amely az irántunk szintén jóakaró megértéssel viseltető Senator W. A. Buchanan hatalmas napilapjában, a Lethbridge Heraldban jelent meg. Ebben a nagyszerű írásában — melyet lapunk angol barátai részére legközelebbi számkunkban közölünk — Mrs. McDonald élénk párhuzamot von a magyar és a román faj között és a cikk érveinek hatásos alátámasztásul leírja, hogy az a föld, melyben Mária brit királyné az Aba nemzetségből származó erdélyi Rhédey családból való ősei nyugosznak, ma egy olyan nép hatalmába került, amelynek balkáni erkölcai sohasem lesznek egy napon említhetők a magyarok évezredes alapokon nyugvó műveltségével.

A hatalmas brit birodalom jelenlegi népszerű királynőjének nagyanyja tényleg a Marostorda megyei Erdőszentgyörgy községben van eltemetve, ahol Mária angol királyné maga is megfordult és emléket állított ősei tiszteletére, melyen magyar és angol felirás örökíti meg a két nemzet közötti rokonságot. Mrs. McDonald tehát a királyhű britek előtt soha jobb érve nem hivatkozhatott volna az angol-magyar barátság mellett és hiszszük is, hogy mindenütt, ahol cikkeket olvassák, az ő ékeskészlője csak közelebb hozza a kanadai benzülőtt lakosságot a magyarsághoz, amely szorgalmával, becsületességével és törvénytiszteletével napról-napra jobb hírnevet viv ki magának a sok helyen lenézett idegenek tömkelegében.

LEGUJABB HIREK

BETILTOTTA A SZOVJET A KARÁCSONY ÜNNEPÉT, a gyermekeknek vallásellenes képeket fognak bemutatni s a bolsevik kormány rendelkezés tiltotta el a karácsonyfák forgalomba hozatalát is. Haonlóképpen tilosak a karácsonyi játéktárgyak és az üzletek kirakataiban semmiféle karácsonyra emlékeztető cikket nem szabad kitenni. Azok, akik karácsonyfákat vágának ki és hoznak forgalomba, börtönbüntetésre számíthatnak. A munkásokat karácsony napján is munkára kényszerítik. Az itentiszteleteket betiltották s a templomok tornyából el is távolították a harangokat.

LEGETT EGY WINDSORI VASÖNTÖDE a mult hét folyamán és ennek folytán több mint 550 munkás — köztük több magyar — vesztette el kepesét. Tekintettel arra azonban, hogy a negyedmillió dolláros kár biztosítás révén megtérül, a gyárat hamarosan felépítik és újra alkalmazkák a munkásokat.

KÉT REPULÓ SZÖRNYETHALT midőn egy Stafford, Ontarió melletti farmház közelében lezuhant motorhiba következtében a gépük. Miután semmiféle személyazonosságot igazoló iratot nem találtak náluk, valószínűnek tartják, hogy vagy ember- vagy szeszszempézettel üzérkedő amerikai pilótákról van szó.

BORZALMAS CSALÁDI DRAMA játszódott le Three Rivers, Quebecben. Az értéktörsdén való vesztesége miatt buskomorsóba esett Andrew Day egy álmatlan éjszaka után hétfő hajnalban baltával kioltotta felesége és hét gyermeke életét, majd sajátmagának a torkán felvágta az ereket. Az elborult elméjű ember a kórházban bevallotta tettét.

KILENC HALOTTJA VAN A FEGYENCLÁZADÁSNAK, mely már másodszor verte fél álmából a Newyork állambeli Auburn város lakosságát. A fegyencek napokig tuszul tartották fogva a börtönigazgatót, még gépfegyverek roppogásától sem ijedtek meg és csak könnyfakasztó bombákkal lehetett őket megadásra bírni.

RUMÁN DIÁKOK VERES TUNTETÉS KÖZBEN szétrombolták egy kolozsvári magyar lap nyomdáját a két év előtti borzalmas erdélyi pogrom évfordulóján. Valóságos harc fejlődött ki a diákok és a segítségül hívott rendőrök között. Egy őrnagy, négy katona és két rendőr súlyosan megsebesült.

A SZERETET ÜNNEPÉRE Egy milliomos, akinek helyén

maradt a — szive

ÉRDEKES ADATOK AZ EMBERGYILKOS DINAMIT FELTALÁLÓJÁRÓL S A LEGKIVÁLÓBB TUDÓSOKAT KITÜNTETŐ NOBEL DIJ ALAPÍTÓJÁRÓL

Talán sohasem volt ridegebb a világ, mint ma. Ugy emlékszik, mintha a téli hideg belopódzott volna az élet minden egyes mozzanatába s azon keresztül az emberi szívekbe is. A mások eltiprásán való érvényesülni akarás, a megértés hiánya és a megélhetési nehézségek éppen úgy kinal falat emelnek az egyes emberek, mint a nagyobb tömörülések, sőt nemzetek és egész világrészek közé is. Végeredményben ugyanazon recept szerint szomorítják egymás életét és gyilkolják egymás idegeit az egyesek, mint az összeségek s míg a nagytöke megelégszik az azzal ha saját magának van miből megélnie s ennek folytán nem nagyon törődik a szegénnyel, úgy a nagy nemzetek nemcsak, hogy nem törődnek azzal, hogy a kisebbek meg tudnak-e élni a maguk lábán, hanem azoknak a husából, véréből szeretnék magasabbra építeni nagyhatalmuk bablontornyait. Ugyancsak kevés vigasz tudunk azt, hogy ez a természet rendje s hogy a nagy hal mindíg meg fogja enni a kisebbet.

Van azonban a világnak egy természetfölötti reménysege, mely immár kétezer esztendeje minden évben Ilyentájt üstökös-ként tünik fel az emberek lelkében: ez a szeretet mindent átfogó ereje, amely karácsony ünnepén melegen fel egy kis szívet az emberi szívekben. Ebben a felvilágosodott, ultramodern huszadik században mégis csak csodálatos, hogy győző és legyőzött, szegény és a gazdag ebben a kérdésben mégis megéri egymást és egyforma áhitattal száll magába a szeretet ünnepén. Vagy talán nem azért gyulnak ki a karácsonyfák éppoly bensőséges fényességgel a kormos bányatelepek kis munkásotthonaiban, mint a vagyonosok palotáiban? A mai világban pedig — amikor olyan sok az irigység, az ellenség, a gyűlöletet szító és olyan ritka az igazi jóbarát: a karácsonyi szeretet megünneplésének talán még nagyobb a jelentősége.

Mert azért gyulnak ki a karácsonyfák, hogy megértést és a szeretet melegét terjesszék mindenütt, ahol a nemesebb emberi érzéseket még nem irtotta ki az élet szomorú komédiája. A nagyvárosok nyomorgóinak asztalán is akad ilyenkor egy kis fehér cipő és a legmegrögzöttebbek szívét is végigsimogatja ekkor a megelégedés. A templomboltzatok aljában karácsonykor még azok ajkán is megszólal az ének, akik kifelé nem merik megvallani hitüket s a távolmaradók titokban mégis imádkoznak annak örömeire, hogy eljött a Gyermek. Az, akire évezredek óta várt az emberiség, mert érezte, hogy hiányzik valami az életéből. Ő az, akire akkor is reményességgel várt rabslóga és nagyur, mert az egyiket már-már halálra csigázta a szenvedés, a másik pedig érezte lényének üres mivoltát.

Tehát a Gyermeknek el kellett jönnie, hogy valóra váltsa a várakozók hitét és örökre belevesse az emberi szívekbe a szeretetet. És ha naponta ezerszer is elhagyják, megcsúfolják, megvesztozik, sőt keresztre feszítik hálátlan látór-emberek — a Gyermek minden évben újra eljön így karácsony táján, hlepőja magát a legkeményebb szívekbe is, hogy legalább egy napra vagy egynéhány órára a szeretet legyen azokban ur. Ezért csilingel Ilyentájt szebben a szán, ezért örvend ilyenkor minden ember, ezért borul imára az egész világ, mert a legszebb ajándékokot, a szeretetet hozta vissza erre a bűnös földre a világtörténelem örökre legnagyobb, legcsodálatosabb alakja, a mindenkit egyaránt magához ölelő Karácsonyi Gyermek.

Az a kérdés, hogy a gazdagság boldoggá tesz-e, teljesen elveszti jelentőségét és létjogosultságát olyan embereknél, akik tényleg gazdagok. Egészen bizonyos, hogy ezeknél a gazdagság érzete jelentéktelen. Tény, hogy inkább a gazdaggá levés folyamata az ami a tett embereit a megelégedés érzetével tölti el.

Egy neves német nemzetgazdász, érdekes módon szemlélteti azt az alkotó munkát, amely Rotschild, Rockefeller, Morgan Krupp és a többiek hatalmas vagyonuk tulajdonosává tette; ez a mű egyszerűsége "a pénz regénye" is lehetne. A nagyok közül nehéz dolog a legnagyobbat megnevezni. Az átlagember ritkán értékeli pénzt, gazdagságot, tudás, alkotóerőt és hasonló a materializmus felett álló értékek nélkül. De a milliomosok között is a norvég Nobel Alfréd a dinamit feltalálója, nemcsak mert egy óriási vagyon tulajdonosa volt, hanem legfőképpen, mint a nagylelkűség megtestesülése külön figyelmet érdemel.

Élete, hacsak külön sikereit szemléljük is, valóban irigylésre méltó. Egy ember, szokatlan tudással, áthatva a munkától, kutatásainak eredményeképpen a legveszedelmesebb robbantó anyagot egyszerűen az emberi akarat jármába hajtja. Harminc éves korában a világ már mint feltalálót ünnepli, a negyvenes Nobel már nemzetközi nagyjá várossá, — de titkárjének hűlt helyét találta. A titkárjé ugyanis visszament Ausztriába, hogy a boszniai okkupációban dinamittal töltött bomba robbantásától megsebesült régi szerelmét ápolja és vele megesküdhesen.

Ez volt az első mély lelki benyomás Nobel életében, amely a nagy feltalálót, a pusztító dinamit gondolatokból a róla elnevezett békeidő megalapításának gondolatára terelte. Az idő mult 1890-ben a világot háborúra való készülődési lázából egy nagyszabású irodalmi mű megjelenése ráta fel. Nobel professzor volt titkárjének tollából "Le a fegyverrel" cím alatt egy könyv látott napvilágot, mely békepárti iránya és mély gondolkodású, meggyőző érvelése miatt nagy port vert fel.

Az első Nobel volt, aki ezt a könyvet megkapta és ugyan csak ő volt az első, aki az írónek gratulált. A két magas gondolkodású lény ismét közelebb jutott egymáshoz és ennek tudható be, hogy Nobel nyilvánosságra vitte azt az elvét, mely szerint a dinamitot csak azért tartja korszakot alkotó feltalálásnak, mert segítségével képes lesz minden háborus mozgalomnak percek alatt véget vetni. Szóval életének minden külső sikere meg volt, mely Nobel utagszólván végig el is kísérte.

TAPOGATÓDZAS A JÖVŐBEN

A mult hó végén Bresciában, "A dunamenti államok földhárom napig tartó ünnepség keretében edzették az olasz-magyar barátság acélkapcsait. Az ünnepség határozott tüntetés volt a megcsontított Magyarországra nagy igazságra mellet.

Mi, árva magyarok, örömmel ragadjuk meg a meleg jobbot, ha őszinte barát nyújtja felénk. A világháború tisztítóüzéből a valódi értékek fényesen, megröszödvé, megtisztulva kerültek ki. Reméljük, hogy a jövőben jobban fogják ismerni a magyar lélek értékeit, mint a multban.

Az olaszok most elküldték — mint érdekeséget — azt a térképet, mely olasz vélemény szerint kielégíthetné a magyarokat. Ez a térkép tapogatódzás a jövőbe s megfelel annak a fölfogásnak, amelyet a dánok földrajza így foglal szavakba:

A történelem ugyan meghazudtolta ezen állítását, de Nobel a tudományak az emberiség boldogulásának szentelte minden idejét. Tántoríthatatlanul hitt abban, hogy a szerzett millióval csak úgy tud a világéke és az emberiségnek szolgálni, ha olyan cselekedetekért és ténykedésekért, melyek a köznek hasznára és az általánosság megelégedésére szolgálnak — dijakat tűz ki.

Őt alapítványt alkotott: az első három az orvostudomány, a kémia és a fizika, a negyedik az irodalmi kiválóságokat jutalmazza. Az ötödiket a tulajdonképeni "béke" díjat azok számára alapította, akik a népek barátságának szorosabbá tétele, a háborus mozgalmak kiküszöbölése terén a legtöbbet fáradoztak.

Veszelszky X. Ferenc
Vancouver, B. C.

LEGENDA

A CSILLAGOKRÓL

IRTA: SZOMBATHY VIKTOR

A kietlen uton két alak bandukolt. Egy férfi, meg egy asszony. A nő fáradtan, beteg vonszolta magát, a férfi hátán batyu, kezében kampós, nagy bot, afféle juhásznak való.

Didergős havas szél fú. Meg-megrázza az utmenti nagy topolyafákat, este van s a falu lámpáival csak néha-néha, hunyorítanak, alig pislogva. Fényüket elrejt a hullongó hó, a felkavart fehérség.

A két ember mén-mén. Az asszony nagyokat sóhajt, talán beteg is, a férfi szakállára ráfagy a fehérség.

Illés háza busong a falu szélén. Utána még nagy üresség ásit s csak azután a többi ház. Illés veszekedés, nagyember, szereti a földet, rakosgatja a pénzt, mondják, irigy is, de hát efféle emberekben Illés nem az egyedülvaló. Most is veszekszik a disznói körül, aztán dohogva veri csizmájáról a havat a kis ámbituson. Ma még kicsi ámbitus, lehet esztendőre gangos folyosó.

A vándoreMBER megnyomja a fakilincset, betáglul a kapu, és be is léptek. A szürkületben Illés odapillant s néz a kutyákra mérgesen, mert nem ugyanak. Rohan a két kuvasz, szörnyű vicsovargással neki a jámboroknak, ám Illés megáll csodálattában, mert a kutyák nem tépik-marják a vándort. Nem bizony. Ott nyalja mind a kettő a vándorok kezét, hűségesen lobog farkcsóvjuk.

— Miféle cigánynépség vagyatok? — száll le Illés a lépcsőről. De nincs pálinkáskenyér a vándor kezében, mitől szelidültek hát meg a kuvaszok?

— Nem vagyunk cigánynépség. Hontalpok vagyunk, házatlanok, — feleli a vándor.

— Az én házam nem vendéglő, — mondja kevélyen Illés.

— Nem birunk tovább! — szólt a vándor és leült. Messze még a falu, elveszünk odáig. Csak egy meleg kuckót adjon!

— Magunk is sokan vagyunk, nincs egy felesleges vetett dűnyhánk sem a kuckó szögében.

— Nincs sok pénzünk, de valami szálláspénzt még adhatnánk, — könyörög a vándor. — Nagy utban vagyunk, szülőhelyünkre megyünk, hivatalos irás szólított. Ne hagyjon elpusztulni.

Illés számot vet az ajánlattal. Nagy, bamba fejét ide oda fordítja s szól:

— Nem bánom. A házban helyünk nincs. De az istálló melege, oda bemehetnek. Puha szalma van alomnak.

Megindul a két vándor. Illés világit az istállólámpával, felbőg egy borju, mocorog néhány apró bárány, de áldásos, jó meleg van, párás füstöt vet a kintti levegő, Illés lóbálja a lámpát s még pokrócot is vet oda nekik.

Az asszony nem szót semmit. Sóhajtván ül le, mellé ül az ember, Illés még körülnéz, aztán morogva méri ki, de rájuk zárta az ajtót.

— Két vándornak adtam szállást, — mondja bent a házban. — szálláspénzt ígértek. De vigyáznál köll éjszaka, hátha tolvajok.

Aztán nem is gondolt rájuk többet Illés, a csizmáját dörögleté avas szalonnával, elterelve a jövő hetet, a vásárt, a gypajut. Később magára huzta a kékcisikos dűnyhát s pipázott az ágyban. A többiek beszélgettek diót törtek, meg mákot. Az iskolásgyerekek papírláncot ragasztott. Csak Erzsók fordult ki az udvarra, hogy csillagokat számoljon. Eladó lány. Hanem a szél dudorászott és hősziánkokat vadgósított apróra. Erzsók felmért az égre s a firmamentumon felejtette a szemét.

Soká bámult Erzsók a sötét semmibe, aztán bejött. Nem szólt jödeig. Később is csak ennyit:

— Hát én nem tudom. Felhős az ég és a falu fölött mégis egy nagy csillag látszik. Gyönyörű nagy csillag.

— Háború lesz megint, — véli öreganyó.

— Nem vörös csillag. Olyan mint az ezüst és lobogója is van.

Tódultak mind az udvarra. Volt, aki látta a csillagot, de olyan is, aki hiába meresztgette a szemét. Csodálatos üstökös csillag. De csak némelyek látták. A különös az volt, hogy az iskolásgyerekek, az a rossz szemű megesküdött, hogy látta. Boranénő meg nem látott semmit a sasszemével.

Erzsók sokáig nem tudott elaludni. Ő volt az első is, aki fölébredt s ment a rórátéra. Ahogy hazajönne, bepillant az istállóba. Kinyitotta a retest s benézett a vándorokhoz. Sokáig nézelődött, sikoltozott is, szaladgált ide-oda.

Illés akkor lépett ki a konyhája ajtón.

— Mit rivogsz? — szól. Erzsók liheg:

— Kis fia született az asszonynak az éjjel. Gyönyörű szép gyerek, mintha nem is fél napos volna. A sírása is olyan csengő.

Illés dobog a havon.

— Megzavarja az állatokat. Hej, minek is vót helyet adnom neki! Elküldöm őket, el én.

— Azt nem teszi, ha Istennel van! — sikolt Erzsók.

De Illés csak megy, köszörüll a torkát és fog egy nagy husángot. Ezzel veri szét az állatokat ha nyugtalanítja a gyerek. Noha jobban a szeretné a gyereket verni. Benyit az ajtón, nagyon csodálkozik. Mert bámulatos is az apró gyerek, szöke, fürtösféjű, ott ül a jászolban s gügyögve ölelgeti a báránynokat. A tinó nyalja a kis kezét, a tehén nyugodtan kérődzik, egy berzenkedő kakas is aludt az istállóban, hát az meg a jászol fölött tőpörög és gurguláz magában.

A gyerek meg nem sír. Nevet — Ez ma született? — bököda Illés.

Rá se néz a gyerek anyjára. Mosolyog, pedig az asszony fehércárcán alig-halvány pirosaság. Ölbeveszi a kicsit, úgy védi De Illés ezt nem látja.

— El kell menniök!!! — parancsol eképpen.

A gyerek apja megrázza fejét.

— Nem! Istenkisérő ne legyen. Már csak itt kell maradnunk.

Illés meglug. A gyerek apja folytatja:

— Megfizetem!

— Lássuk! — szól Illés.

A gyerek apja kutatni kezd a zsebében. Tarisznyáját is végig

nézi, csizmáját is kifordítja, egyre sápadtabb lesz. De nincs pénz.

— Elveszett! — mondja végül.

— No, lám! — gunyoskodik Illés, — hát csak ki veletek!

De ekkor az apró gyerek gügyögni kezd. Mozog, mozog, ide esik oda esik, mutogat csöpp tenyerével, veri a jászol oldalát.

— Mit akar ez a gyerek? — tolja oda képit Illés.

Hát ahogy az apróság zizegett a szalmát, ugrosik rajta, valami csörren és fénylik. Kap oda Illés, lám, ragyogó arany-péncz. Markába veszi, gyönyörködik benne.

— Varázskéze van a gyerekeknek, — mondja Illés és gögösen folytatja; nem bánom, még maradhattok. Hátha talál a gyerek újfent aranypénzt.

Megrázná a kicsit, ám az anyja nem engedti. Illés dühösen néz az anyjára. De elfordítja a fejét, mert mintha szentképre nézne. Ki is megy Illés, viszi az aranypénzt, jól eldugja a poharasfólkába.

A szél-elállott, puha fehérség üll meg a lapos tájat. Varjúk kárognak s a havon egérnyomok vonnak vékony barázdákat, madárlábak írnak csodálatos ákom-bákomokat.

Nini, a falu fölött mennyi népség jön most. Emberek, asszonyok, gyerekek, meg a telegyárból, munkások, leg hátul. Haladnak bizony. Bor van az egyiknél csobolyóban, a Lukács szabó felesége meleg cipőt takar nagy kendőbe, a vén Máté Gergely valami öreg kabátot szorongat hóna alatt, Bodón Márkus meg éppen az elhalt csecsemője tisztáját bugyolálta bu

gyorba, jött az uton mindenki. Megálltak Illés kapujában.

A vén Máté Gergely kiáltott: — Hej, Illés hallottuk, hogy a házába apróság költözött. Engedj be hozzá!

— Nem lehet, — feleli Illés, — zavarjátok az állatokat.

De beszélhetett már. Asszonyonk nem győzhet ő sem. Be nyomták bizony a kaput, az istálló ajtaját s alig veszi észre magát Illés, a sok nép mind ott becézi, csókolgatja a szöke gyereket. A vénség Rozáli koronát is lát a gyerek fölött sugárbul.

— Hadd simogassam én is — emeli fel ép balkezét Sós Pál, mert a háboruban megbénult a jobbik, — és közelebb megy a kicsihez. Kitarja a karját. Aztán csak annyit mond:

— Jaj! — és rémülten kallimpál a jobb karjával.

— Emberek, — hebegi — nézzétek, szolgál a jobbkarom is.

Ugy borul a jászolra, sírván.

Az emberek hátrahúzódnak. Nem mer szólni egy sem, valami melyk imát bugyogtat, csak úgy, a szájaszélén. Öblösnborral itatja a gyerek szülőjét Lukács szabó felesége cipőt tőneki, Máté Gergely ráteríti kabátját az anyára s Bodón Márkúscék csecsemő-tisztáját hozzértó asszonyi kezek ruházzák a nevető csöppögre. Olyan bőre, mint a bársony, a szem mint a mély tenger.

Köböl Tamásék kislánya s csak őt is eirangatták ide! alig látott szegény, hályogva s szemén, de otthon nem hagyhatták megsemm, fél magában. Most csak sírdogál. Aztán va

AZ OROSZ NÉP GYASZA

SZÁZNAJ TÖBB FARMERT AGYONLÓTT A SZOVJET BÜNTETŐ EXPEDÍCIÓJA AZ ÉSZT HATÁRON — EGY ÉS FÉLMILLIÓ MUNKÁSEMBER HOLTTESTÉN ÉPÍTETTÉK FEL A VÖRÖS RÉMURALMAT

elérhető tárgyilagossággal kezelje a dolgokat. Igen fontos — írja a könyv — hogy Magyarország régi szerepét felvegye mint Európa védőbástyája. Ez csak úgy lehet, ha természetes ország határait visszadjuk neki és ezáltal visszahelyezzük a római kultúrának tényleges, Kelet felé való, utolsó mentővárába. De a megegyezés mindkét részről igen nagy áldozatok árán lehetséges csak.

Az olaszok elképzelésével szerint a "Magyar Szent Korona Országai" állana: 1. Magyarország, 2. Erdélyországból, 3. Székelyországból, 4. Horvát-szlavonországból, 5. Tótországból, 6. Ruthénországból, 7. Fiuméből. Fővárosaik lennének: Budapest (egyben az egész birodalom fővárosa), Kolozsvár, Székelyudvarhely, Zágráb, Liptó-szentmiklós, Munkács.

Mind egyik ország teljes autonómiával bír. Nemzetgyűlést tart és képviselőit felküldi a legalsóbb egyszerű évenként tartandó országgyűlésre Budapestre. A hivatalos nyelv mindentűni a magyar, de mellette ott áll a nemzetiségi nyelv is. Ami azt jelenté, hogy ezeken a nemzetiségi helyeken minden két nyelven folya. Az országrészek önálló hadseregekkel rendelkeznek és pedig úgy, hogy a közös vezérkarban és hadügyi- és pénzügyminisztériumban száználék számuknak megfelelő arányban szerepeljenek.

Ki tudja, valóra válik-e az olvasok fantasztikus terve?

Az egyik helsingforai finn lap jelentése szerint az észak-orosz határon borzalmas vérfürdőt rendeztek. Egy orosz határmenti községben verekedésre került a sor a gazdák és a szovjethivatnokok között. A hivatalnokok moszkvai parancsra le akarták foglalni a termelők gabonakészletét, mire ezek kaszákkal és villákkal támadtak a hivatalnokokra. A verekedésnek több halottja is volt. Az orosz hatóságok erre büntető expedíciót indítottak a falu ellen. A kirendelt vörös katonák borzalmas vérfürdőt rendeztek és több, mint száz orosz farmert minden kihallgatás vagy törvényszéki tárgyalás mellőzésével agyonlőtek. A kivégzettek között több észak állampolgár is van.

Talán nem lesz érdektelen ugyanekkor megemlítenünk, hogy az utóbbi években Oroszországban járt amerikai gyáripari és kereskedelmi szakértők adatai szerint a vörös uralom a következő rettenetes emberáldozatot követelte (nem is számítva a cári család tagjait, a szintén kivégzett 1,600 papot, 56,000 katonatisztet és mintegy 65,000 főnyi nemességet, akiknek egyrésze tényleg felelős volt a kancsukás cári rémuralomért)

tehát a bolsevikok tiszteztendő vörös rémuralma alatt részben kivégzettek, részben halálra kínoztak vagy a szibériai gyilkos ólombányákba száműzték:

- 890,000 földművest,
- 268,000 közkatonát és matrózt,
- 196,000 ipari munkást,
- 79,900 tisztviselőt és kereskedelmi alkalmazottat,
- 34,380 tanítót és orvost, végül 16,360 diákot.

A fenti számok hitelességét bizonyítja az is, hogy a newyorki orosz nagytemplomban ünneplés márványtáblába vészték.

Mindezeket a szerencsétlenségeket azért tették el láb alól, mert "ellenforradalmároknak" voltak, ami a legfényesebb bizonyítéka annak, hogy mennyire hazugok azoknak az állításai, akik a vörös poklot a munkásság paradicsomának szeretnék feltüntetni — guruló rubelekért. Sajnálatos tényként kell leszögeznünk, hogy nincs manapság olyan ország a földkerekségen, ahol megelégedett lenne a munkásság, vagy ne öltene ijesztő méreteket a munkanélküliség, viszont tagadhatatlan, hogy a legrosszabb helyzetben mégis csak ott vannak a dolgozók tömegei, ahol a külföldi forradalmisító propaganda céljából gondoskodnak a munkásság egy csekély hányadáról — de millió és millió szegény ember rovására. Akik pedig tényleg elhiszik, sőt terjesztik a vörösök csalfa meséit, azoknak igazán kár bármilyik kapitalista országban tengetni nyomorult életüket: amikor Oroszországban olyan szinarany az élet.

HALOTTAK FELTAMASZTÁSÁVAL KISÉRLETEZNEK

A bécsi élettani intézetben rendkívül érdekes kísérleteket végeznek a géperővel való újraélesztés terén. A kísérlet abban áll, hogy a szív működés megszűnése után tíz perccel és az utolsó lélegzétvétel után husz perccel emberi holttesteken szivattyuzó készüléket alkalmaznak, amelyet motorterő hajt és mesterséges lélegzést idéz elő. Az eredmény az volt, hogy az arc ismét életet kapott, a sebek újból vértelen kezdtek, tehát a szivattyúval sikerült megindítani a vérkeringést. Az élettani intézetben folytatják ezeket a kísérleteket, amelyek rendkívül fontosak szerencsétlenül jártak felélesztésénél.

Minden Előfizetőnknek és Hirdetőnknek

IGAZ TESTVÉRI EGYÜTTÉRZÉSSEL BOLDOG KARÁCSONYI UNNEPEKET KIVAN A

SZERKESZTŐSÉGE, KIADÓHIVATALA ÉS NYOMDAJA

Hogyan él a felgyógyult V. György?

Sandringham apró kis falu Anglia legsikább vidékén, Norfolkban, hol a tengerre kinyúló lapos rétek apró csatornákkal, szalmalmokkal annyira hasonlítanak az angol királyi család ősi hazájára, Hollandiára. VII. Edward, még mint ifjú trónörökös, a múlt század hatvanas éveiben vásárolta a sandringhami birtokot, ami lehet körülbelül ezer hold. Kétszázholdas gyönyörű, vén tölgyeiről híres parkja van.

A délanglali tengerparton való üdülés után György király ide, kedves falusi birtokára jött már augusztusban és azóta annyira megerősödött, hogy a legutóbb, betegsége óta először, a dászonat is részt vehetett. A vasárnapi ünneplés lakomáján, amelyen a királyi fiai közül kető, a walesi és a gloucesteri herceg vettek részt, azok a királyi foglyok és nyulok kerültek asztalra, amelyek György király előtt az előző napon.

királynéval együtt a könyvtárban szokta eltölteni az időt. Félnyolckor van a vacsora és féltizkor a lefekvés.

A falu népével a legközelebb viszonyt tartja fenn a királyi család. A falusiakat a király is és a királyné is névszerint és személyes találkozásból ismeri. Mary királyné különösen az iskolás gyerekek nagy örömeire meg ne jelelnék az iskola épületében, kedvencel számára játékokat, édességet hozva. Ilyenkor a királyné végighallgat egy-egy tanítási órát és végtelenül örül, ha egy-egy ügyesebb gyerek szavalata jól sikerül.

A falu uccáin, vagy a parknak a falusiak számára is nyitva hagyott utján mindennapos látvány, hogy a király és a királyné egész csomó iskolás fiúval vagy leánnyal beszélget. Az idei nyáron a királyi család szokásos skócial nyaralása a balmoral kastélyban elmaradt. Skócia erős levegője ártott volna a gyengélkedő királynak. V. György azonban a barátságos sandringhami kastélyban szívesen lemondott a skót lankák, a híres moor-ok dámvad és fajakak vadászatairól. A királyt sok kedves emlék köti Sandringhamhez, amely nem jelent terhet számára mint a londoni Buckingham-palota rideg, barátságatlan pompája és Windsor történelmi levegőtől terhes komorsága.

kit úgy hívtak, hogy Lloyd George, aki mindent megcsinált helyette. Baldwinnak, csak egy Churchill jutott, aki ügyes ember, de ezt a hivatást nem tudta betölteni, mert nem szereték Angliában. A népszerűtlenséget annak köszönhetjük, hogy konzervatívól átpártolt libelárisnak, aztán megint visszafordult konzervatívna. Ezt a sok véleményváltoztatást nem bocsátották meg neki. Ettől függetlenül Churchillt a legkonzekvensebb angol politikusok közé számították és az egyik legműveltebbnek is.

Ami pedig Austen Chamberlaint illeti — folytatja — ő gótleman volt. Prototipusa az angol gentlemannak, de aztán egyebbe semmi. Folyton udvariaskodott, hajlongott és ajtókat nyitogatott mások előtt. Miért nem ment komornyiknak — sokkal jobban érvényesült volna.

Aztán MacDonald kerül szóba és a Labour Party. Mi a különbség az 1924-es és az 1929-es MacDonald között? 1924-ben MacDonald úgy érezte magát, mint egy leány az első bálján. Elfogott volt és zavarodott a sok siker láttára. Ennélfogva nem csinált semmit. Ma könnyebb a dolga és több a lehetősége. Hogy meg fog-e felelni a hozzáfűzött várakozásoknak? Ki tudja? A munkanélküliség kérdése, mint óriási lidérc nehezíti a politikai életre Angliában. És a mai kormány nem tudja megoldani a munkanélküliséget, mert nincs bátorsága.

Lloyd George talán tudna segíteni, a hatvanhat éve dacára van energiája, bátorsága és van neki ideái és elképzelései. De hogy kormányra jut-e még egyszer, azt szinte sohasem lehet előre tudni. Kormányváltást megjáró a legnehezebb dolgok közé tartozik.

Hegedűs Adám.

ANGLIA VEZÉREI:

BALDWIN, McDONALD, LLOYD GEORGE — AMINT EGY ANGOL KÉPVISELŐ LATJA ÖKET

A fiatal Leslie Belisha cikkével az angol politikai élet egyszerű kritikái. A nagy tudásos kívül még annyi szellem és kedves humor van bennünk, hogy mindenki olvassa őket a Szigetországban pártkülönbség nélkül.

Legutóbb egyik írásában megállapította, hogy eltűnik az angol politikából lassan a cillinder és a zsakett.

A mai politikus szürke ember és egyhangú. Ma már nincsenek romantikus államférfiak, mint Disraeli. Lloyd George talán az utolsó. A mai politikus száraz, unalmas, inkább tudományos ember és talán ez az oka annak, hogy ma annyira divatosak a romantikus emberek életrajzai. Baldwin szerinte jó ember és becsületes. Emellett gentleman is és azon kevesek közé tartozik, akik az angol miniszterelnökök közül igazán angolok. MacDonald, Bonar Law skótok, Lloyd George welszi származásúak. De ezek a tulajdonságok még nem elegendők arra, hogy valaki jó politikus és tehetséges miniszterelnök legyen.

Stanley Baldwin — mondja Belisha — vidéki ember volt Worcestershire-i, és az is maradt. Határozottan lusta és nem törődött úgy a dolgokkal, ahogy kellett volna. Alig volt Angliának más miniszterelnöke akinek olyan szédületes lehetőségei voltak mint neki. A mult parlamentben óriási többsége volt, azt tehette volna, amit akart és nem tette. Nagy és fontos misszió várt rá, hogy helyrehozza és újraszervezza az angol ipart és ezt elmulasztotta. Elmulasztotta akkor, amikor minden a markában volt. Ma a konzervatív párt, amely még mindig a második párt a parlamentben, megoszlik befelé. Es Baldwin megbukott, mert nem volt aktív, hanem várt a lehetőségekre, amelyeket nem vett észre, hogy megérkeztek. Ugyanolyan körülmények között bukott meg, mint Bruce Ausztáliában.

Asquith is passzív természet volt és ezt hangoztatta is híres motívójában: "Wait and See" (várni és meglátni), de neki volt egy pénzügyminisztere, a-

RAFIZETEK A REGINALI MAGYAROK A SÖRMÉRÉSRE

A reginal magyar hall december 7-én tartotta sörbálját, mely alkalommal a sört üvegenként 25 centért mérték a vendégeknek. A magyarok egyik haragosa felhasználván az alkalmat, bosszúból feljelentette a mulatózókat, mire kivonult a rendőrség és tettenérte az ártatlanul szórakozó társaságot.

A hatóság nem kevesebb, mint \$205.50-re büntette a sör mérésrel foglalatokodó Fábiant Péter honfitársat, aki helyett az egyetelnőke György János azonnal ki is fizette a nagy összeget, mire Fábiant szabadlábra helyezték. A reginal magyarok nagy érdeklődéssel várják, hogy miképpen fog ez a sörmérési ügy végeredményben kiakulni, illetőleg tulajdonképpen kit terhel a felelősség.

Ökrös Dezső

Keletkanadában

a legjobb, legbiztosabb és leggyorsabb pénzküldés Irada.
Pénzküldésekért teljes felelősséget vállalok.
HAZAK, FARMOK STB. ADÁS-VÉTELET INTÉZTÉSSE VELEM
Bármilyen ügyes-bajos dolgában forduljon hozzám:
LOUIS SZABO
BOX 244 9 Crowland Str. Welland, Ont.
A „CANADIAN NATIONAL RAILWAY EXPRESS” magyar megbízottja.

si módon botorkál ide-oda és jajgat:

— Csak láthatnám én is, — szöpgöl.

Akkor ér oda a jászolhoz. Ne ki ütődik, megijed, kap a levegőbe, de az apróság tenyerét verdesi éppen a zizegő szalmán és odakap Köből Mária arcához.

Mária sikolt, — ezt a sikítást ma sem felejtém, de senki se, aki ott volt akkor, — és kirohan. Anyja-apa rohan utána, alig bírják utól.

Látott Mária. Megnyit a két szemén a hályog. Ott sirtak Köből a kutyát.

Az uton most fényes kocsi állt meg. A fényes kocsiból magasságos urak szállottak ki. Az egyiknek arca fehér volt, a másiké halványbarna, a harmadik, mint a szerecsen.

Mindenki visszahúzódott az urak elől. Azok pedig kérdezték illéstől:

— Nemde van itt egy híres ember?

Illés büszkén kérli viszont: — Engem keresnek talán?

De türelmetlenül intenek azok:

— Nem tégedet keresünk. Valakit, aki most érkezett. Illés rázza a fejét dühösen:

— Ilyenről nem tudok.

De Sós Pálné felfigyel a így szól:

— Vajjon nem a csecsemőt keresik-e?

Nem is felel a három fényes ur. Csak bölintanak a máris mennek Sós Pálné után a jászolhoz.

— Biztosan ez légyen! — szól a fehér uraság s megsimogatja a kicsit. Aztán aranyférszert tesz az anya lábál elé.

A második ur meghajol és illatos gyümölcsöket, külországi szagos skatulákat rak le.

A harmadik is ajándékkal áll elő, pompázó szövetekkel.

Csupa káprázat, illat minden. Sokáig ott állodognak a fényes urak és idegenül szólnak a gyermek apjához, anyjához. Fontos dolog lehet, mert erősen beszélnek. Csak a kis gyermek nem figyel oda. Gügyög és nevetgél. Amerre pillant, felderülnek az arcaik, meleg lesz a lélek.

Ugy vélik az emberek, hogy a három magasságos ur el akarja vinni a családot magával. De azok nem mennek. Hiába a gyönyörű fogat, csótáros ló, ök nem mennek. Pedig az urak valami ijesztőt mondanak nekik, mert az asszony rémülten szorítja magához a kicsikét.

Sokára aztán az urak elmennének. Mint három külországi király, olyanok. Csikós Márton látta is az egyiket képen, festve.

De mikor a fényes méltóságok elmentek, a gyermek apja ökrösszekert kér. Háman is ajánlkoznak. Késvágó Ábrás a nyertes, délutánra be is döcög a szekerevel. Nosza, ami szalma, pokróc, ruha van, minddel kibélelik a szekeret. Befektetik a szenvedő anyát, — milyen szép így, betegen is, — melléül az apja, valaki hallotta is, hogy Józsufnek hívják, a kis gyermek pedig két kézzel intget. Tehénbárány, ló kakas: mind szomorúan néz utána. Egy apró bari erőnek-erejével utána ugrik, be is fészkel magát.

Illés ekkor előlép. Tartja a te nyeret:

— Nem fizettek még szálláspénzt, parancsol ékeppen.

A gyermek apja előveszi az aranyékszert, amit az egyik fényes ur adott s Illés kezébe nyomja.

— Légy boldog vele, — szól, — bizony mondom, pedig meg sem érdemeled.

De Illés nem figyel a szavakra. Szíve dobog, méregeti a kincset és lép vele a sublóthoz.

Mondják, hogy az ékszer egy re fogott s nem telt bele sok idő, eltűnt egészen. Valami apró kő maradt meg belőle, de az is csak azért, mert Erzsók kezébe hullott.

Lassan döcög az ökrösszekér Megy a család. Mennyi nép mögötte. Integettek, kísérték, kiáltottak utána. Jól vigyázz a szekérre, — kiáltották a kocsisnak.

A kicsike is nevet és intget. Mindenki melegen bizsergett a szíve. Aznap nem verekedett senki a faluban, nem pörlekedtek a kapuk előtt, nem volt részeg s a templom küszöbét soha annyi nép nem taposata még.

Igy lett Karácsony. Erzsók kint állodgált a kapu előtt és a nagy, fényes csillagot kereste. De egyre inkább alábbhagyott a fényesség, ellobbant az ezüstlámp, összebuhunyódott az égi szem. Aztán nem látott semmit. Csak, mint ha valahol csodálatosan daloltak volna.

Máté Gergő kint ténfergett az uccán és a szekér után gondolt. Sokáig piszkálta a pipáját, aztán csak annyit mondott, magának inkább:

— Bizony, mintha a kis Krisztus vót volna ...

A KANADAI MAGYAR NÉPKÖLTÉSZET KINCSEIBŐL

AZ ALABBIKÉBEN AZ ELŐFIZETŐK ÁLTAL BEKÜLDÖTT VERSEK VÁLOGATOTT SZEMELVÉNYEIT MUTATJUK BE, MIUTAN MINDENT, FŐLEG EGÉSZ TERJEDELEMBEN HELYSZUKE MIATT NEM KÖZÖLHETÜNK. IGY IS SAJNÁLATTAL KELL LESZÖGÉZNÜNK, HOGY NEM EGY HONFITÁRSUNK, MINT PL. BORSÓS ELEK PLATO, GERGELY A. WINDSOR, KOCSIS ISTVÁN LETHBRIDGE, NAGY ELEMÉR STOCKHOLM, VARGA ISTVÁN THE PAS, BALLA GYULA, MONTREAL, KISS L. SÁNDOR, WINDSOR, OROSZ JÁNOS ABBOTSFORD B. C. TÓTH IMRE MESKANAW, NEMKÜLÖNBEN SZÁMTALAN MÁSIK NÉPKÖLTŐ TULSÁGOSAN HOSSZURÁ IRT VERSEIT NEM TUDJUK LEKÖZÖLTNI MINDADDIG, MIG KELLŐ SZÁMÚ ELŐFIZETŐ PARTFOGÁRA ESETÉN A LAPOT HETI 16 OLDALAS TERJEDELEMRE NEM TUDJUK FEJLESZTENI

A SZERETET HARCOSA

IRTA: KOREN GYULA Lethbridge.

Dicsőség, dicsőség mennyben az Istennek
Dicsőség dicsőség a ma született Jézus kiadnak
Dicsőség az árva magyar népek,
Kik vélem a szeretet harcosai lettek.

És most kérdelek titeket feljötték nekem
Mi az, ami titeket ez idegenben vezérelt én vélem
Felélnétek bizony, de szíveteken a bánat.
Mely nem hagyja szótlásra nyílni ajkátokat.

Nem azért nem felelték mintha nem tudnátok
Hogy mért hagytuk el a szegény üldözött hazánkat
Benne mindazokat kiket úgy szeretünk,
S a jó anyánkat, kinek karján nevelkedtünk.

Több része hitvesét a több apró gyermekét
Kiknek nem bírtuk elnézni panaszos helyzetét,
Gondoltuk tennünk kell valamit,
Bárha utunk a sírba vezet is.

VISSZAMEGYÜNK

IRTA: SIRAK JÓZSEF Prince Albert, Sask.

Büszke Kárpátok bércein sívít a szél kietlen,
Szegény magyar nép bujdosik szerzte szét
Nyugalmat keres, de a nagyvilág ráse néz
Szegény édes anyám a kis házikója, szülőfalum tornya
Talán nem látják én már többet soha.

Magyar hazám, visszajövök én idegen országból
Magyar szívünk dobogása elhallatszik Trianonba,
És mikor egy utolsót dobban, akkor eldől Trianon is romba
Eljön a magyarok szent igazságának napja
Ezeréves magyar hazám újra feltámadása,
Mert a magyarok istene el nem hagy bennünket
Nem! Nem! Soha!

AZ UJ-ORLEANSI-UTON

IRTA: IZSAK GYULA, Kipling Sask.

Az Uj-Orleans-i uton
Egy döcögős szekér halad,
Mig mellette gyapot termés
Lefosztott tartója marad.
A szekérről időse farmer
Lovait gyakran biztatja:
"Rajta, rajta! ... ha így mentek
Be nem érünk a vásárra."

Az Uj-Orleans-i téren
Tarka-barka nagy sereg
Várja, hogy megkezdődjék
Szegényteljes embervásár.
Rabzolgákat árulnak ma,
Ifjat, vénet, kicsit, nagyot
Kinek milyen az izlése,
Vehet ötot, vehet hatot.

Az Uj-Orleans-i uton
A szekér gyorsabban aiet,
Benn a szekér fenekében
Két néger fiu pityereg.
Nem nehéz kitalálni, hogy
Mi célja van az öregnek —
A fiukkal Orleansba
Miért megyen, miért aiet?

Az Uj-Orleans-i hídnál
A két ló hirtelen megáll,
Az öreg farmer felriad,
Körülte támad nagy fényár.
Mintha az ég minden szentje
Fülébe harcogná: "vissza!
Saját gyermekid adnád el
Romlott emberi-nem fia?"

Az Uj-Orleans-i uton
Egy szekér gyorsan megfordul,
A rajta ülő farmerhez
A két gyerek közelebb simul,
Hat könnyes szem beszétekint,
Hetedik fent az öreg nap,
Nehéz volna megítélni
Melyik kőstük legboldogabb ...

Az Uj-Orleans-i téren
Egy fehér, márványoszlop áll,
Hirdeti, hogy régen elmúlt,
Nem is lesz több embervásár.
Testvéreim, egyenlőség
Lengl át a világot és
Milliók így fohászkodnak:
"Jöjjen el a Té országod!"

Ha állandó népköltészeti rovatot akar olvasni lapunkban, szeressen minél több előfizető, hogy 16 oldalas nagyságban adhasuk ki a KANADAI MAGYAR UJSÁGOT!

KARACSONYI IMA

IRTA: PÉTER ANDRÁS

Willow Creek, Alta.

Jöjj segítségül ó Isten!
Szent lelkeddel végy körül,
Pályánk ha sikert mutathat
Szívünk ó miként örül,
Erőnk gyenge e pályára,
De ha lelked velünk lesz,
Minden félelmünk eloszlik
És minket bátrakká tesz.
Add Atyánk hogy új hazánkbán
Elégedettek legyünk,
Hogy azért téged, Istenünket
Mindörökké dicsérjünk.

KÖVESD AZ UTAMAT

IRTA: NAGY JÓZSEF Taber, Alta.

Kövesd az utamat szárnyaló madárka
Jöjj te is utánam ide Kanadába
Itt élnek az árvák ebben az országban
Sem hajlék sem bokr nem várja
szülőháza.

Hajlékom a bánat, velem van örökre
Hívás nélkül eljött a befészkelte
szívembe'

Élni vele nehéz, mert megöli lelkemet
Parancsolni pedig a bánatnak nem
lehet.

Tőle szabadulnom nekem már nem
lehet,
Hatalmába ejtve vágyódó szívemet.
Szívemnek sőhája csak a magyar
hazám,
Hogy mikor megyek én el, vagy ő
jön-e hozzám.

Szeretnélek látni csak még egyszer
téged,
Akár hagyna csak el ez az árva élet.
Legárvább én vagyok ebben az
országban,

Kövesd az utamat szárnyaló madárka

VERS, HOZZÁNK

IRTA: SZEKELY V.

Hába minden,
Mi: ál-bőice, széthuzó fajom,
Mégis csak, hazánkba
Térünk, ha rokkannunk ...

... És miért hát, e harag:
Száz átok hazánkra?
Oh ... vagy ... nyilván tudjuk,
Hazánk oly Szent-Anya,
Ki minden tékozlót,
Ujra visszafogad ...

EBREDJETEK!

IRTA: CZÓKOLY MIHÁLY
CALGARY, Alta.

Hoi vagytok ismerős honfitársak,
Semmi hír rólatok.
Bolyongunk, egymásról mit sem
Tudva, mint hazátlan árvák.

Hoi vagy gyermekkori pajtás?
Semmi hír felőled,
Nem készül-e még oda vissza?
Ah! vagy, megszoktad új Otthonodat?

Hoi vagy te öreg gyermek
Ki az összetartásnak, úgy éltél,
Hoi ürted bosszus poharadat?
Hoi zengi mélyen érző hangod
Hazám! Hazám! Hazám!

REPÜLNEL LEKEM

IRTA: VARGA LÁSZLÓ
Radnor, Alta.

Repülnél lelkem főrepülnél
A táj szellővel, mely a sik
rónaság
Főlött szabadságot lehel.
A sebzett vad a rengetegbe
Kínjának hangot ad
Magát az eltiport magyarnak,
Még kisírni se szabad? ...

SZASZKACSEVAN ...

IRTA: UJ. DAKU BERTI Békevár.

Szaszkacseván
Nagy tartomány
Abba lakik
Az én rózsám.
Olyan szép lányt
Nem találai
Szaszkacseván
Más határán.
Olyan sudár,
Mint egy nádeszél,
Olyan édes
Minden szava
Mintha tündér
Szájából szálna.
Nem is adnám
Egy világot,
Meg az egész
Aranyáért.

HA A MADAR FÉSZKÉT ...

IRTA: OROSZ JÁNOS Sumas, B.C.

Ha a madár fészket
Elhordja a szél
Rak egy fára másat,
Ahol tovább vígan él.

A vihar nekem is
Szét hordta hazámat,
És így elindultam,
Hogy keressék egy másat.

Találtam is egyet,
Amilyen kerestem;
Csak hogy nem oty szepet,
Mint ahol születtem.

Nincsen itten Duna,
Nincsen itten Tisza,
És azért a szívem:
Vágylik mindig vissza.

A DOHÁNYZÓBAN

IRTA: KOCSIS P. ISTVÁN

Lethbridge, Alta.

Nagy tágas dohányzó benne
bőrdiványok,
Beülnék pipázni ide a magyarok
Ki a sört fogyasztja, ki meg kártyát
kever,
Sok része a napot itt tölti, kibicel.

Egyiknek a sörtől fájul meg a feje
A kártya rabjának meg lapul a zsebe
Egyszóval az idő itten mulatságos
A hajó legényesége igen barátságos.

Jóhangu gyerekekből a dalárda meg
van és Firneisz Ede tevékenykedtek
a nemes cél érdekében, melynek ered
ményeképen gyűlt össze a 25 dollár
a következő adományokból: Móker
Gergelyné \$5, Bakonyi Jenő 3,50, Jo-

OZENET

IRTA: BARNÓCKY GYÖRGY
Beaubier, Sask.

Terhes felhők hogyha mentek
En is küldök üzenetet
Csonka hazám messze távol
Köd lepte be, mostan gyászol.

Ha majd egykor a fergeteg
Széjjel tépi a felleget
Akkor ismét szép hazámat
Ékesítik virág azálak.

Ha majd egykor te kis fecske
Házunk felett calseregsz
Vigasztald meg kis családom,
Ujra jön a kikelet.

Mondd meg nekik te ki fecske
S vigasztald meg minden este
Itt az idő űrvendjétek
Kedvesitek megérkezett.

Terhes felhő ha majd megtérsz
Választ hozol nekem tüstént
Mégköszönöm én azt neked
Kis családom, Isten veled ...

SERKENTÉS

IRTA: EGÉSZ BERTALAN
Kisbey, Sask.

Üssed a vasat, amíg meleg
Tested renyhese ne szállja meg!
Dolgos időben ne enyelegj!
Uton-utfélen soh' se fecsej,
Hanem láss hozzá a munkádnak
Mig agg napjaid rád nem találak!

Mert ha agg napjaid elérnek
Tested jólélet s nyugtot kérnek,
De honnan veszed elő akkor,
Mit megkíván egy nyugodt, szép
aggkor?

A gond s baj nélkül való élet
Ezért tedd félre most a henyélést!

Végezd mi a mesterséged!
Boldoggá tesz, meglásd téged,
A munka ad az élethez kedvet
Hogy benne mindig örömdótot leljed!
Ha dolgozol felejtad a bajod,
S bele fojthatod örömdöt, bánatod!

KÉT KARÁCSONYFAT KÜLDTÜNK A SZEGÉNYEKNEK

A WAKAWI MAGYARSÁG ES A KANADAI MAGYAR UJSÁG ALKALMAZOTTAI A MAI NEHEZ VISZONYOK KÖZÖTT SEM FELEDKEZTEK MEG A BUDAPESTI NYOMORGÓ MUNKÁS-GYERMEKEKRŐL

Még november elején küldtük la-
punk hasábjain Rónai Paula missziós
testvér kérésére Hunyady Béláné szívsz
bemarkoló levelét, melyben ismét ar-
ra kérte a kanadai magyarságot, hogy
tavalyi áldozatkészségéhez hasonlóan
az idén is szerezzon egy boldog öröm-
ünnepet Budapest nyomorral küzkö-
dő szegény gyermekei számára. Jól
ismervén azonban a kanadai magyarság
idei súlyos anyagi körülményeit,
nem akartuk barátaink türelmét több
szöri felszólítással próbára tenni, mi-
után ugyanis tudtuk, hogy akinek meg-
engedik a körülményei, az ugysem fe-
ledkezik meg a szegények karácso-
nyáról.

Nem is csodáltunk: néhány jószí-
vű magyar kisebb adománya után Nyu-
gatkanada egyik legismertebb ma-
gyar telepe, Wakaw valójában tisztete-
tet parancsoló 25 dolláros adománya
megmentette a kanadai magyarok be-
csületét. Mondanunk sem kellene,
hogy a telep angolok és magyarok e-
lőtt egyaránt népszerű társadalmi ve-
zére, Bakonyi Jenő fáradozásainak
tudható be ez a hatalmas erkölcsi jó-
tett, de valóban megérdemli minden-
egyed aközül hogy nevét örökre meg-
örökítsük. Bakonyi Jenőn kívül kül-
nösen Móker Gergely, Johancsik Ján-
os és Firneisz Ede tevékenykedtek

hancsik János és Móker Gergely 2-2
Bohár József, Firneisz Ede, Galambos
György, Kovács Ferenc, Vinish
Pál, és Zsombor Lajos 1-1, Kassay
István, Kuria János, Major István,
Móker Lajos, Nyulai János Svab Imre
Stack A. 50-50 cent, Borzas István
Finta István, Földváry János, Hegedűs
Mihály, ifj. Galambos István, Gő-
bölös Ferenc, id. Latos János, Nyu-
li Gyula Placska Antal, Redi M.A.,
Roli János 25-25 cent.
A wakawi magyarok mellett a kö-
vetkező adományok érkeztek be hoz-
záink: Bodnár Ferenc, Brooks, Alta.
\$1, Szász Gábor, Amos, Que. 75 cent
Bálint Kálmán Woodridge, Man. vala
mint Kovács József Britannia Beach,
B.C. 50 cent. Ebből is látható, hogy
lapunk felszólítása Quebecből British
Columbiaig elhangzott és csupán a
nehéz viszonyoknak tudható be, hogy a
-tavalyi hat kanadai karácsonyfa he-
lyett csak egynek az árát küldhettük
volna a szegény magyar munkás
gyermekeknek. A Kanadai Magyar
Ujság alkalmazottai azonban nem
hagyhatták ennyiben a dolgot és an-
nak ellenére, hogy hazafias önfeláldó
zással egytől egyig szakaszvezetési bé-
ren alul végzik terhes kötelességüket
miután a lap ma még nem bírja el a
standard fizetéseket — ezek a talpig
gerinces, de vajszívű magyarok újabb
25 dollárt kuporgattak össze egymás
között és sajátmaguktól megvonva a
karácsonyi ajándékot, ezzel a 25 dol-

ELRABOLT HAZÁMRÓL

IRTA: ASZTALOS JÓZSEF, Toronto, Ont.

Szavaltá 1929 március 15-ikén Molnár Gyuszkó, Winnipeg, Man.

Szép Magyarországot megcsonkítva látjuk
Azért kellett nekünk messze vándorolnunk
Most itt honfitársak jól összetartsatok,
Hogy csonka országunk helyre állítsátok.

Mert magyar hazánknak sok az ellensége,
Hisz régen is meg volt a törökkel lepvé.
Az osztrák barátok nem nagyon harcoltak,
Mégis Eger váránál győztek a magyarok.

Majd kiverjük most a bocsokoros medvéket
És megszabadítjuk mi, székely testvérünket.
Hiszen a hőbort nem vesztettük el,
Csak a külsőzások szaggatták így széjjel.

De vitéz magyarok mutassuk meg mégis,
Hogy szép szülőházánkért harcolunk mi itt is.

MAGYAR ÉRZÉS A TÁVOLBAN!

IRTA: BENKE JÁNOS, Montreal.

Korán reggel ha felkelek,
Feltekintek az égre,
Lelkem minden erejével,
Fájó szívem érzésével,
Nézek a messzeségbe.

Azt kértem a napsugártól,
Mi hirt hoztál szép hazámból?
Ugy-e bizony nyílik ott a rózsák,
Illatos a délibábos rósa,
A sok szép virágtól.

Mintha azt felelné nekem,
Nem úgy van most, mint volt
régen,

Gyászol Hungária,
Mert a szive közepébe,
Nyil vésző van belőve.

Mégis néha vérző szive,
Egyet-egyét dobban
Remél hogy lesz viszontlátás,
Közélg a főtámadás
Minél jobban, jobban ...

Ó hatalmas feltámasztó
Aldott Rothermeré,
Téged soha el nem felejt,
Be van írva dicső neved,
A magyar szívekbe.

AZ ÉN SZÜLŐFÖLDEM

IRTA: HAMZA PÁL Redcliff, Alta.

Ott születtem e gyönyörű helyen,
A Tapoly völgyének kelles közepében
Most cseh uralom dönti a nép sorsát
Mióta községünket oda átkapcsolták,
Sirt a szívünk akkor, máig is háiba,
Mert úgy akarta ezt a "többség"
akkor tájba.

Igérték ók szepet, eget, földet
mindent,
De most adóba kell od' adni mindent.
Mint az acélos prés úgy nyomják a
népet,
Hogy most nem egynek el kell adni
mindent.

Ugy kell neked te nép, hogyha ezt
akartad.
Ami szavunk előttem nem volt
népakarat
Akkor akoriban bókoltak hajlongtak,
Azok az ösők, kik most kiábrándultak

Legszebb karácsonyi ajándék a
Kanadai Magyar Ujság 1930-as
Képes Nagy Naptára!

fárral a szívüket küldték a nyomorgó
magyar gyermekeknek.

Ezzel a minden szónál szebben be-
szélő nemes tettel szemben néma hó-
dallattal kell megállania minden érző
lelkű kanadai magyarnak és be kell
látniok még a legszülősegesebben
gondolkodóknak is, hogy csakis akkor
érhetjük el közös céljainkat, ha nem
falrahányt borsó a mi igyekezetünk,
hanem magyar testvéreink hasonló
lelkes támogatással méltányolják tö-
rekvésünket. A Kanadai Magyar
Ujság lapárta előtt \$52.75-t adott fel
táviratilag a kanadai magyarság ka-
rácsonyi ajándéka képen a budapesti
Szociális Testvérek Társasága címére
a szegény munkásgyermekek között
való szétosztás céljából.

REGINA, Sask.

A Canadai Magyar Betegséggyógyász
Szövetség 19.ik osztálya legközelebb
bemutatja a "Gyimesi vadvirág" című
szindarabot, amelyet még nem adtak
elő Nyugatkanadába. A táncmulatság
gal egybekötött színelőadás decem-
ber 27-én este 8 órakor veszi kezde-
tét a Viktoria Ave 726 sz. alatti te-
remben, melyre szeretettel meghív min-
den honfitársat a rendezőség nevé-
ben

TAKÁCS JÓZSEF

A magyarországi hivatalos je-
lentések szerint a múlt évben
6594 kivándorló hagyta el a
csonka ország területét, melyek
legtöbbsze Kanada felé vette ut-
ját. A kivándorlók a statisztiku-
sok számítása szerint 7,243,629
pengőt, azaz közel egymillió és
háromszázezer dollárt vittek ki
magukkal, illetőleg annyival to-
tók szegényebbé hazájukat.

A vándorló mágneses sark fagyos országából

KÉT HÓNAPI ESZKIMÓÉLET UTÁN ISMÉT MODERN KÖRÜLMÉNYEK KÖZÉ KERÜLTEK A BANYAKUTATÓ REPÜLŐK — MÉGSEM FEHÉR EMBERNEK VALÓ A MOSZATOKKAL TÖLTÖTT CIGARETTA ÉS ANYERS FÓKAHUS. — AZ ISMERETLEN KANADAI ÉSZAKRÓL SOK HASZNOS TUDNIVALÓT HOZTAK MAGUKKAL AZ ELTÉVEDT PILÓTÁK

Már egy régebbi számunkban megkezdtük a messze észak részben gazdag vidékeinek felkutatására kiküldött MacAlpine expedíció viszontagságainak leírását, azonban a közbejött légköri és más akadályok miatt csak szakadozott rádiójelentések érkeztek és így a végtelenül tanulságos cikkeket csak most, — a bányakutatók visszaérkezése után folytathatjuk. Megírjuk annakidején, hogy az expedíció két repülőgépe nyolc utassal kényeszerrelésállást végzett az északi tengeren, miután egy borzalmas szélvihar folyamán irányítójuk megbízhatatlansága következtében eltévedtek az északi végtérségben.

Az eszkimók, bár meglehetősen meglepődtek a váratlan vendégek érkezésén, egyáltalában nem ijedtek meg a két hatalmas repülő madártól, sőt egyesek meglehetősen fölünyesen kezeltek a nagy eseményt, annak ellenére, hogy legtöbbször még félték az embert sem látták. Tudni kell azonban ehhez, hogy az eszkimók magukat a fehér fajúknál magasabb rendűnek tartják és az esetben is jelekkel igyekeztek megmagyarázni hogy az eszkimó váráslók már sokkal előbb repültek, mint a fehér ember valaha is álmodott volna ilyen merészet.

MILYENEK IS VALÓJÁBAN AZ ESZKIMÓK?

Tekintettel arra, hogy a repülőknél teljesen elfogyott a gázolajuk, meg kellett az eszkimókkal elégedniük és teljes két hónapig éltek előttünk szinte elképzeltetlen körülmények között. Meg kellett ugyanis várniuk, míg az eszkimók kutya-számmal hirt visznek róluk és érkeztek a segítség valahonnan. Először még valahogy ment a dolog, amíg a magukkal hozott élelmiszerek tartottak. Mikor azonban nyers halra, ürge és fókahusra szorult a társaság, akkor már jobban megéreztek a világtól teljesen elzárt északi sarkvidék borzalmas egyhangúságát. A nyershúsevés különösen általános az eszkimók között. Nevüket is ("Eszkimómatik — nyershúsevők) az Algonkin-törzshöz tartozó Abenaki indiánoktól kapták, ők maguk inuit-nek (embernek) hívják né magukat. Az európaiak az eszkimókkal legelőször a normannok idejében jöttek érintkezésbe s valószínűleg akkor, mikor Vörös Erik felfedezte Grönlandot. A XVII. században, különösen amikor Amerikától északra egy utat akartak fölfedezni Indiába, lettek az eszkimók európai tudósok előtt ismeretesebbek. Az eszkimók testalkatra nézve Észak-Amerika népfajához hasonlítanak s majdnem törpének nevezhetők, alig 4 láb magasak: mindemellett erősek, izmosak. Fejük igen nagy és hosszukás; arcuk széles, orruk kicsiny és behorpadt; hajuk fekete-színű, durva; bőruk színe világosbarna; a férfiaknál ritkán nő a szakáll; kezüik és lábuk feltűnően kicsiny. A férfi a nehéz életkörülmények folytán ritkán éli túl az 50 évet, míg a nők közt akárhány 70—80 éves. A Dániához tartozó Grönlandban az inuit-nők és a dán gyarmatosok, hűlások hazaszállításából egy új keverékfaj keletkezett, mely szellemi és testi tehetsége nézve előnyösen el-

üt az eredeti eszkimó-fajtól. Labrador partjain is angol hajók és inuit-nők közti házasságból egy új keverék-faj támadt, melynek tagjai tanító s papok hiányának dacára egytől egytől olvasni és írni tudnak. Az eszkimók száma, noha rengeteg nagy területen vannak elszóva alig haladja meg a 30,000-t. Keleti és nyugati eszkimókra oszlanak, melyek egymástól eltérő nyelvjárású beszélnék; köztük a Mackenzie-folyó képezi a természetes határt, melynek partjain évenként egyszer találkoznak egymással, mely alkalommal a keletiek vasszerszámokat és egyéb cikkeket a nyugatiaktól elejtett állatok bőréért cserélik be.

Főfoglalkozásuk a tengeri állatok, főleg a cethal elejtése és az iramszarvas vadászata, illetve tenyésztése. Utóbbi nemcsak a táplálékot, de a ruházatot is szolgáltatja az Eszkimóknak. A növényországból vett táplálékot nem ismerik, legfeljebb a leült iramszarvas gyomrában néha talál, félig felemészített gyökereket. A cethal minden részét felhasználják; beléből az umiák (női csónak) vitorláit készítik, kisebb csontjaiból szerszámokat csinálnak, a nagyobakat pedig téli házaik felépítésére használják. Házaikat félig a földbe építik; mohával, turfával kitömik oldalfalait, melyek főalkatrészét a cethal csontjából képezik. A világosságot a ház belsejébe egy a földön levő lyukon át kapja, melyet finoman kidolgozott állatbőrrel zárnak el a hideg ellen. A cethal csontjából és beleiből készítik a kajakot (férfi-csónakot) is, melyen nyaranta az egész család tengeri állatok vadászatára indul.

Nyáron át ide-oda barangolva a táplálékot szorgalmasan gyűjtik a téli időre, mikor több hónap át éj borul a sarkvidékre és kényszerítve vannak konyhájukban házi szerszámok és ruházat készítésével tölteni az időt. Egyedül házi állatuk a kutya, melyet szánba fogva, teherhordásra használnak. Gyermeküket túlságosan szeretik, s általában csendes, visszavonult családi életet élnek. Van nekik, akik a világ legszivélyesebb népének mondják őket. Beülletek és bátrak, mindamellett nyugodt kedélyűek, ugyan nyira, hogy civódás a legritkább esetben fordul elő náluk. Nagyon vendégszeretők és vendégek legnagyobb kívánságát is készséggel teljesítik. Teljes egyenlőségben, törvény és főnökök nélkül élnek.

AHOL NEM SOKAT ÉR A TÉRKÉP...

A repülők tehát meglehetősen összeharagítottak az eszkimókkal, akik segítettek házaik megépítésénél is. Nélkülük valóban éhen is veszttek volna vagy ki tudják mikor kerülhetek volna vissza a fehér ember világába. Mondanunk sem kell, hogy mindennap nagyobb és elfojthatatlanabb vágygal kíváncsiok voltak arra, viszont meg akarták várn az eszkimóküldöncöket, akik nélkül ők maguk ugysem tudtak volna eligazodni a beláthatatlan hómezőkön, ahol már csak azért sem lehet térkép után eligazodni, mert utak, folyók, erdők, hegyek, vagy más ismertető jelek alig találhatók.

A nap legnagyobb részét vadászattal és halászattal töltötték, bár nem nagy sikerrel, miután a rideg időjárás és a jóformán hetekig tartó erős viharok nagyon megnehezítették az élelmiszereknek ilyen úton való beszerzését. Ennek következtében lassanként alig maradt a pilóták birtokában értéktárgy avagy odatönn használható szerszám és más alkalmas eszköz, amely gazdát ne cserélt volna, az eszkimók ugyanis szívesen folytattak cserekereskedést a fehérekkel. Ugyancsak megemlítették a vízszatért repülőket, hogy egy ízben az expedíció valamelyik tagja elvesztette aranyóráját, aminek különös becsé volt az eszkimók szemében. Már azt hitték, hogy sohasem fog többé megkerülni, amikor egy irtózatos viharban megjelent egy addig ismeretlen eszkimó — az aranyórával, amelyet a hóban talált meg véletlenül.

A vadászat mellett külön "szó rakozás" számba ment a tüzelőanyag gyűjtés. Azon a vidéken ugyanis nemhogy fa, de még bokor is alig terem és néha mér földet kellett gyalogolniuk, amíg valami nagyobb, azaz legfeljebb egy incs átmérőjű törzset és három láb átmérőjű koronával dicsekedő bokorra találtak. A tengeri moszat is jó száraz tüzelőnek ígérkezett, azonban a hóból készült igloo-ba vive felolvadt és nem egyszer a tüzet is eloltotta. A szenvedélyes pipások azonban megszártották és savanyú képpel bár, de dohány híjján mégis csak elszivták, sőt egyesek teának is megpróbálták. Ilyenkor megfizethetetlen értéknek bizonyult a gyufa, miután a kovával való tüzsiholáshoz csak az eszkimók értenek igazán.

ORVOSI MŰTÉT — BUDLIBICSKÁVAL

Természetesen kellemetlenségben is volt részük elég és az egyik repülőnek a mosakodás kényszerű elhanyagolása következtében valami kelés keletkezett az arcán, mire Pierce, egy torontói bányászlap szerkesztője, aki szintén résztvevett az expedícióban, fertőtlenített zsebkészével valószínűleg operációt végzett rajta, mely alkalommal erős skót pálinka helyettesítette az altató és őrzkeltlenítő szereket. Az egyik bányászakértőnek is műtét alá kellett volna mennie, miután lábujjai ugyszólván teljesen megfagytak és attól félték hogy esetleg vérmérgezés áll majd be, azonban biztonság kedvéért mégsem operálta meg a lapszerkesztő és szerencsére még nem volt késő, mire a beteg The Pasra ért, ahol azonnal kórházba szállították.

Kaland, szenvedés, tehát akadát bőven és valószínűleg megváltás volt a nyolc ember számára, amíg az eszkimófutarak jelenléte alapján megjelent az első életmentő repülőgép a Barthurst öböl felett, melynek partján a repülők tanyáztak. Már előre megállapított sorrendben szabadították meg őket magányukból amennyiben a betegeket és idősebbeket előnyben részesítették. Nemsokára azonban megjelent egy második repülőgép is, amely a hátramaradottakkal is megindult visszafelé. A szerencse azonban ekkor sem szegődött melléjük, miután a nagy viharok miatt ismét le kellett szállniuk csak napokig tartó újabb várakozás után vált alkalmassá az idő a repülésre.

HÉT MÉRFÖLDET IS UTÁZIK EGY NAP ALATT A FÖLD MÁGNESES KÖZPONTJA

A véletlen következtében azonban ekkor akadát rájuk Burwash őrnagy, az ottawai kormány sarkkörü főmegbizottja, aki kisebb megszakításokkal im-

már harminchárom esztendeje tartózkodik a sarkvidéken, hogy az ottani általános helyzetről, az eszkimók és iramszarvasok vándorlásáról, a cserekereskedeletről stb. állandóan értesítse a kormányt. Az utolsó néhány esztendőben tudományos szempontból még talán mindennél fontosabb szolgálatokat végzett Burwash őrnagy, amennyiben a Boothia félsziget Cape Adelaide foka alatt rejlő mágneses sark vándorlásának tanulmányozásával töltötte ugyszólván minden idejét. Tudvalevőleg a világ mágneses sarka, amelynek hatására az iránytű északra mutat, jó néhány száz mérföldre délre fekszik a föld északi sarkpontjától. Burwash őrnagy éppen ezen a mágneses sarkon tanyázott az utóbbi években, hogy a mágneses sark helyváltozásait megfigyelje.

Nagyon érdekes tulajdonsága a föld mágneses sarkának ugyanis, hogy egy nap leforgása alatt hét mérföldet is képes "utazni" — ami meglehetősen kellemetlenül érinti azokat, akik az iránytűre bíznák magukat, annak megbízhatatlansága folytán eltévednek az ismeretlen területeken, ahol pedig nincs semmiféle menedék a vándorok számára. Burwash őrnagy igen értékes adatokat gyűjtött össze a mágneses sark helyváltozásait illetően és reméli, hogy ennek alapján sikerüljön fog néhány évre előre táblázatba foglalni a változásokat, hogy a repülőket, hajósokat, bányakutatókat ne érje a következőkben a MacAlpine expedíció viszontagságaihoz hasonló meglepetés.

KARÁCSONYFA ÜNNEPELY WINNIPEGEN

"Ime hirdetek nektek, nagy örömet" ezzel köszöntötték a betlehemi jámbor pásztorokat az angyali seregek az első karácsony éjszakán. Ez angyali üdvözlés visszhangját óhajtja az ártatlan gyermeki lélekben felkelteni a magyar ref. egyház is, amikor a gyermekek számára karácsonyfa ünnepélyt rendez dec. 22-én délután 3 órákor a MacDougall Memorial új ref. magyar templomban (Main St.-en a Selkirk Ave.-val szemben). A karácsonyfa ünnepélyre minden winniepei honfitársunkat szeretettel meghívjuk és kérjük a szülőket, hozniuk a gyermekeiket is az ünnepélyre, hogy azok testvéri szeretetben együtt örvezhessenek a kis gyermekek legjobb barátja, igaz pártfogója és védelmezője, a Jézuska születése emlékének napján.

A karácsonyfa ünnepség folytatásaképpen az egyházközség női tagjai szeretetvendégséget rendeznek, melyre szintén szívesen látunk mindenkit. A szeretetvendégség alatt egy kis "karácsonyi gyermek-játék"-ot mutatnak be. Jöjjen el mindenki és szerezzen élvezetet magának a gyermekek áhítatos szent örömeiben s egy magasztos érzésben összeforrva emelkedjen lelkünk az ég felé, hódolva Urunk Jézusunknak, kinek születésén először hangzott az angyalkarok üdvözlő szövegének: "Dicsőség a magasztos mennyekben az Istennek, a földön béke és az emberekhez jóakarattal!"

REF. PREZSBITERIUM

FELHÍVÁS

A Raymondí Első Magyar Betegsegélyző Egylet felhívja összes tagjait, hogy 1930 január 12-én megtartott rendes havi gyűlésen minden itt levő tag jelenjék meg, mivel az Egylet akkor fogja tisztújított gyűlését tartani és akkor fog határozni a napi segegy felemelésében.

Tehát felkérlek minden raymondí tagot, hogy a gyűlésen annál is inkább jelenjék meg, mivel az igazolatlanul elmaradt tagok, a legutóbb megválasztott határozat nevében 50 cent büntetést fizetnek.

Az egylet megbízásából
CSABAY JÓZSEF titkár.

IN MEMORIAM KIMERY JÓZSEF EMLEKÉRE

aki 1926 december 16 án halt meg
Békeváron

„Mindig rád gondolunk”!
Felesége és gyermekei

Karácsonykor zárva

tartják a szeszüzleteket

A KARÁCSONLI ÜNNEPEKRE VALÓ TEKINTETTEL DECEMBER 24 ÉS 25-ÉN, AZAZ JÖVŐ KEDDEN ÉS SZERDÁN A LIQUOR BOARD MINDEN ÜZLETE ZÁRVA LESZ.

W. W. AMOS,
A LIQUOR BOARD elnöke

NYERS BŐRÖKET VESZUNK A KÖVETKEZŐ MAGAS ÁRAKON:

Vörös róka	\$60,00	Farkas	\$51,00
Görény (Mink)	\$35,00	Mosamedve (Raccoon)	\$20,00
Húz (Lynx)	\$75,00	Coboly (Sable)	\$38,00

Részletes árjegyzékért írjon a következő címre:

S. FIRTKO

426 Penn Ave, PITTSBURGH, Penna. U.S. of America

BOLDOG KARÁCSONYI ÜNNEPEKET ÉS SZERENCSES UJÉVET KIVÁN A HOLLAND AMERICA LINE

WINNIPEGI

FŐIRODÁJA,

mely mindig készséggel áll a kanadai magyarság rendelkezésére

673 MAIN STREET

WINNIPEG, Man.

MINDEN MAGYARNAK KÖTELESSÉGE A "GOD SAVE THE KING"-ET ÉS AZ "O CANADA"-AT EGYÜTT ÉNEKELNI AZ ANJOL KÖZÖNSÉGGEL. 1930-as 224 oldalas naplárunkban mindkettőnek a szövegét megtalálja, külön erre a célra kiszakítható képmélynyomott betéttapon. Beküldje már az 50 centet.

MAGYARORSZÁGI HIREK

A KANADAI MAGYAR UJSÁG
BUDAPESTI SZERKESZTŐSÉGÉNEK JELENTÉSEI
BUDAPESTI SZERKESZTŐSÉGÜNK CÍME: HEGEDŰS SÁNDOR UCCA 18. IV. 2.

ELTEMETTÉK A RÉGI VÁRMEGYÉT

Az ősi vármegyeházára bevonult a demokrácia. Nagyon sokszor próbálták megreformálni a vármegyét, de a magyar nemzet féltéssel őröködött régi intézménye érintetlenségétől. A központi hatalommal szemben, különösen a Habsburg uralom alatt mindig a vármegye volt a nemzeti törekvések mentő vára. Először az osztrákok, később pedig az állami központosítás hível próbálták modernizálni a megyét, de minden tapogatózó kísérlet neveléses kudarcaiba fulladt. Még a háború s a forradalmak sem változtattak ezen az állapoton. A forradalmároknak próbálták ugyan változtatni a helyzetet, de a megyéhez, a megye szervezetének lényegéhez ők sem tudtak hozzá férközni. Tízennégy esztendő ugyanaz a törvényhatóság volt együtt, közben volt a világháború, a rengeteg felfordulás, idegen megszállás, a megye nem mozdult, de nem is mozdított meg semmit és senkit.

Kétségtelen szükséges volt valamit tenni a fejlődés felé, de amikor a megye reformjai szóba kerültek, mindenütt ellenállás sal találkozott. Palotaforradalmak játszódtak le még a kormánypart falain belül is, de azután mégis csak megszületett a vármegyei reform. A liberálisok többet akartak volna. A konzervatívoknak ez is sok volt. Minőnesetre most mint élő valóság gal kell számolni az új vármegyével.

Ott voltunk Pestvármegye alakuló közgyűlésén. A régi hagyományok elevenedtek meg. Az ajtóban kivont karddal a vármegye ősi huszárai. Az emelvényen régi díszmagyarok, egy csoportban ott állottak a polgárság feltörő képviselői, majd másutt a kigazdák, tükrösen csizmákban, sőt — urambocsá! — tizenkét ember szorosán egymás mellett, egyszerű szürke munkás-emberek, gomblyukukban a szocialdemokraták jelvénye. Ennek a tizenkét embernek megjelenése már maga forradalom — az ősi vármegye-

ház falain belül. Ötvenen vannak a bizottsági tagok közül azok, akik nem a kormány politikáját hirdetik. Ötven főből álló ellenzék helyet kért magának minden bizottságban, az önkormányzat minden terén hallatni akarja a szavát.

Az első közgyűlést megnyitó főispán büszkén hivatkozott arra, hogy a régi vármegyéből átmentettük mindazt, ami ősi, ami örök, ami magyar és ami a magyarság fennmaradását a jövőben is biztosítja. Bizakodással fordult a haladás felé is. Azt hirdette, hogy a gyűlölködést, a felekezeti széthúzást ki kell rekeszteni a vármegyéből, ki kell fűzni innes mindenkit, aki gyujtogatni akar.

Es valóban bármilyen furcsának is tetszik, mégis történelmi pillanatot volt, amikor az új idők polgára és az új idők munkása szót kért az ősi vármegyeházában. Az ellenzék egyenlő jogokat akar mindenkinek, a kötelességekből már régen kivesszi az országnak minden polgára a maga részét. Az ellenzék szónoka ünnepelesen hitet tett Magyarországnak mellett, kijelentvén, hogy a nemzeti ideálokért éppen úgy fog harcolni, mint az ősi megyének letűnt érdemes és a hagyományokon át felmagasztosult alakjai.

A szocialisták szónoka örömet fejezte ki afelett, hogy most már nemcsak a parlamentben, hanem a vármegyében is szóhoz jutnak a szervezett dolgozók. Eppen a főpapok és a vármegye vezetői voltak azok, akik a lehangosabban megtapsolták és a főispán maga jelentette ki, hogy az ősi vármegyeházán mindenki számára a legmesszebbmenő módon biztosítják a szólásszabadságot.

Eddig az urak menedékvára volt a vármegye, most a demokrácia törte át évszázados falait. A letűnt időknek is megvan a maga varázsa, de az új idők szelmemének minden vonatkozásban győzedelmeskedni kell.

PAIZS ÖDÖN.

EGY IVÓPAJTÁS: \$100

Látogatónak jött haza Kanadából egy vármegyei magyar, Pollák Ferenc. Régen nem volt itthon, nagyon megörült, amikor a hazai földet viszontlátta és még jobban, mikor megérkezett szűkebb hazájának, Vas megyének székvárosába. Ezt az örömet méltóképpen akarta megünnepelni és ezért elhatározta, hogy mielőtt hazamegy Márdára az asszonyhoz, a családjához, csap egy görbe napot. A görbe nap tényleg egy kicsit görbén ütött ki, miután az úbor igen izlett Pollák Ferencnek de még sokkal jobban mulató pártásának.

Hazafelé autót is fogadott a dolláros kanadai. Az ut is igen vidáman telt el, nagyban folyt a beszélgetés, amíg Márdára meg nem érkeztek. Amikor elővette pénztárcáját, hogy kifizesse az autót — egyszeribe kijózanodott, miután kerekben száz dollár hiányzott. Pontosan emlékezett rá, hogy mennyi pénze volt, arra is, hogy mennyit fi-

zetett ki a kocsmában és rögtön felszólította a "barátját", hogy jó lesz nem tréfálni, hanem a száz dollárt visszaadni, mert ekkora summát se borralóznak, se emléznek nem ohaft neki ajándékozni.

Az ivópajtás megbotránkozva tiltakozott a gyanúsítás ellen. Pollák Ferenc azonban nem hagyta magát, hanem rögtön a csendőrségre sietett és feljelentette a barátját.

A csendőrség házkutatást tartott a cimborák lakásán, ahol rengeteg új holmi volt felhalmozva. A gyanúsított belátta, hogy a tagadás itt már mit se használ és így bevallotta, hogy tényleg addig ölegette mulató pártását, amíg a tárcsa egy pillanatra a kezébe nem került s abból száz dollárt mindjárt meg is tartott. Gondolta azonban, hogy a pénzt majd keresik nála, de remélte, ha elvásárolja, talán nem jönnek nyomára, hogy ő volt a tolvaj. Természetesen azonnal le is tartóztatták.

Hétről-hétre

A Párisi konferencia sajnos jóvátétel fizetésére akarja kényesíteni Magyarországot. A konferencia kívánságát azzal igazolta, hogy nagy költségvetési feleslegeink vannak, ez pedig az ország jólétének legfőbb nyesebb bizonyítéka. Ez azonban nem igaz, mert például az utolsó negyedévben a tényleges bevétel annyira csökkent, éppen a gazdasági krízis folytán, hogy a zárószámadás 7 millió pengő hiánnyal zárult. Így egészen természetes, hogy Magyarország, amely a legsúlyosabb gazdasági helyzetben van, egyáltalában nem képes újabb kötelezettségeket magára venni mert hiszen azokat a legjobb akarattal se tudná teljesíteni. Az elmúlt héten esős nedves

idő volt országjárta és ez a főváros egészségügyi viszonyait is kedvezőtlenül befolyásolta. Sok az influenza és a difteritisz a hosszú ősz és a bőséges gyümölcsstermés pedig a tifuszosok számát szaporította.

A legborzalmasabb gyilkosságok és öngyilkosságok, betörések és más bűncselekmények izgatták az embereket a közelmúltban. Befejeződött a tíz esztendővel ezelőtt elkövetett Rombach uccai gyilkosok tárgyalása. A tanúkihallgatása és a vizsgálat adatai alapján a bíróság bűnösnek mondta ki a két gyilkossal gyanúsított Wallenstein Ödönt és Tóth Lajos. Wallenstein Ödön tizenöt évi fegyházat kapott, Tóth Lajos pedig tizenhárom évi dologra ítélték.

„A csehek a tót fü gyökereit is kirágják”

A TÓTOK JOBBAN GYÜLÖLIK A "FELSZABADÍTÓ TESTVÉREKET" MINT VALAHA — AZ EGYIK CSEHPARTI POLITIKUS KIADTA A JELSZÓT: "VISSZA SZENT ISTVÁN KORONÁJÁNAK KERESZTJE ALÁ"

Most, a Tuka-pör befejeztével meg lehet már állapítani, hogy a csehek törekvése külpolitikai vonatkozásban teljes kudarcot vallott, le lehet szögezni azt is, hogy belpolitikailag is igen nagy baklövést követtek el amikor megkonstruálták ezt a nagyarányu hazaárulási pört.

A lapok ebből az alkalomból ismét föllevenítik a pittsburgi megállapodásokat és ezek alapján követik a tót autonómiát. Hogy milyen nagy az ellenszenv Prága ellen, annak bizonyossága, hogy a csehek fizetett félhivatalosa, a Newyorki Dennik el len megindult a bojkottmozgalom, mert Tuka ellen vádaskodik és követeli annak eltiltését.

A Tuka-ellenes hajszát a legnagyobb felháborodást természetesen a felvidékiekből váltotta ki. Hogy ott milyen csehellenes hangulatot teremtett a pozsonyi pör, arról a következő információkat kaptam igen jól értesült politikai körökből:

A tót földnek a legkisebb zugában is sokat foglalkoznak a pozsonyi perrel. Az eddigi tanu vallomások után biztosra veszik Tuka felmentését. Már fogadások is történnek, husz- az egy ellen, Tuka javára. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy Tukát tényleg felmentik. Ellenkezőleg, a mi értesülésünk szerint a cseheknek eltökélt szándéka, Tukát eltilteni. S ezt az információt igen jó forrásból kaptuk. Nemrégiben Amerikából nagyobb tót társaság járt az óházában, Kosik Gusztáv szerkesztő vezetésével. Kosiknak alkalmat volt beszélni Bennessel is, aki állítólag kijelentette, hogy Tukát el kell itélni, mert azt úgy kívánja az állam presztízse.

Ami a tót néppártot illeti, ez a csehekkel ellentétben, valóság gal hasznát hoz a pozsonyi pörből. Amikor ez a párt 1927-ben felhagyott az autonómiáért való erőfeszítéssel és belépett a kormányba, igen sokan hagyjuk magunkat megvenni

fordultak el tőle. Ezek közül most nagyon sokan újból felmelegedtek a párt iránt, tekintve, hogy Tuka is tagja, akit szeretnek és tisztelnek, mióta meggyőződtek róla, hogy a csehek milyen aljas eszközökkel akarják letörni őt a tót autonómia ellen erített félelmük miatt. Ezek után számolni kell a Hlinka-pártnak megerősödésével. De számolni kell azzal is, hogy a Hlinka-párti tömegek radikálizálódnak, még pedig csehellenes irányban. Ennek legjobb bizonyossága egy Hlinka-párti szenátornak kifakadása a múlt heti tárgyaláson, a törvényszéki palota folyosóján:

— Ha mi tótok nem akarunk elpusztulni — kiabálta indulatosan, — akkor csak egy menedékünk van: vissza kell csatlakozni a magyarokhoz!

Bár — amint megirtuk — a szlovák nép cseh ellenes fellátásával vádolt Tukát 15 évi börtönré ítélték, a felvidékről postán érkezett következő tudósítást mégis közöljük, miután az élénk világot vet az ott uralkodó viszonyokra.

Hogy Szlovákiában az idők folyamán mennyire megerősödött az ellenséges hangulat a csehek iránt, annak a legjobb bizonyossága az a levél, amelyet dr. Bazovszky Lajos, a csehba rát turóci irányzatnak egyik volt képviselője írt dr. Ivánka Milánnak, és amely igen érdekesen szerepelt a Tuka-perben. A nagyon érdekes levél a többek között a következőket mondja:

...A csehek oly oktan politikát folytatnak, hogy a csehtót, egység össze fog dőlni. Az egész Rothermere-akcióban hűlyen viselkednek. Itt csak egy segítség van: mindnyájunknak vissza kell térnünk a szlovák nemzethez; és akkor a csehek nem bánhatnának el velünk többé úgy, ahogy eddig bántak. Mindnyájunknak megvesztegető hetetennek kellene lenni. Ne pett a kormányba, igen sokan hagyjuk magunkat megvenni

Turret finomra vágott Virginia dohány

TARTSA MEG A KÉPEN JELZETT KÁRTYÁKAT ÉRTÉKES AJÁNDÉKOT ADUNK ÉRTE

TURRET fine cut Virginia TOBACCO

KELLEMES KARÁCSONYT BOLDOG UJESZTENDŐ!

ÉGE felé közeledik az 1929-es esztendő s rövid idő múlva már 1930-at írunk. Az 1929-es esztendő folyamán sok nem várt csapás érte a farmereket és a világpiac is válságos helyzetbe jutott. A pool azonban nem hagyta cserben a farmert és utolsó lehelletéig kitart a termelők mellett egy jobb jövő reményében. A Saskatchewan Wheat Pool felhasználja az alkalmat, hogy minden tagjának és barátjának kellemes karácsonyi ünnepeket és boldogabb újesztendőt kívánjon.

The Saskatchewan Co-operativ Wheat Producers Ltd.
Head-Office REGINA, Sask.

sem pénzzel, sem dicsőséggel!!! Különbözik a jövőt generációk meg fogják átkozni. És joggal átkozzák meg azokat a nyomorult kutyákat, akik az egyesek nek odavetett csontokért megengedik, hogy a csehek a tót fi nek gyökereit is kirágják és mindnyájunknak viassa kell térnünk Szent István koronája alá."

A csehek állandóan magyar irredentáról panaszkodnak. Hát kell-e ennél nagyobb irredenta! A csehbarát iránynak egyik régi tekintélye beszél így és megállapítja, hogy "a csehek a tót fi nek a gyökereit is kirágják."

SIMON VILMOS

A HARMADIK EMELETRŐL EGY JARÓKELŐRE UGROTT

A budapesti berlini járóke lők egy reggel rémülten vették észre, hogy kinyílik a szálloda egyik harmadik emeleti szobájának ablaka, a párkányra felkapaszkodik egy nő és velőtrázó sikoltással leveti magát az ucca kövezetére.

A szálloda épülete előtt éppen ebben a pillanatban szaladt el egy férfi és különös véletlen, hogy az életunt nő az éppen arra haladó férfira zuhant rá. Pillanatok alatt százakra rugó tömeg futott össze és borzadva nézték a két egymással összega balyodott véres, összefüzdött testet.

Azonnal kihívták a mentőket. Megállapították, hogy az öngyilkos nő koponya alapi törést szenvedett, állapota nagyon súlyos, felépülésében nem biznak. A férfi, akire az öngyilkos rázuhant, nem szenvedett nagyon súlyos zúzódásokat.

A magyar szabadságharc újabb emléke Amerikában

Az Amerikai Egyesült Államok kongresszusának hivatalos lapja, a Congressional Record legutóbbi száma Magyarországot közelről érdeklő eseményről számol be. John Taylor ugyanis levelet írt Cole L. Bease dél-kaliforniai szenátornak, melyben felhívja a szenátor figyelmét arra, hogy 1853 július 3.-án egy kis amerikai hadihajó hogyan szabadította meg Szmirna kikötőjében Koszta Mártont egy vennyolcas emigrás hadnagyot egy osztrák hadihajó fedélzetéről, ahová az akkori szmírna osztrák konzul őt bérelt fogdmegekkel hurcoltatta.

Koszta Márton a világsi fey verletétel után Kossuth Lajossal együtt menekült és rövid kis ázsiai tartózkodása után számos hasonló sorsban lévő honfitársával együtt Amerikába ment, ahol nyomban megszerezte a honpolgárság elérésére szükséges első okmányokat. Innen visszament Kis-Ázsiába, azért, hogy még ott élő magyar emigráns társain segítsen és őket rábeszélje arra, hogy sanyaru sorukat munkás, de jobb sorssal cseréljék fel az új világban. Egy éjjel, azalatt, míg három osztrák hadihajó horgonyzott Szmirna kikötőjében, melyekhez később egy negyedik is csatlakozott, felbérelt utonállók támadták meg Koszta Mártont Szmirna uc cain és elhurcolták őt az egyik osztrák hadihajóra, ahol nyomban bilincsbetverték és bebörtönözték, azzal a céllal, hogy Triesztbe viszik és ott, mint veszedelmes magyar forradalmárt akinek fejére díj volt kitűzve,

átadják az osztrák katonai vértörvényszéknek. Koszta barátai kétségbe voltak esve és mindent elkövettek a török kormánynál, hogy Kosztát, akit minden nemzetközi és emberi jog ellenére erőszakkal hurcoltak el, kiszabadítsák.

Mialatt ez történt, egy amerikai hadihajó, a St. Louis, Duncan Ingraham kapitány vezényletével érkezett a szmírna kikötőbe. Koszta barátai tüstént jelentkeztek az amerikai kapitánynál és közölték vele, hogy Koszta Márton, aki akkor már félig-meddig amerikai állampolgárnak volt tekinthető, az osztrák hajón fogva tartják. Ingraham kapitány nyomban átment az osztrák hajóra és megkérdezte, vajjon való-e, hogy egy amerikai állampolgárt tartanak fogva a hajón. Az osztrák kapitány ezt letagadta. Erre az amerikai kapitány partraszállt és közelebbi információt kért az amerikai konzultól. A konzul felvilágosításának birtokában ismét visszavert az osztrák hajóra és most már névszerint követelte, hogy vezessék elébe Koszta Márton foglyot.

Ennek a kívánságának az osztrák hajóparancsnok eleget is tett és bilincsekbe verve a fedélzetre hozta Koszta Mártont, akitől Ingraham kapitány megkérdezte, vajjon valóban amerikai állampolgár-e. Koszta Márton kétségbeesetten nézett körül és amidőn látta, hogy négy nagy osztrák hadihajóval csak egy kis amerikai hajó áll szembe, azt mondotta, hogy még nem

az. Erre Ingraham kapitány dol gavégeztével távozott.

Az új folyamán azonban újabb információ érkezett az amerikai hajóparancsnokhoz, felvilágosítván őt arról, hogy Kosztától amerikai állampolgárságát igazoló iratait az osztrákok megtartatása alkalmával elvették és így — semmivel sem lévén képes állampolgárságát igazolni — nem merete igénybe venni az amerikai lobogó védelmét.

Ingraham kapitány erre merészet és nagyot gondolt. Az új folyamán ütközeti készültségbe helyezte kis hajóját, azután közvetlen az osztrák hajó mellé kormányozta és ágyuit nekiszegezte az osztrák hajó oldalának. Másnap korán reggel szöcsövön felszállította az osztrák kapitányt, hogy négy órán belül szolgáltassa ki a foglyot, máskülönben nem törődve azzal, hogy egy hajója négy osztrák hajóval áll szemben, megkezdi a tüzelést.

Nagy lett erre a megrökönyödés és a fejetlenség az osztrák hadihajón, melynek kapitánya eleinte azzal próbált kibujni az energikus amerikai követelés elől, hogy neki előzően be kell várnai Bécsből a további utasításokat. Ebbe az amerikai kapitány természetesen nem ment bele. Erre tárgyalás kezdődött az amerikai és az osztrák konzulátus között, melynek eredményeképpen az amerikai konzul csakhamar üzenetet küldött Ingraham kapitánynak, arra kérve őt, hogy a megsabott határ időt délig hosszabbítsa meg. Ingraham ebbe belement. Röviddel déli előtt azután valóban meg egyezés jött létre, amelynek értelmében Koszta Mártont nyomban szabadon bocsátották és a francia konzul védelme alá helyezték, aki viszont nem tett kifogást az ellen, hogy Szmirnából elutazzék.

lyezték, aki viszont nem tett kifogást az ellen, hogy Szmirnából elutazzék.

Ingraham amerikai kapitánynak bátor elhatározásáért még aznap, 1853 évi július hó 3.-án, nagy és szép ovációban volt része, mert a Szmirnában élő magyarság számos csónakon vette körül hajóját, éltetve Amerikát, a St. Louis derék kapitányát és legénységét, akiknek tiszteletére nagyszerű szerenádokat adtak. Amidőn pedig Ingraham eme haditényének híre Amerikába ért, ott a legnagyobb lelkesedést keltette és az amerikai kormány nyilvánosan megdicsérte őt és bátor legénységét azért a hősie magatartásért, melyet az amerikai állampolgárság védelmezésében tanusított.

A szenátus elrendelte, hogy ez a történet a kongresszus hivatalos lapjában kinyomattassék. De ott olvasható Koszta Márton kiszabadításának hiteles története Henry Howe amerikai történetíró „Adventures and Achievements of Americans” című művében, továbbá a „Messages and Papers of the Presidents” V. kötetének 209 és 210. lapoldalán.

A SKÓT JUTAIPAR TERJESZKEDIK

A szegedi jutagyarat a második árverésen egymillió pengőért egy skóciai nagy jutagyár vette meg, ami élénk feltűnést keltett. A skóciai cég a kikiáltási árat, 365,000 pengőt azonnal megajánlotta.

Legsőbb karácsonyi ajándék a Kanadai Magyar Ujság 1930-as Képes Nagy Naptára!

RAYMOND, ALTA.

A Raymondi Magyar Egylet, saját helyiségében vacsorával egybekötött nagy szilveszteri BALT rendez, melyre minden Raymond környékén lakó igaz magyart szivesen lát a rendezőség. Kezdeté este 8 órakor. A zenét Berkes József bandája fogja szolgáltatni.

LEGYÜNK OTT MINDNYÁJAN!

51-3

HARDEVILLE, ALTA

A Lethbridge Ifjúsági Kör december 25.-én fél három órakor délután nagy szindarabot fog színre hozni a római katolikus iskolában. Színre kerül a "Tolome" 3 felvonásos népszínmű. Az Ifjúsági Kör ezúton is felkéri ugy a helybell mint a vidéki honfitársak pártfogását. Jegyek ára: felnőtteknek 50 c., gyerekeknek 10 cent. Színlelés adás után táncmulatság lesz fél nyolc óral kezdettel a Magyar Hallban.

LEGYÜNK OTT MINDNYÁJAN

Rohály Ferenc
az Ifjúsági Kör jegyzője

A PRÓBA

Egy hölgy ezzel állít be az áruházba:

— Kérem, szeretném felpróbálni azt a ruhát ott a kirakatban.

— Nem ajánljuk, hogy a kirakatban tessék felpróbálni, mert nagy csődület lesz.

NEM KAPOTT LEVELÉRE VA LASZT? BIZONYARA TEVESEN CIMEZTE LEVELÉT! A mi címünk: KANADAI MAGYAR UJSÁG 296½ Main St WINNIPEG, Man.

Boldog karácsonyi ünnepeket kíván minden kanadai magyarnak

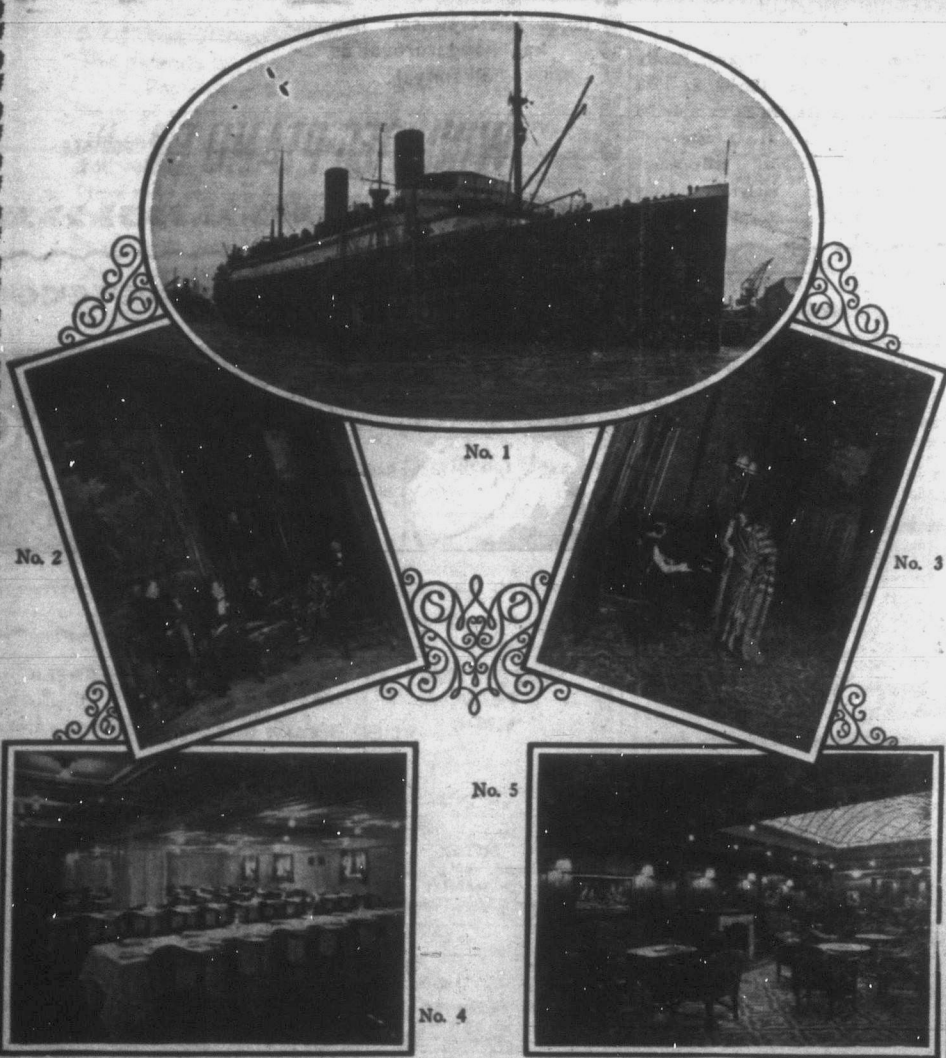
A

NORTH GERMAN LLOYD

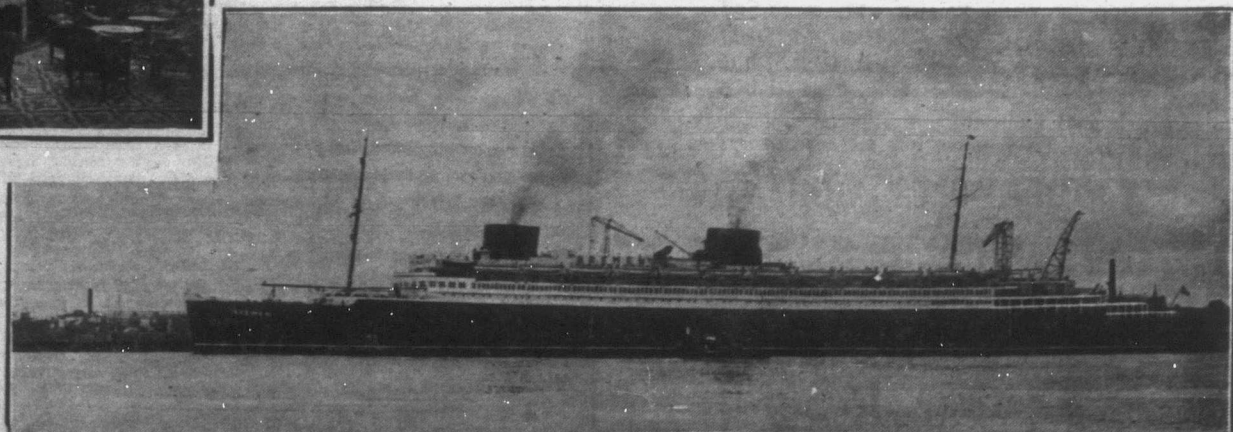
654 Main Street

WINNIPEG, Man.

Furness, Whithy & Co. Ltd. Halifax, N.S. — 24 King St. West Toronto, Ont. — 1724 Eleventh Ave. Regina, Sask. — 10235-101st St Edmonton Alta. — 1178 Phillips Place, Montreal, Que.

- 1. A "Columbus" a North German Lloyd egyik legkedveltebb óriás hajója, mellette a „Santa Maria”, mellyel Kolumbusz Kristóf 1492-ben felfedezte Amerikát.
- 2. Elsőosztályu dohányzó
- 3. Elsőosztályu társalgó. 4. Harmadosztályu étterem
- 5. Másodosztályu dohányzó.

A 46,000 tonnás "Bremen" a világ leggyorsabb személyszállító gőzöse.

GEMS OF MAGYAR VERSE

TRANSLATED FROM THE HUNGARIAN BY

KÖLTÉSZETÜNK LEGJAVÁBÓL

FORDITOTTA LE A KÖVETKEZŐ VERSEKET

PROF. WATSON KIRKCONNELL

M. A., F. R. G. S., F. S. S., F. R. Hist. S., F. R. A. I.,

author of "EUROPEAN ELEGIES", "THE EUROPEAN HERITAGE", "THE NORTH AMERICAN BOOK OF ICELANDIC VERSE", etc., whose newest volume

a KANADAI MAGYAR UJSAG karácsonyi száma részére. Amint már többször megírtuk, a kiváló nyelvész tollából

„THE NORTH AMERICAN BOOK OF MAGYAR VERSE”

is now under preparation, containing the artistic translation of the best of Hungarian poetry of all periods. First published by special permission in the "CANADIAN HUNGARIAN NEWS".

cimen 1930 folyamán megjelennek a legszebb magyar költemények gyönyörű angol fordításban. Mutassa meg angol ismerőseinek az alábbi műfordításokat és szerezen újabb barátokat az ismeretlen magyar kultúrának!

For just one night

BY GÉZA GYÓNI (1883—1917) Przemysl, 1916 X-mas.

Send them along for just one bloody night —
Your zealous heroes spoiling for a fight.

For just one bloody night:

Their former boasts within our memories ring
As rending shells of shrapnel scream and sing,
As mists of strangling poison slowly rise,
And leaden swallows swoop across the skies.Send them along for just one bloody night —
Your men of loud, beam-splintering appetite.

For just one bloody night:

When thundering cannon start their ravishment,
And red Earth groans with belly gouged and rent,
And bursting bullets break in glittering hate,
And ancient Vistula flows red in spate.Send them along for just one bloody night —
The money-sucking leech, the parasite.

For just one bloody night:

When shell-volcanoes fire the mud upheaves
And flings torn bodies eddying like leaves,
To crumbling earth, the crisping corpses thresh,
Mere blackened heaps of bones instead of flesh.Send them along for just one bloody night —
The unbeliever and the uncontrite.

For just one bloody night:

When hell's hot jaws in paroxysm expand
And vomit blood and horror on the land,
In tattered tents, the wounded pass from life,
And sigh across the wind: "my son ... my wife ..."Send them along for just one bloody night —
The patriots of the tongue, of speech and spite,

For just one bloody night:

That, as the blinding star-shells leap the dark,
And cheeks reflect the terror of their spark,
And reeking mists are made of Magyar gore,
They may scream out in tears: "My God, no more!"Send them along for just one bloody night —
That they may call their mothers in their fright.

For just one bloody night:

That they may cower low in fear and cold
And grovelling gasp their guilt so manifold;
That they may rend their clothes, and beat their breasts
And cry: "My Christ, what are thy dread behests?"My Christ, what dost thou ask? My blood seeks now
That they may swear a universal vow

Their sin to disallow,

That brazen infidels who blindly trod
May trust in Christ and put their faith in God,
And never more the Magyar nation blight.

— Send them along for just one bloody night!

SONG OF THE PRESENT

BY GYULA WLASSICS JR.

Only the present hour can supply
Wine, honey, musk, and song to satisfy. —
The past is false, the future is a lie!Delight with flying moments flits away!
The gods but grant the rose to those who stay
To snatch it from the garden of to-day.The kiss once given is a kiss no more;
That song no longer song we sang before;
And last night's sleep no power can restore.Let me but live while vital fires, are red!
Nor let me see my heart burnt out and dead!
Nor weep because my early love has sped!Meanwhile, across a bridge that spans the skies
And 'twixt the misty past and future lies,
I ride the rushing moment as it flies.In maddest, fiercest quest of present bliss,
I seek my joy in perfume, song, and kiss —
Then suddenly grow faint in the abyss.I had not sensed the spell the present cast;
Illusions mocked my heart; and now, at last,
Naught that is real is left me ... but the past.

Csak egy éjszakára ...

IRTA: GYÓNI GÉZA (Przemysl, orosz front, 1916 Karácsony.)

Csak egy éjszakára küldjétek el őket:
A pártoskodókat, a vitézkedőket.

Csak egy éjszakára:

Akkik fent hirdetik, hogy — mi nem felejtünk,
Mikor a halálép muzsikál felettünk;
Mikor láthatatlan magja kél a ködnek,
S gyilkos ólom-fecskék szanaszét röpködnek.Csak egy éjszakára küldjétek el őket;
Gérendatőröskor szálla-keresőket.

Csak egy éjszakára:

Mikor siketítőn bőgni kezd a gránát
S úgy nyög a véres föld, mintha gyomrát vágják;
Robbanó golyónak mikor fénye támad
S véres vize kicsap a vén Visztulának.Csak egy éjszakára küldjétek el őket;
Az uszoragearast fogukhoz verőket.

Csak egy éjszakára:

Mikor gránát-vulkán izzó közepén
Ugy forog a férfi, mint a falevél;
S mire földre omlik, ó iszonyu omlás, —
Szép piros vitézből csak fekete csontváz.Csak egy éjszakára küldjétek el őket;
A hitetleneket s az üzérkedőket.

Csak egy éjszakára:

Mikor a pokolnak égő torka tárul,
S vér csurog a földön, vér csurog a fáról
Mikor a rongy sátor nyoszoróg a szélben
S haló honvéd sóhajt: fiam ... feleségem ...Csak egy éjszakára küldjétek el őket;
Hosszu csahos nyelvvel hazaszeretőket.

Csak egy éjszakára:

Vakító csillagnak mikor támad fénye,
Lássák meg arcuk a San-folyó tükrébe,
Amikor magyar vért gözölve hőmpolyget,
Hogy sirva sikoltás: Istenem, ne többet.Küldjétek el őket csak egy éjszakára,
Hogy emlékezzenek az anyjuk kinjára.

Csak egy éjszakára:

Hogy bujnének össze megrémülve, fázva;
Hogy fetrengne mind-mind, hogy meakulpázna;
Hogy tépné az ingét, hogy verné a mellét,
Hogy kiáltaná bőgve: Krisztusom, mi kell még!Krisztusom, mi kell még! Véreim, mit adjak
Arjárt a vérnek, csak én megmaradjak!

Hogy esküdne mind-mind;

S hitetlen gögőjében akit sosem ismert,
Hogy hívna a Krisztust, hogy hívna az Istent;
Magyar vérem ellen soha-soha többet!

— Csak egy éjszakára küldjétek el őket!

A JELEN DALA

IRTA: IFJ. WLASSICS GYULA

Csak a jelennek van illata, méze,
Csak a jelennek mámore, zenéje, —
Hazugság a múlt, s a jövő hazugság.Nincs kéje, csak a szálló pillanatnak!
Az istenek csak annyi rózsát adnak,
Amennyit a jelen kertjéből tépünk.Nem csók a csók, amit már elcsókoltam.
A dal se dal többé végigdaloltan.
És az átámodott álom nem álom.Addig éljek, míg új tüzeket látok!
Sohase lessek elhamvadott lángot, —
Elmult szerelmet sohasé sirassak!Járjak a felhős múlt s jövő közében,
Villámból vert hid szikrázó tüzeiben,
A pillanat száguldó paripáján!A legvadabb, legharcosabb irammal
Üzzem üdvöm csókban, illatban, dalban, —
S szédüljek hirtelen a nagy sötétbe Sohasé érezzem, hogy megcsal a jelen,
Hogy csak káprázatok játszanak velem.
És nem marad igaz, csak a múlt A Múlt.

In the Grand Café, Paris

BY MIHALY SZABOLCSKA

A sobbing song, a Magyar air
They play to-night to banish care
Here far away in foreign lands
Where fairy lights and flashing hands
In this proud hostel make display —
The Grand Café!To how much passion, how much grief
That quivering song once gave relief!
I call to mind how its sad tune
Once comforted beneath the moon
A curly-headed shepherd-lad —
When he was sad!I see in this gay-lit salon
A shepherd's fire of days now gone ...
It lies beyond their careless ken,
These dashing dames and gentlemen
Pay no attention to the song —
And do it wrong.They laugh and chat, blasé and bland;
They hear, but cannot understand —
And only God Almighty knows
The secret of that shepherd's woes
Who with his flock beneath the sky
Sang there, and watched, with many a sigh,
An inn, hard by.

A párisi Grand Caféban

IRTA: SZABOLCSKA MIHALY

Sir a nóta, magyar nóta
Muzsikálnak este óta
Messze, messze, idegenben,
Mesebeli tündérkertben,
Egy párisi fogadóba:
— Fogadóba!Mintha pásztortüzzé válna
— Csak itt lent a cifra lányok,
Fényes urak, asszonyágok,
Nem figyelnek a nórára,
— A nórára!Mennyi érzés, mennyi bánat,
Szíve van tán a nóának.
Oly szomorún sirdogálja:
Kondorosan a bojtárnak,
— A bojtárnak!Nevetgélnek, beszélgetnek,
De ők arról nem tehetnek.
— Tudja a jó Mindenható,
Mi is azon sirnivaló:
Hogy a ménes ott delelget,
Valahol egy csárda mellett,
— Csárda mellett!

A teremnek minden lángja,

Autumn

BY MIHALY TOMPA (1817—1868)

Now wither all earth's gallantries! —
From autumn branches softly down
The yellow leaves drift dumbly down
In eddies of the evening breeze.
Is not the falling of the leaf
Fit season for the forest's grief?
No dew nor song nor heat of sun
Can hold it when its day is done.While I am in my leafy prime
And branches bloom with fragrant breath,
Roar not, O boreal blasts of death,
Roar not on me before your time!
Too soon will autumn come with frost:
Then love, delight, and hope are lost ...
And if no chance or power reprieves
A sleep shall on my eyes be laid,
In painless peace my life shall fade
And perish like the woodland leaves.

Az őszi képekből

IRTA: TOMPA MIHALY

Hervad, hervad a föld határa!
Az őszi fáknak ágirul
Sárgul levél könnyen lehull
Halk esti szél fuvaltatára.
Hogy is ne hullna levele
Szegény fának a sir fele?
Fenn őt úgy sem marasztja már
Harmat, dal és meleg sugár.Mig ágait virág takarja:
Ne zúgj rám, elmulás viharja,
Ne zúgj idő előtt!
Eljő az ősz, fagyos derén
Meghervad kedv, öröm, remény
S ha semmi többé nem maraszt
Szememre lágy álom borul,
Nyugodtan, fájdalomtalanul
Lehullok, mint az őszharaszt!

Mig éltém fája zöld,

GYERMEKEK KARÁCSONYA

JÉZUSKA ELJÖN

IRTA: Vályi NAGY GÉZA

Jézuska eljön minden házba,
Mire a gyertyák ezre ég:
Feléd fordítja fénylő arcát,
Meglátod tiszta, szép szemét...

Jézuska eljön minden házba,
Ha buzgó ének szárnyra kap:
Ott áll szeliden, hóféhéren,
A zöld fenyőfaág alatt...

Jézuska eljön, meglássátok,
S malasztos, boldog estelen
Minden mosolygó gyermekarcot
Végigsimit szerelmesen...

The tale of the little Devil

BY: MARGARET BETHLEN

Translated from the Hungarian BY ALEXANDER KING

It happened once, long ago, that a little devil was born in hell. This was a rare and wonderful event there, for the population of hell is generally increased, not by the birth of devils, but by fall of angels. And there is a reason for this. A child, as everyone knows, is the fruit of love, but in hell the only use they have for love is to torment the souls of the damned with memories of its sweetness.

For that reason, the unexpected arrival of the little stranger caused a tremendous scandal: but after some time they got used to him and left him alone. And so the little devil grew up there in hell. All day long he played among the blue and red flames which darted high into the air: and for hours on end he would gaze into the heart of the great fire. Those were marvellous flames. The memory of every pleasure, every pain, every sin, and every desire, which had ever lived in the heart of man, blazed in the fiery furnace: and so it was hotter and fiercer and burned more brilliantly than any other. But since the heart of the little devil was innocent and pure, just like an angel's in heaven, he saw nothing of this, but only the lovely colours glinting and gleaming in the flames: and he left that there could be nothing more beautiful in all the world. He grew accustomed to the hot, choking air of hell: and sulphur came to smell more sweet to him than the perfume of violets. Sometimes he would perch himself on a rock whence he could hear the sighs of the damned: but because neither pain nor desire had ever touched his heart, he did not understand what he heard, and thought that it was sound of the winds playing about the mountain tops. As he became used to it, it sounded like music in his ears. He loved the devils and thought them handsome and good. Were they not his brothers?

And then, one day, the Lord, in whose eyes a thousand years are as but a moment, looked down: and there, among a million sinful souls, he espied the pure and innocent heart of the little devil. Straightway, by the power of his will, he raised him up to Himself in heaven: and from that day, the little devil dwelt in heaven among the angels. Now, it is a law in heaven that everybody must be happy there, and the angels do all they can to make it easy to obey this law. They took the little devil to the rainbow bridge that he might feast his

eyes on the iridescent splendour of its colours: but he thought of the sea of fire in hell glowing and glinting, and sadly he turned his head away. And when the spicy zephyrs softly caressed his face, he shivered with cold. Then they led him to a spot where he could hear the music of the spheres: but he longed for the sound of the sighs he knew so well, and would not be comforted. He craved for the sight of the swarthy faces of the devils and took no pleasure in the blinding beauty of the angels.

An intense longing possessed him to breathe once more that blue and sulphury air of hell. Then, they led him before the presence of the Lord: and the Lord lightly touched his eyes and his heart: "None may remain in heaven against his will. But see first what that really is for which you sigh."

The little devil looked down and he saw hell as it really is. He saw the pain and suffering which writhed in the flames. He heard the painful yearning and the grief which quavered in the sight, and he felt the sin and the wickedness in his brother's souls. And he knew that henceforth he would see these things always and everywhere, that nevermore would his vision be dimmed as it had been before. His heart contracted with pain and great tears fell from his eyes.

Then the Lord looked at him kindly.

"Why do you weep? Stay here with us. Now you know what that really is which you have loved herefore."

But the little devil hung his head.

"Yes, hell... hell... but... but I was born there..." he sobbed out faintly: and then, turning slowly away, he set out for his place of birth, where he belonged.

A LEGNAGYOBB VESZEDELEM

Biás görög bölccsel történt. A bölcs egyszer hajón utazott, amely a legvallástalanabb és legistentelenebb népséggel volt tele véletlenül. Hirtelen nagy viharba került a hajó, az örvények már-már elnyelésével fenyegették. Volt fajgatás, nagy jajveszékélés, még az istentelenekek is térdre vetették magukat, hogy imádkozni próbáljanak az égiekhez: vonultassák el a hajó felől a veszedelmet. Biás azonban rájuk kiáltott:

— Hallgassatok! Meg ne tudják ott fönt, hogy ti is a hajón vagytok! Mert az lenne a legnagyobb veszedelem!

A MAGYARIGENI ZÁSZLÓS

Aznap reggel szállották meg az oláhok ősrégi helységünket, Magyarigent. Az uccákon oláh őrzékek feltűzött szuronyokkal a korcsmákban katonák tivornyáznak, a község lakossága mind házaikban visszavonulva. Egy-egy oláh tiszt zörögte nagy peckesen hosszú kardját az ucca kövezetén, egyébként kihaltak tetszik a község.

A fővártán tizenöt-husz katonára őgyelgett, egy föl és alá jár kált, nagy begyesen, tizenkét lépést előre, hátraarc és újra kopogó lépés visszafelé. Az őrség tisztje unalmában nadrágja szarát verdeste lovaglóostorával, nyújtzkodott, hogy hát már semmi sem történik ebben a községben, amit a katonasember mulatságosnak mondhatna.

Az ucca végéről egy fiut hoz valamilyik járőr a fővártára.

A tiszt egyet köhönt.

— No ezzel majd elmulatok — gondolta az oláh magában. Odaérnek.

— No mi az, te kölyök? — kérdi nyeglén a tiszt. — A fiu nem válaszol. — Fogsz te mind járt válaszolni, te kutyakölyök? — Indult hirtelen dühre a tiszt. A fiu nem válaszol, merően végigméri a tisztet.

— Nesze neked! — végigvág a fiu arcán a lovaglóostorával. Szolgálatba... de ezt a zászlót Piros sugárban kiserken a vér az ütés nyomán, a fiu mégse váte...

A HÁROM ANGYAL

KARÁCSONYI MESE IRTA: KELEMEN ANDOR

Jézuska fuvintott egyet gyémánt sípján. Előtte termett a Szeretet angyala.

— Eredj, Szeretet, nézz le a földre, az emberek közé, békeség lakja ma a szíveket.

Jézuska fuvintott másodszer is. Ott termett a Jóság.

— Eredj te is, fiam, örködj az emberek fölött, mindenütt jóság uralkodik karácsony ünnepén.

Harmadszor is fuvintott Jézus. Futott Karácsony angyala.

— Készülj, Karácsony, le szállsz a földre, megörvendeztetni az embereket.

Felkészült Karácsony angyal is, azután repült a kavargó hó csillagokkal, a Jóság, Szeretet után. Lent, a földön, pedig bekopogtattak sorra minden ajtón:

— Mi vagyunk, jó emberek, Kip-kop örvendeztetek, Ma, karácsony éjszakáján, Béke legyen veletek!

Örültek, örvendeztek az emberek a három angyalkának. Jóságot mindjárt közrevették, Szeretetnek szebbnél szebb történeteket kellett elmesélni a Mennyszágról, Karácsony angyalka ezalatt rakosgatni kezdte a sok tarka holmit, amit Jézuska bizott szánkójára. De hiába szedegette, ki nem ürült a furcsa szánkó. Így jártak végig házról-házra. Mikor már bejárták az angyalkák az egész földet, gondoltak egyet, megfordultak és repültek vissza Jézuskához. Amint így repülnek, csak megszólal a Jóság:

— Nézzünk hátra testvérek! A fülem cseng jaj, megálljunk, Forduljunk meg, még a végén Valamit rosszul csináltunk!

Mondta a Szeretet:

— Nekem is úgy ég az arcom: Sírnak-rinak, tisztán hallom!

nem is kapott játékokat, csak egy kis papírhajót.

— Bizony, itt már kiürült a szánkó, nem jutott több játék szegénykének, — sajnálkozott, sópáncodott a három angyal. Mit szerettél volna? — tudakolták töle gondolatban.

— Csak azt, — sóhajtott fel a magyar gyermek, — ha az angol baba, vagy a francia baba kapja helyettem ezt a szép hajót, szegénykék, hogy örvendezzenek neki. Tudnának játszani vele. Én nem tudok, nincs hozzá tengerem!

— Ilyet se hallottunk még, — dugták össze fejüket az angyalkák — már most mit csináljunk. Legjobb lesz, ha elmondunk mindent Jézuskának. Azzal repültek vissza szélesebben.

Jézuska pedig már várta őket.

— Láttam én jól mindent, angyalkám.

Azzal belefuvintott sípjába gyorsan. Ott termett a Reménység angyala.

— Siess Reménység, vigasztald meg a sírdogáló gyermekeket.

Repült Reménység, könnyű hópehelyé változott, hogy könnyebben repülhessen, úgy szállott le az angol gyermek udvarára.

— Csak türelem, kis angol gyermek. Majd jóra fordul minden. Több játékot kapsz jövő karácsonyra. Most érd be azzal, amit kaptál.

— Nem kell, — bögött az angol gyermek és hátat fordított a hópehelynek — vagy most, vagy semmi sem kell.

— Jól van, ha nem kell semmi, — rázkódott meg a Remény

A kassai Talpra magyar!

Hetivására bandukoltak Kassá felé a környékbeli falvak lakosai, ki csirkével, ki gyümölcs-csal és meggyébél, ami már a konyhára kell. Halk beszélgetés, sóhajtasok, a nagy háború után vannak ők is, mindegyiküknek van siratnivalója.

A főtéren letelepednek, kirakodnak, kérdezősködnek.

— Hát csakugyan jönnek... Verje meg az Isten őket! — Abos körül jártak az este a csehek. — Csak jöjjenek — mondta egy pöttömnyi diákcocskó, — majd elbánunk velük. Összebe-széltünk mi, diákok!

Ebben a pillanatban kürt harsan Kassa északi részén. Agydörgés reszketteti meg a levegőt, egy lovas járőr felvágta a színház és a világhíres dóm irányában. A piaci árusok riadtan kapkodnak, szerteszét futnak, az áruiat is ott hagyják inkább a cseheknek, csak el, csak el. A kis diák társával a dóm déli része felé került, ahol a gyönyörű honvédszobor, Szamovolszky Ödön szobrás nagyszerű műve állt. Ott felsorakoztak katonamódrá. Amikor a csehek is oda kerültek, már kész katonai alakulatot láttak ottan, lovasok nék rontottak, a fiucsapatot egy kettőre széjjelbontották és a Forgách, meg a Kossuth uccába szorították. Egy titkos flitty jelre a diákok a Széchenyi-ligetbe siettek, rövid haditanács után elszorították; eltűntek. A főútcában ezalatt mind több cseh katoná vonult fel, a járókelők eltűntek az uccáról. Ahol még röviddel azelőtt magyar szó hangzott csak, most cseh vezényszó ropog a kihalt Dóm-téren. Közbe-közbe templomi csend.

— Ahol ilyen hősök teremnek, ott a hadsereg legnagyobb győzelme is csak félgőzelem.

EGY TANYÉR LEVES

A háromnapos asszonyka lelkenedve meséli el az urának, hogy már az első koldus is megjelent a háznál.

— És mit adtál neki, édes? — Adtam egy tányér levest és tiz centet.

— No és meg volt elégedve? Megette a levest?

— Háthogya ette volna meg? — No akkor becsülettel meg szolgált a tiz centet.

ség angyala — azt még könnyebben elérheted és repült vissza a francia babához.

— Türelem, kis francia baba, győzd egy kicsit meg reménységgel, esztendő mulva meglesz a hajóhadad.

— Nem kell! — toporzékolt a francia baba — mit bosszantasz, te hópehely! — azzal mér gesen rádobbantott. A Reménység most már tanácstalanul állott tovább. Gondolkozott: le szálljon-e a magyar baba felé. Háttha ott még rosszabbul talál járn! Nem is mert betérni, csak ott húzódott meg künn az ablakon.

A magyar baba felugrott, ml kor észrevette:

— Jaj de szép hópehely! Nem láttam soha ilyen szép hópehelykét.

Reménység Angyala pedig csak csillogott, ragyogott rá bárátságosan.

— Hogy fénylik, villog, mint ha engem nézne! — álmékdott tovább a magyar baba. — Vajjon Jézuska küldte ezt is?

— Persze, hogy Jézuska küldötte — mondja az édesanyja — csak ne menj feléje, mert akkor elolvad hamar.

De a kis hópehely nem olvadt el, tündökölt tovább, hogy káprázat volt nézni és reggelre ki virult gyönyörű jégvirággá.

Mert Jézus titokban intett csillagfényvel a hópehelynek:

— El ne mozdulj, Reménység, a magyar gyermek ablaká hól; nőj meg, viragozz ki ezen az éjszakán. Nem tudtam szegénykének most még egyebet juttatni — papírhajócskánál.

Álmodja hozzá — a magyar tengert.

Kanadai Magyar Szövetség

CANADIAN HUNGARIAN ASSOCIATION

Alakult 1928 február 1-én.

A Szövetség célja: a kanadai magyarság anyagi és erkölcsi boldogulását elősegíteni, segélyre szorulóknak védelmet nyújtani, a meglévő szervezetek fejlesztésével és újak létesítésével a magyarság szervezeti előmozdítását és általában a magyarság Kanadában való beilleszkedését elősegíteni.

TAGJAINAK, BIZTOS BETEGSEGÉLYEZÉST ÉS HALALEBETI SEGÉLYT NYUJT ALACSONY HAVI, VAGY TÖBB HAVI ELŐRE FIZETENDŐ ILLETEK ELLENBEN.

BEÁLLÁSI DIJ NINCS - ORVOSI VIZSGÁLAT NEM KÖTELEZŐ

KÉRJEN BŐVEBB FELVILÁGOSÍTÁST.

Központi titkár:

N. ISTVÁNYFI MIKLÓS.

Központi Iroda: WINNIPEG, MAN. 546 MAIN STREET

A KANADAI MAGYAR SZÖVETSÉGET ERDEKLŐ BARMILYEN MEGKERESÉS A KÖZPONTI IRODÁBA KÖLDENDŐ.

Mi kapható a PANNONIÁNAL?

ÚJ BEVANDORLÓKI SÓSBORSZESZ

Csak úgy fog boldogulni az új hazában, ha az alanti könyvekből rendel. A rendelés Szegede blyegyekben is beküldhető.

- NYITRAY Nyelvtan 75
- GREEN Nyelvmester \$2.00
- BRAUN Nyelvtan \$1.25
- GREEN Szótár \$1.25

Pénzküldés, Hájójegy és bevándorlási engedélyk.

MAGYAR GRAMOFON LEMEZEK ÖRIÁSI VÁLASZTEKBA

KÉRJEN AZONNAL ÁRJEYZÉKET!

„PANNONIA”

WESTERN CANADA COLONIZATION SOCIETY

296 1/2 Main Str., WINNIPEG, Man.

KARÁCSONYI PÉNZKÜLDÉSET MIELŐBB UTALJA AZ ÓHAZABA A

THE SPIRA STATE BANK

gyors és pontos kiszolgálás a LEGJOBB NAPI ÁRFOLYAM SZERINT

Sürgönydíj csak 50 cent

El ne készen a karácsonyi pénzküldéssel, mert óvái türelmetlenül várják. IRJON MÉG MA!

THE SPIRA STATE BANK

2207 Ontario St.

CLEVELAND, OHIO

AMERIKAI DOLLÁRJAIT

Küldje velünk az Óházába. Pénztutálások MAGYARORSZAGBA, AUSZTRIÁBA, CSEHSZLOVÁKIÁBA, JUGOSZLAVIÁBA és RUMÁNIA ba a következő MÉRSELT DÍJSZABÁSSAL:

\$5 Dollártól	postán \$0.90	Rádió 50 cent	Összesen \$1.40
\$ 15 dollártól	1.00	50 "	1.50
30 "	1.15	50 "	1.65
40 "	1.25	50 "	1.75
50 "	1.40	50 "	1.90
60 "	1.55	50 "	2.05
70 "	1.75	50 "	2.25
80 "	1.90	50 "	2.50
90 "	2.10	50 "	2.60
100 "	2.25	50 "	2.75
150 "	3.20	50 "	3.70
200 "	4.30	50 "	4.80
300 "	6.15	50 "	6.65
400 "	8.00	50 "	8.50

100 Pengő \$18.00 Postaköltség 45 cent. Rádió-kábel külön 50 cent.

HAZAMEGY KARÁCSONYRA?

A HAJÓJEGY ÁRA \$99.02

Ha ki akarja hozatni családját az Óházából és nincs elegendő pénz, vásároljon hajójegyet HAVI RÉSZLETFIZETÉSREI! Megszerezni rokonainak a bevándorlási engedélyt Bővebb felvilágosításért írjon vagy jöjjen személyesen

MITCHELL GORDON

STEAMSHIP & FOREIGN EXCHANGE
600 MAIN STREET WINNIPEG MANITOBA

MINDEN MAGYARNAK KÖTELESSEGE A "GOD SAVE THE KING"-ET ÉS AZ "O CANADA"-AT EGYÜTT ÉNEKELNI AZ ANGOL KÖZÖNSÉGGEL. 1930 az 224 oldalas naptárunkban mindkettőnek a szövegét megtalálja, külön erre a célra kiszakítható képméppapírra nyomott betétlapon. Beküldje már az 50 centet.

ÁLLATTÖRTÉNETEK

AZ OROSZLAN

A régi időkben egy szerencsétlen rabszolga elszökött gazdájától, aki kegyetlenül bánt vele azonban egy bizonyos idő múlán elfogták és halálra ítélték. Bevezették egy cirkusznak ma gas falakkal körükerített porondjára és egy kiéhezettett hatalmas oroszlánt bocsátottak reá. Több ezer ember volt jelen a szörnyű jelenetnél.

Az oroszlánt dühösen támadt a szerencsétlen szolgára, de hirtelen megállt és kimondhatatlan örömmel adott kifejezést. Hosszu farkát vidáman csóválgatta és lehasalva a szolga előtt hízelegve nyaldosta annak kezét. A jelenlétők a csodálattal meglepetve nézték az érthetetlen jelenetet és megkérdezték a szolgát, hogy mivel babo-názta meg azt a rettenetes állatot. A rabszolga ekkor a következő történetet beszéte el:

— Amikor gazdámól elszökötem, a vadonba futottam és a hegyek között egy barlangba rejtőzködtem el. Kevés idő múlva ez az oroszlánt jött be a

barlangba és meglátván fájdalmasan nyöszörögve közeledett hozzám és lábát nyújtotta felém. En kezembe fogtam a lábát és észrevettem, hogy egy nagy tövis törött bele. Sok kín lódás után sikerült kivennem a tövist és a barlang előtt lévő forrás vizével kimosztam a sebet. Ezen pillanattól kezdve nagy vonzalommal volt hozzám és vadászszákmányából nekem is hozott mindig s a legnagyobb egyetértésben éltünk együtt. Az utolsó nagy fejedelmi vadászaton azonban törbe esett és engem is elfogtak. Most örvend a szegény állat, hogy reám talált.

A nép, amelyet meghatott a vadállatnak ez a nagy háladossága, egyhangulag kiáltotta: — Szabadságot ennek az emberséges embernek és ennek a háladatos oroszlántnak!

A rabszolga visszanyerte szabadságát és elhalmozták ajándékokkal. Az oroszlánt hűséges kutyamódjára követte és mellette maradt egész életében anélkül, hogy bárkit is bántott volna.

Bánsági pásztorfiuból — amerikai egyetemi tanár

Az amerikai kiválóságok életrajza legtöbbnyire szegény ördögök mesésen gazdag embe- rekké való emelkedését tárgyalják. Majdnem mindig a business ezeknek a pályafutásoknak a gerince. Hát hiszen szó sincs róla, érdekes figyelemmel kíséri, miképp lesz a rikkancsból, avagy a csizmatisztóból dollár- milliomos, de azért az ilyen nagyon rendkívüli esetekből még nem ismerjük meg az amerikai ember igazi természetrajzát, mert ebben rendes körülmények között az ország szellemi élete is nagy tényező, amint ez például Pupin Mihálynak, a new yorki Columbia-egyetem elektro fizikai tanárának, a Pupin-orsók föltalálójának alább következő énéletrajzi adatai is mutatják.

Pupin nem Amerikában született, hanem a Bánságban, ahonnan 1874-ben 18 éves korában öt centtel a zsebében kivándorolt Amerikába. Szülőfalujában, Idrvorban pásztorgyerekként volt, azután Pancsovára került gimnázistának, ahonnan azonban kicsapták. Szülei Prágába küldték, ahol szintén nem volt maradása, mert apjának váratlanul bekövetkezett halála megfosztotta a megélhetés eszközzeitől. Így azután az idvori pásztorfiunak nem maradt egyéb hátra, mint vándorbotot a kezébe venni.

Amerikában indult meg azután az a fejlődés, amelynek során az egykori pásztorfiuból a tudomány kiválósága lett. Miután elsősorban pásztorként, azután mezeli munkásként, később kikötői teherhordóként, azután cégtestőként tengődött, végül állást kapott egy piskótagyárban. Pupin, aki közben nem mulasztotta el, hogy szellemi téren továbbfejlessze magát, a gyárban összekerült egy nagy tudásu volt teológussal, ki megtanította a latin, görög és az angol klasszikusoknak eredetiben való olvasására. Szorgalmasan bujta a nagy lapok tudományos mellékletét és az amerikai történet tanulmányozása felébresztette benne az ország politikája és tradíciója iránt való érdeklődést. Megtakarított pénzecskéje végül módot adott neki rá, hogy beiratkozzék a Columbia egyetemre. Az akkori viszonyok hoz képezt meglepően nagy jártasságra az ókori nyelvek és a matematika terén imponáltak

ugyan, de még inkább a hazai földről hozott testi ereje, amelynek segítségével első birkozójá-vá vált a kollégiumnak, amelyet főként előkelő gazdag családok ivadéka látogattak. Bejárást nyert ezekbe a családokba és Rutherford, a híres természet- tudós, vált protektorává.

Pupin, akire főként a természettudomány és még inkább a fényjelenségek problémája gyakorolt vonzóerőt, az amerikai polgárjog elnyerése után elment Cambridge-be, ahol Faraday és Maxwell működtek. Majd Tundall, a híres fizikus tanácsolta neki, hogy dolgozzék tovább Berlinben, a Helmholtz-laboratóriumban. Helmholtz igen nagy benyomással volt az ifjú tudósra, aki énéletrajzában őszintén elmondja, hogy németellenes érzésekkel került a német fővárosba. Helmholtzzal és Werner von Siemens-sel való megismerkedése azonban nagy változást idézett elő gondolatvilágában, ezt a változást a következő megalapításban formulázta: „A fagyűlölet egyike a leggonoszabb lelki kiskiklásoknak. Az európai civilizáció abban a veszedelmében van, hogy ez a mérgező tömre- teszi.”

Mint a villamosságnak a magántanára tért Berlinből vissza a Columbia-egyetemre. Amikor elfoglalta a katedráját, laboratóriumában csak egy dinamó, egy motor és egy váltakozó áramu gép állott rendelkezésére. Dacára ennek a hiányos berendezésnek a fiatal tudós feltűnő felfedezések egész sorát tette, így tőle származik a napjelenségek elektromagnetikus el- méléte és a villamos rezonátorok feltalálása, amelynek a rádió- nál nagy szerepet játszanak. Két héttel azután, hogy Röntgen korszakalkotó felfedezése meretessé vált, Pupinnak sikerült az első X sugár fényképet előállítani, ami csakhamar lehe- tővé tette Amerikában az első olyan operációt, amely Röntgen felvétel alapján történt.

A bánsági Pupin találmányai adták meg a lökést arra a nagy jelentőségű fordulatra, hogy az amerikai nagyipar fokozott mértékben kezdett a tudományos kutatások eredményeinek értékesítésével foglalkozni.

MÓRICA MEGFELEL

Art mondja a tanító az iskolában:

— Szép idő van, gyerekek. Ha meg tudtok felelni egy, mind össze egyetlenegy kérdésre, elengedem az órát, elmehettek sétálni. Hát ki tudná megmondani közületek, hogy hány szál szőre van egy lónak?

Nagy csönd. Az egész osztály lapit, csak Mórica rázza hevesen a két ujját. A tanító rábámult.

— No, ha tudod, Mórica, hát mondd meg.

Mórica feláll és habozás nélkül kivágja:

— Kétfélmillióhátszázhuszer- kétszázhatvankettő.

A tanító nagyot nyelt erre a vakmerőségre és megkérdezte: — Nem árulnád el, hogy honnan tudod ilyen pontosan, te gézengúz?

Mórica azonban megrásta a fejét és szemtellenül vigyorogva válaszolta:

— Ez már egy másik kérdés, tanító ur!

Gazdasszonyok figyelem!

ROBIN HOOD DÖNTŐ DIADALT ARATOTT!

ARANYÉREM EZÜSTÉREM 75 ELSŐ DIJ 165 KITÜNTETÉS

jutalmazta azokat a háziasszonyokat, akik Robin Hood liszttel sült kenyeret és süteményeket állítottak ki a következő városokban tartott kiállításokon Calgary, Edmonton, Regina, Saskatoon, Prince Albert North Battleford és Brandon. Harmencöt fajta teszt- félével bizonyították be ezuttal Kanada háziasszonyai, hogy a Robin Hood lisztnak nincs párja. A kisebb városokban megtartott kiállításokon is a Robin Hood liszttel napról napra több és több díjat nyerne a konyha ügyes, szakavatott és hozzáértő művészei.

Robin Hood FLOUR

JOBB KENYÉR, TÉSZA ÉS SÜTEMÉNY LESZ BELŐLE

MAGYAROK

ALTAL TERMELT

I. oszt. Szamosháti dohányt rendelhet fontként

50c.-ért

Minimális rendelés 5 font CANADA BARMELY RESZÉRE SZALLITUNK az összeg előzetes beküldése után. — CIM:

FRASER VALLEY TOBACCO GROWERS

4751 MAIN STREET

VANCOUVER, B.C.

HA MONTREALBA JÖN, FORDULJON

SANDOR M. BÉLA

HAJÓJEGY, PÉNZKÜLDÉSI ÉS TUDAKOZÓ IRODAJÁHOZ MONTREAL, QUÉ. 1439 De Bullion St.

A legrégebbi gőzhajójárat Kanadába

1840 — 1929

Most az ideje, hogy családja, rokonai és barátainak Kanadába való köze- talára előkészületeket tegyen.

Írjon a Cunard Vonalnak saját any- nyelvében. Kimerítő és díjmentes utba igazítást fog kapni és a szükséges ok- mányok beszerzését ellátjuk.

A Cunard Vonalnak az összes európai országokban van irodája, melyek az Ön családjának, rokonainak és bar- táinak mindenben segítségére lesznek.

Ha családtagjainak pénzt óhajt Euró- pába küldeni, azt a legutányabbban a Cunard Társaság szűzli.

Írjon a CUNARD HAJÓK TÁRSULAT címre!

Cunard LINE

Írjon vagy amint látni látni látni

- 10053 Jasper Ave. EDMONTON
- 100 Pinder Block SASKATOON
- 401 Lancaster Blq. CALGARY
- 278 Main St. WINNIPEG, Man.
- 36 Wellington St. W. TORONTO, Ont.
- 277 St. Sacramento St. MONTREAL, Que.

HA VISSZA OHAJT UTAZNI AZ ÓHAZÁBA KARÁCSONYRA

Ha kellemesen óhajta ezen utját megtenni, kérjen felvilágosítást irodánktól s mi gondoskodunk arról, hogy kényelmesen utazzék OKTÓBERBEN, NOVEMBERBEN ÉS DECEMBERBEN, SZEMÉLYES VEZETÉS MELLETT INDULNAK CSOPORTJAINK

az általunk képviselt legnagyobb társaságok gyönyörű hajóin!

Érdeklődjék már most a biztosítsa helyét.

UTLEVÉL-ÜGYÉT MI DIT-TALANUL RENDEZZÜK S GONDOSKODUNK -VISZSZATÉRÉSI ENGEDÉLYÉ RÖL

KÉPVISELETEINK:
Cunard Line
White Star Line
Hamburg America Line
North German Lloyd

CSALÁDJANAK, ROKONAINAK KIHUZATALAT BIZZAS IRODANKRA mi azt gyorsan és pontosan intézzük el. Hajójegyeknek bevásárlásánál segítségére vagyunk.

PRÓBALJA KI PÉNZKÜLDÉSÜNKET — KÉRJEN PÉNZKÜLDÉSI LAPOT!

Címünk:

Dr. JÁNOSSY & CO.
543 Queen St. W.
Toronto, Ont.

RAKTAR ALSIPS IRODA
56 447 25 893
GYORS SZÉN Szállítás

Saunders Creek (Lump)	\$14.75
Saunders Creek (Bighorn Mine) Egg	\$14.00
Foothills (Lump)	\$13.75
Western Gem (Lump)	\$12.00
Koppers Coke (Store Nut Sizes)	\$15.50
Dominion Briquettes	\$14.00

A fenti fűtőanyagok bármelyikét ajánljuk

LUMBER CO., LTD.
ALSIP BRICK, TILE AND
Tribune Bldg. WINNIPEG, Man

KANADÁBAN ELŐ MAGYAROK FIGYELMÉBE!

Alulírott régi bevándorlási német ügynök jövőben foglalkozik magyarok elhelyezésével, te leltetésével is. Régi ószekötő tése révén előnyös feltételek mellett jó farmhos juttat bárkit akinek komoly szándéka van le települni. Mindennemű iratokat affidavitot, szerződéseket kiállít a magyar nyelvön megmagyaráz, lefordít. A legelkísértebb eljárásról bárki meggyőződhetik. Családtagok, ismerősök kihozatalát eszközöl: **HAJÓ JEGYET RESZLETFIZETÉSRE AD.** Felvilágosítások, munkahelyvetítés ingyen eszközöltetik. Pénzküldés a legelőnyösebb feltételek mellett.

Max Drab

hajójegy és bevándorlási ügynök
A Hamburg—America Line — French Line, Holland—America Line — Canadian Pacific S. Co. Telefon 1448.
EDMONTON, Alta 10259-101 St

Legjobb karácsonyi ajándék a Kanadai Magyar Újság 1930-as Képes Nagy Naptára!

MACDONALD'S Fine Cut

Aki maga sodorja cigarettáját — az jobb dohányt nem talál

Minden csomag dohányban **ZIG-ZAG** Cigaretta Papir ingyen

15¢

GYÜJTSE A KEPES KÁRTYÁKAT!

MAGYAR HADIFOGOLYSORS AZSIÁBAN

A Prágai Magyar Hírlap legutóbbi számában — munkácsi keltezéssel — a következőket írja:

Az orosz—kínai konfliktus teljesen feloldta Ázsia csöndes lakóinak nyugalmát. Mióta Omszktól Vladivosztozkig puska poros a levegő, a külföldiek és a szibirjások tömegesen hagyják el a veszedelmes területeket s izgatottan menekülnek az Urál felé. A mandzsuriai vasutonal mentén ma már egész falu van, ahol nem találni élő lelket.

A legfrissebb háborús zürzavrok következtében végeleges bomlásnak indultak az ottrekédt magyar hadifoglyok kolóniái is.

HOL ALAKULTAK MAGYAR TELEPEK SZIBÉRIÁBAN?

Amikor hat esztendővel ezelőtt befejeződött a hadifoglyok hivatalos csereakciója, a bolsevisták nyomban hozzállták, hogy a szociális termelés céljaira szervezzék meg a visszamaradt magyarokat. Tervük az volt, hogy Ázsia termékeny területein telepeket létesítenek magyar földművesekből s ezek a telepek majd élelmiszerekkel fogják ellátni az állandó éhínséggel küzdő Moszkvát és Pétervárt. Ugy terveztek, hogy ezek a mintakolóniák meg fogják törni a muzsikoknak, azaz az elnyomott orosz termelőknek a szovjetrendszerrel szemben tanúsított ellenszenvét.

Az első kísérletek Omszk, Szemipalatinszk és Tomszk környékén történtek. Több száz magyar földművest tereltek össze s megkezdették velük a közös gazdálkodást. A telepek élete azonban mindössze néhány hónapig tartott. Míg ugyanis Moskvából a vezetésükre kiküldött to várisok folytonosan marakodtak egymás között, az alatt az erőszakkal összefogdosott hadifoglyok szétszéledtek a szélrőzsza minden irányában.

Hasonló kudarc érte a bolsevistákat a beszervezés tekintetében is. Mert bármily ingerült agitációt fejtettek is ki, a szibériai magyarok tömegei nem voltak hajlandók belépni a kommunista pártba. Ennek a jelenségnek lett azután a következménye az a gyakorlatban keresztülvitt moszkvai utasítás, hogy az orosz földön maradt és a bolsevista pártba be nem lépett hadifoglyokat külföldi telepeseknek tekintik. Földet adtak nekik s megengedték, hogy magán gazdálkodást folytathassanak. Minden földműves tíz—tizenöt holdnyi földet kapott, amelyen tetszése szerint gazdálkodott, az évi termés felét azonban köteles volt beszoigáltatni a helyi szovjethatóságoknak. A telepesek rendőri felügyelet alatt állottak s havonta jelentkezniök kellett a kormányzóóság fővárosában, a szovjetrendszerénél, ahol pontosan nyilvántartották őket. Aki

elmulasztotta a jelentkezést, szigorúan megbüntették.

A magyarok jobbára konyhakerétszettel foglalkoztak s az Amur és Uzuri folyók partjain egész sora alakult a magyar kolóniáknak. Hasonló kolóniák létesültek Szibéria bejáratánál is, amelyek terményei értékesítéséről az omszki magyar központ gondoskodott. Ezeket a gazdasági alakulatokat, amelyek lehetetlenül gyorsan, szinte a földből nőttek ki, a magyar józanosság teremtette meg. Ottrekédt véreink belátták ugyanis, hogy a szivtelen idegenségben, elhagyottan csak saját erejükre és ügyességükre támaszkodhatnak. Így keletkeztek a szibériai hadifoglyotelepek, amelyek örök példái maradnak a magyar életrevalóságnak.

VISSZA — EURÓPÁBA!

Ebben az esztendőben azonban a magyar hadifoglyok virágzó telepei fölött beborult az ég. A Jun, Blagovjesczenszk és Konstantinovka környékét, ahol nyolc magyar kolónia volt, hadszíntérnek nyilvántartották, amelyen csak vöröskatonáknak volt szabad tartózkodniok. A benszü lött és külföldi lakosokat pedig arra kényszerítették, hogy költözzenek tovább, Európa felé.

Tömegekben keltek utra a magyarok is. Végzettszerű csapás volt rájuk, hogy terményeiket is ott kellett hagyniok a veszélyeztetett területeken a vörösk háborusdiája miatt. Kéthónapos vándorlás után teljesen lerongyolódva érkeztek meg Európába. Érdekes tünet, hogy a Keletről menekült magyar kolonisták jobbra a Volga felé igyekeztek s ennek partjain — Szimbirszk és Szaratov városok között — próbálták megélni életüket. Ebben a törekvésükben az a remény éltette őket, hogy valami szállítóhajóra kerülhetnek föl s megszabadulhatnak. Ma a magyar hadifoglyok seregei a Volga két partján várják — a megváltást.

A mandzsuriai menekültek közül legutóbb százhusz magyarból álló szállítmány érkezett Munkácsra, hogy innen aztán szétoszoljanak a megszállott területek minden tája felé. Valamennyien tizennégy — tizenöt esztendőli raboskodás után tértek vissza. Moszkvából indították őket utnak s könnyű szabaddulásuknak az a magyarázata, hogy valamennyien megszállt területre valók.

JAPANBAN IS SINYLÓDNEK MAGYAR HADIFOGLYOK

A százhusz magyar között nagy azoknak a száma, akik japán fogságból szöktek meg s eleven bizonyosságok reá, hogy Japánban ma is sinylődnek magyar hadifoglyok.

Amikor 1916 júniusában a véres Bruszlov-féle áttörés idején a monarchia katonáinak tíz— és

huszreie kerültek fogságba, maguk az oroszok is megjeltek. Nem tudták, hol helyezték el s mint élmezék a rengeteg foglyot. Ekkor született meg az a gondolat, hogy a szerencsétlen emberek ezreit Japánba szállítsák s így szabaduljanak meg tőlük. Chabarovszkban abban az időben valóságos kótyavetve folyt a magyar hadifoglyokkal: az orosz katonai parancsnokok fejenként husz rubelért adták el a magyarokat a japán vállalkozóknak. Az eladottak nevét törölték a nyilvántartásból s halottnak könyvelték el valamennyit.

E szerencsétlen foglyok szenvedései felülmúlnak minden emberi képzeletet. Éveken át résszint Tokióban, az állami vasgyárban, részint a japán szigeteken hárhad bányáiban dolgoztak. Szörnyű rabszolgasorsban éltek: szabadon egy lépést nem tehettek, mert szakadatlanul katonák vigyáztak rájuk. Piszkos tömeglakásalkban sereges-

tül estek áldozatul a különféle tropikus betegségeknek s csak a multesztendői földrengések idején is háromszáz magyar bányamunkás veszett oda.

Ez év tavaszán a még megmaradt hadifoglyokat Mandzsuria-ba szállították és most bardankai bányákban élnek iszonyatos napjaikat. Sorsuk változatlan és — reménytelen.

Amikor az oroszországi hadifoglyok sorsáról beszélnek, gyakran fölhangzik a kérdés: Miért nem adnak magukról életjelet? Az érdeklő magyar családok közül ugyanis a legtöbben évek óta semmi értesítést nem kaptak hozzátartozóiktól. Az elmaradt levelek rejtélyét világította meg Kockás János géplakatos, aki a munkácsi szállítmánnyal érkezett haza:

— A bolsevik Oroszországból — mondotta — rendes postai uton a legtrikább esetben érkezhettek haza hadifoglyok. A magyar hadifoglyok rendszeren egy-egy német bajtársat kérnek meg, aki hazafelé utazik s neki adják át leveleiket. Ezért van, hogy az oroszországi levelek túlnyomórészt Berlinből vagy más német városból érkeznek Magyarországra.

Hat hónapig éltem Moszkvában míg végül sikerült megkapnom a kiutazási engedélyt. E hat hónap alatt volt alkalmam sok mindent megfigyelni. Naponta tapasztaltam, hogy a magyar hadifoglyok leveleit, melyeket a birodalom különböző részeiből küldöttek, csomagokban a régi Turgenyev-uccában lévő Szamuelli-házba viszik, hol a magyar bolsevisták cenzura-bizottsága működik. A Magyarországra szóló leveleket egytől-egyig elégetik itten a vöröskök.

Szamosháti dohány terem British Columbiában

MAGYAR MUNKÁSKÉZEK PARADICSOMOT VARÁZSOLTAK A FRASER VÖLGYÉBEN — HOGYAN KELETKEZETT AZ ELSŐ MAGYAR DOHÁNYGYÁR?

Egy alkalommal egy kis hírdetés jelent meg a Kanadai Magyar Újságban, amelyben e sorok írója vállalkozó szellemű magyarokat igyekezett összehozni — dohánytermelésre.

A Raymond melletti répaöldek vidékéről utnak is indultak egy néhányan, de ezek nagyobb részét elnyelte Vancouver lázas forgalma. Azonban hat magyar kitarított. Üres zsebekkel, de telve munkakedvvel és nekivágtunk a bizonytalannak, mert ezelőtt még senkinek sem sikerült valamire való dohányt teremelni BC-ben — bár sokan próbálkoztak vele.

Nekünk is nehezen ment, hiszen a dohány sok verejtéket követel. Ezzel tisztában voltunk. A valamikor hatalmas Sumas tó lecsapolat fenekén, egy 40 akeres földdarabon kezdtünk a nagy munkához. Nehéz volt, és csak a jobb jövő reménye tartotta össze a kis pionír csapatot. Egy kis házat építettünk. Az anyagot egy fűrésztelepen vettük — kölcsön. Egy jólelkű kereskedő szállította a legszükségesebb élelmiszereket — hitelbe. Midőn kitavaszodott, a színtén kölcsönbe vett mezőgazdasági eszközökkel megkezdtük a szántást, majd melegágyakat készítettünk és megkezdtük a palánták átültetését. Keserves, nehéz munka volt.

Eleinte nem nagyon törődött velünk senki sem, úgy gondolták, hogy valamilyen káposztafarm lesz. De a palánták növekedésével arányosan nőtt az érdeklődés is.

Az újdonság mindenkit oda vonzott, a furcsa formájú növény sok utazót állított meg. Természetesen azok az álla-

mi hivatalnokok, akik utján a földhöz vagy helyesebben mindehhez jutottunk — voltak a legszorgalmasabb látogatóink s ellenőrizték ténykedéseinket. Maga a földművelésügyi miniszter, majd az állami kísérleti telepek vezetői jöttek érdeklődni.

Midőn elérkezett a szüret, szinte alig tudtuk hova tenni a

DITTON ANTAL

eztall értesíti Winnipeg magyarságát, hogy **MARTHA STREET 61 szám alatt** valódi óhazai közszőrumhelyet nyitott és a legfinomabb munkákat jutányos áron vállalja, teljes garanciával.

NINCSEN TÖBBE EGYETLEN ELEGEDTLEN MAGYAR HONFITARS SEM KANADÁBAN, SEM AZ EGYESÜLT ÁLLAMOKBAN, MIŐTA A KAUFMAN ALLAMI MAGYAR BANK OLY LELKISMERETESEN GARANTÁLTAN ELŐNYÖSEN PONTOSAN OLCSON

vállaja a kivándorolt magyar honfitársak óhazai pénz átutalásait **ARAINK BESZELNEK ÖNMAQUKÉRT NEM kell azoknak hangos rádió vagy harangzó — felfigyel arra mindenki.**

\$ 10ig	0.40	\$ 20ig	0.50
\$ 50ig	0.85	\$ 70ig	1.00
\$ 100ig	1.25	\$ 200ig	2.50

AUSZTRIÁBA, RUMÁNIÁBA, JUGOSZLAVIÁBA CSEHSZLOVÁKIÁBA 1/2% azaz \$100-ként \$1.50

LEGYEN MIELŐBB SZERENCSENKI

KAUFMAN STATE BANK

124—126 N. LA SALLE ST. CHICAGO ILL. Vagyon \$1,300,000.00 dollár A legnagyobb chicagói magyar bank

GYOMORBETEG?

Nem bír emészteni nincs vágya, a szelek bántják, vére tisztátalan, feje fáj, hasmúlja az elismert legjobb gyógyszert amit százezrek használnak mindentől szűles e világon, a

PURGARET

gyomer és vértisztító szert, a gyomor, a vér legjobb gyógyszert. Bármily régi is legyen a gyomorbaja, megszűnik a "Purgaret" használata által. Gyomorerős, szelek, rendetlen székelés biztos és gyors megszüntetője.

Egy dobozal 1 dollár bérmentve.

Kanadába utánvét nem lehet csomagot küldeni így a pénst előre kell beküldeni az alanti címre:

VÖRÖS KERESZT PATIKA

8901 BUCKEYE RD. C. C. CLEVELAND, OHIO

Minden 100 amerikai

magyar pontos címéért egy értékes könyvet küldök bérmentve

WIDDER MIKLOS
BUDAPEST 62. Postafiók 45

AMERIKAI NYELVMESTER

Az Amerikai Nyelvmester a legalkalmasabb angol nyelvtan, szótár és hasznos tudnivalók tárháza. Az Amerikai Nyelvmestert az a célja, hogy tanító nélkül bárkit a helyes beszédre gyorsan, minden nagyobb ráradás nélkül megtanítson. Az Amerikai Nyelvmester nem farszta főlegesen módon a tanulni akarót, úgy hogy kedvét senki sem veszt el, ha az Amerikai Nyelvmestertől tanul. Az Amerikai Nyelvmester első része: a Nyelvtan. Az Amerikai Nyelvmester második része: a Beszédetéseik. Az Amerikai Nyelvmester harmadik része: Angol-Magyar és Magyar-Angol Szótár. Az Amerikai Nyelvmester játssza tanítja meg az angol nyelv írására. Az Amerikai Nyelvmester ára: \$1.50 és angolul tudni \$1.50-et megér. Azonfelül kapható az Angol-Magyar Levelező és Önüggyvéd második bővített kiadás: \$1.50. Angol-Magyar és Magyar-Angol Szótár \$1.00. A három könyv együtt \$3.00. Kapható Kereskes Testvérekéknél, 208 E 86th St. New York City. Postaköltségre, csomagolásra és biztosításra 25 cent mellékelendő. Kanadába nem szállít a posta utánvét csomagot. A Színházi Élet vezérkispiselete. Előfizetési ára fél évre \$5.00, egy negyedévre \$2.50.

SÜSSÖN HAZIKÉ- NYERET EZZEL AZ ÉLESZTÖVEL

ROYAL YEAST CAKES

Több, mint 50 év óta a legjobb

sok illatos dohánylevelet s szük ség volt egy óriási szárító pajtára, melyhez az állam kölcsönzött hitelt. A különböző nemzetiségű aratómunkások bábeli zürzavara dacára az első termést szépen learattuk. A nagy szárítónkon kívül még egy hatalmas széná rakart alakítottunk át a 20 tonnás termés befogadására.

A dohány termelése csak a munka fele volt. Még nehezebb volt az — értékesítés. British Columbiában nem volt dohánygyár. A legközelebbi dohány báltóhely 3000 mérföldre volt Montreálban. Mentő ötletként gondoltunk arra, hogy a dohányt magunk készítjük ki. A véletlen, egy magyar emberrel hozott össze, aki a dohánygyártás minden csínját-bínját ismer te és így társaságunkat az ő személyével nagybibitottuk. Az első cigaretták és pipadohány mintákra Vancouver 3 legnagyobb üzletétől már is rendeléseket kaptunk, de a gyártás pénzbe került.

Igy egy részvénytársaságot alakítottunk tudva azt, hogy B. C.-ben minden jó és új dolgot támogat a közönség — különösen ha az B. C. kereskedelmét emeli. Az első részvényeket az itteni pénzügy nagyjainak szándékotunk bemutatni, azonban az egyik vancouveri 15 emeletes áruház tulajdonosa rögtön megakasztotta a részvények eladását azzal, hogy minden szük séges pénzt rendelkezésünkre bocsát. Így is történt. Már a második tavasz is itt volt. Most már a saját gépeink dolgozták meg a többszörösen megnagyobbított földünket, hogy minél több dohányt tároljunk fel jövőre gyárunk nyersanyag-raktárába. A földművelésügyi miniszter is további segítséget ígért és ígértét be is váltotta.

Uj mintákat készítettünk a piac követelményeinek megfelelően. Az angol újságok igen terjedelmes és szép cikkekben számoltak be tevékenységünkről. Mi sem természetesebb, hogy a kezdet nehézségei hol itt, hol ott még felütöttek fejüket, amelyeket csak türelemmel és munkával lehetett elegyíteni. Majd a pletyka vagy helye sebben az irigység kezdett támaszkodni. Ezek egyike igen érdekes és jellemző. Maga a mezőgazdasági miniszter mondotta szembe, hogy egyesek azt állítják, hogy a mintáink — hamisak. Sőt az állami dohányszakértő kijelentette, hogy B C-ben termelt dohányból nem lehet ily jó dohánykeveréket össze — "blend" — enni és véleménye szerint valamilyen vásárolt dohányt tettünk a mintadobozokba. Erre természetesen csak egy válaszunk lehetett, hogy megismételjük az összes mintáinkat a minisztérium hivatalos küldöttje előtt. Így is történt. A munka négy napig tartott zárt ajtók mögött a minis

ter dohányszakértőjének jelenlétében.

A kész mintákat lepecsételtek és egy hét múltán egy husz tagú társaság próbálta ki őket. Másnap maga a miniszter jelen tetett meg egy cikket az újságokban, amelyben kijelenti, hogy a "scientifically blended" dohánymintáink tökéletesek. Azóta minden simán folyik, gyárunk be van rendezve és a munka kezdetét vette.

Közben learattuk a második termést is. Az állam még három mesterséges fűtással berendezett szárítót és egy fermentáló épületet építtetett a szük ségleteinknek megfelelően hogy meggyőződjék arról, vajjon érdemes-e a dohánytermelést, illetőleg a pácolást a Fraser folyó egész völgyére kiterjeszteni.

Az aratási időben vagy 50 férfi és nő volt a fizetési iven. Ezek, öreg Európa minden népét és fajtát képviseltek, sőt még néhány indiai család is dolgozott — rövid ideig — lévén a munka nehéz.

Érdekes volt egy ebédet megfigyelni, ahol 35 férfi és nő egyenesen 10 nyelven beszélt — egyszerre. De a 10 féle nemzet gyomra — hogy úgy mondjam — egyhangú melegezéssel élvezte Mrs. Egri Magyaros főztjét.

Ezen dohány business, melynek neve "Fraser Valley Tobacco Growers and Manufacturers Ltd." teljesen magyarok tulajdonát képezi. A társaság tagjai a sorok iróján kívül Egri József, Kovács János és Papp István, míg a gyártás ügyeit Klrály Kornél intézi.

Azonban nehogy valaki arra a megállapításra jusson, hogy British Columbiának egyéb dolga sincs mint két marokkal szórni a pénzt az "idegenek" üzleti vállalkozásaiba. Az állam a nagy Sumas tavat azért csapol tatta le, hogy B. C. hegyei között termő földeket nyerjenek. A földek azonban nagyon drágák — kb. \$200 akoronként, és az ilyen földeken igen belterjes sen kell gazdálkodni, vagy a farmernak is maradjon valami. Így pl. zab vagy takarmány ter melésel nem nagyon szírosodik meg a farmer. Ellenben értekesebb termények, mint komló, kukorica stb. már inkább eredményre vezet. És így a dohány sikeres termelése egyben a tartománynak is üzletet jelent, mert a drágán váltott földet könnyebben értékesítheti és British Columbia kereskedelmét növeli.

De hát, egyszer volt Budán kutyavásár! S ha a szükpénzli magyarnak általában véve közel sem tud olyan megélhetést biztosítani British Columbia, mint pl. a peritarmányok, arra minden kanadai magyar büszke lehet, hogy az első kereskedelmi forgalomba hozott B. C. dohányt magyarok termelték, magyarok pácolták; még pedig oly sikerrel, hogy nemcsak a pipás öregkanadások, hanem a legfinnyásabb izlésű angolok is elszívhatják.

Kocsis J. Vancouver, B. C.

ÜZLETBEN

ELARUSÍTÓNÓ (egy urhoz): Vegye meg, kérem, ezt a szép kis kazettát!

AZ UR: Nincs rá szükségem. **ELARUSÍTÓNÓ:** Hát vegye meg annak a lénynek, kit szeret.

AZ UR: Hja, azt meg nem szabad, mert házasság ember vagyok.

KÉT BARAT BESZÉLGET

— Nem vehetek el buta nőt feleségül.

— Igazad van. Legalább az egyik házastársának legyen esze.

VAKARTS

TELE VAN

Gondokodok hogy mit felejtöttem ki a könyvből?

Hát sok mindönt, azt is hogyan lyártunk egy hejón az Budapesti Fővárosba. Nem is móg írni való tán de a könyv arra való hogy okosoggyon belüle, aki olvassa, hogy milyen az a pesti szokások.

Hát hogy a természet röngyé fére vonulásra parantsolt, de a zutzán mindönfelé sokadozott a népség tsak nézőgetők széjjel az Károly ököruton.

— No nem lehet.

A sógor is hibája szemléldök hol állhatna elejém a szürivel

— No nem lehet.

Végtere is a szorultság találékonná töszli a zembört eszömbe lyut hogy legalkalmatosabban akármejjik kávészádba lehet.

Tsakhamar találunk is ögygyet. Nézőm mingyán hogy móre a kisajtó? hát tanálok is végteére egy ojanra. De rá van írva, hogy tele van.

Mán hát hibásan vót ugyan mer van hejött úgy vót hogy fon, de azér mögértöttem.

— No mondok hát ma nints szöröntsém sehogy se nem hilyába péntök az mái nap, geyrünk másik kávészádba.

De mán akkor hogy a sógor mögrendölte a kávét hát mondok öntse be kend hamar oszt gyeryünk, mer sürgös az ügy.

— Aszondi hát itt nem lehet

— Nem mondok mert tele van.

— Hát azt mög honnan tutygya kend aszondi.

— Ki van írva mondok.

— Ej aszondi ha ki is van írva nints az a rakott szekér, hogy még egy vellával rá ne férne.

Mondok magamba böls az beszéd.

Mögen visszatérök, benyitok, hát ott áll egy ur fogja a félfülit.

— No mondok ez is ösmeri az közmondást, de most érközött-e vagy izzak kifelé gondokodik. Ott izzadok aztán hogy mikor gyün mán ki hát nagysókára mán igazán ideje is vót.

Bemönök aztán nagy hálaistennel végtére de tsak nem ösmerem ki a tájékozódást. Egy széköt látok tsak mög egy asz talkát mög a falon egy szökény két. A papirost is látom a falon egy gyürött könyvet, mint ahogy nálunk is ott lóg a tavajli kalendérium de se lyobbra se balra sömmi.

Elvöszöm a széköt is az alatt sincs sömmi. Nézőm a zasztal ajját is, ott se látok sömmit.

— No az Isten akárhová tögye ezöket a pestijeket, hogy ljen ostobák a szokásalk bizony még valami tsufság esik ralytam.

Rám nyit egy kövér zsidóasz szony oszt aszondi:

— Végez-e mán kend?

— Mondok meg el se kezdhettem a pilátusát ennek a hejnek.

— Hát aszondi tán vonal za var van?

— Persze, hogy zavar van mondok nem tanálok az likat

— A likat-e aszondi iszen ott van a szökényön.

Nézőm a szökényt hát tsak ugyan van ott valami kis lik, de tsak mint valami tötsér. Bá mulom hogy mondok:

— Hogy a fénébe?

Ö igazított el aztán a szömbe való kis ajtóhon, hogy aszondi az való neköm. De májig sem értöm, hogy ö hát hogy bol dogult ottan.

Mehöz hasolló lyókat kívánok

VEGRÖNDÖLET

Lyó egészségöt és hasolló lyókat kívánok, mivelhogy én májig möghaltam immár korelébe. Le

foglaltam ugyanis az kártékony görög gyümölcsöt és mondok a zeskütnennek:

— No most itélkezünk az görögök fölött.

Hát arra itéltük az görögöt, hogy mögmentsük az falut, sömmisítsük mög.

Avval mögöttük a zéretlen gyümölcsöt.

No elő is fogott bennünket az korelatnemény.

— Aszondi Kátufrék sógor:

— Möghal kend bíró sógor.

— Jaj mondok, sógor, pedig azt az ögyget nem ügön kívánom.

Avval az beteg ägyon mögcese leköttem az végröndöletöt:

— Mondok az ballábra való tsizmámat hagyom Turus sógornak, aki meztláb létözik és a lyobb lábra való az Pulyka Szabó sógornak. Fölváltva tsiz töjjeék benne az emlékömet vasárnapioktat. A cigaré szöpö-

kámat hagyom az tsiztölendö urnak, a süvegömet pedig az ek lécsianak, hogy urnapkor löhes sék ägyuzni.

No de a zuristen látta, hogy az kösségnek hasznosabb vagyok, mint a mennyek országa nak, minek okájér egy kis paprikás pájnkával vissza is engete az életömet.

Mehöz hasolló lyókat kívánok

Göre Gábor bíró ur.

BEVANDORLASI ENGEDÉLYEK, HAJÓJEGYEK PÉNZKÜLDÉS

Pénzküldés amerikai dollárokból vagy óhazai pénzben. GYORS, BIZTOS, JUTANYOS. — Postán vagy táviratilag. A címzett sajátkezűleg aláírt nyugtáját küldjük vissza feladónak.

TELEPÜLÉS ÉS FARMOK ELADÁSA

JÓ ÉPÜLETEKSEL RENDELKEZŐ FARMOK NAGYOBB RÉSZBEN MUEVÉLÉS ALATT, KÉSZ SZANTASSAL 100 DOLLAR ELÖLEGTÖL FELFELÉ TELEPÜNKÖN MEGSZEREZHETÖK. — TAVASSZAL VETÖMAG KÖLCSÖN. — ELSŐ KÉT ÉVBEN EGYHARMAD — KÉSÖBB FELTÉRMEK TÖRLESZTÉS.

"PANNONIA" WESTERN CANADA COLONIZATION SOCIETY

Főiroda: 296½ Main Street, — WINNIPEG, Man.

KARACSONYI AJÁNDÉKUL BRUNSWICK RADIO

A VILÁG LEGJOBB GRAMOFONJAIT A BRUNSWICK BALKE COLLENDER CO. OF CANADA KÉSZITI TORONTÓI GYÁRÁBAN

Főlerakatok: Montreal, Toronto, Winnipeg, Calgary, Vancouver

Egyesített Rádió Panatrop

Az eddig piacra vitt villamos be szelögepek között a legtelsetöb b és legjobb. Az Egyesült Al lamok és Kanada legszebb rádió műsorait tisztán veszi fel és va lóságos élvezetet nyújt az egész családnak. Amellett, hogy állan dóan a legjobb zenel műsorokat közvetíti, hasznos tudnivalókat közöl és állandóan összekötötés ben tartja a nagylvilággal, amely nyíben a töszdel jelentésekröl, piaci terményárakról és a leg újabb napi hírekröl tájékoztat. Alacsony készpénzfizetésre és előnyös részletre ön is megvásárolhatja ezt a nagyszerű beszelö gépet, melynek ára teljes felsze reléssel \$386.50.

Uj hordozható Gramofon

Ezt a kis beszelögépet könnye den viheti magával bárhová. Minden nagyságu lemezt játszik, börrrel bevont erős acélszerkezete örök időkre gondoskodik arról, hogy jó zsmuzika legyen a háznál, a campen vagy pikniken.

ARA: \$50.00.

Minden nálunk vásárolt géphez HAT lemezt adunk teljesen ingyen. Ezenkívül raktáron tartjuk a legjobb lemezeket, melyeket kívánatra azonnal szállítunk darabonként 75 centért, bérmentve. Irjon legujabb magyar árjegyzékünkért.

ORIGINAL MUSIC STORE

486 Queen West Toronto, Ont. Ph. Trinity 5285

A Kanadai Magyar Ujság angol leckéi

56. LECKE.

Keressen elő néhány fekete Fetch some black hairpins. hajttűt. Ték ke-r nát tu kramp! máj dress.

Vigyázzon, ne gyűrje össze a Take care not to crumple my ruhámat. dress.

Van egy gombostűje? Have you got a pin?

Hol van a sálom? Where is my shawl?

Tűzze össze hátul a kendőmet. Put a pin into my scarf behind.

Adja ide a szörme kabátomat Give me my fur coat and my és a muffomat muff.

Gombolja be a kabátját. Button your coat.

Itt van a névjegyem. Here is my card.

Valaki csönget. Somebody rings.

Ki kopog? Who knocks?

Ki van ott? Who is there?

Fecs szam blek he-rpínsz. Hév ju gát e pin? Ve-r iz máj sa-l? Put e pin intu máj szkáf bí-hájd. Giv mi máj für-kót end máj maff. Bat'n jur kót. Hir iz máj kárd. Szambádi ringaz. Hu náksz? Hu iz der?

EGYLETEK - EGYHÁZAK

ELSŐ REGINAI KATOLIKUS TEMETKEZÉSI EGYLET
Alakult 1927 V. hó 5-én.
Az egyület gyűlése minden hétfő este vasárnap délután fél 3 óráig kezdődik tartja.
A tagok létszáma: 67
Beállási díj minden 15 éven fölül nő és férfi után \$1.00 és \$1.00 tartalmú az elhalálozási segély kifizetésére. Az egyület minden halálesetért annyi dollárt fizet, ahány tag volt az elhalálozott hónapjában. Ez esetben minden tag köteles a dollárját befizetni az elhalálozott részére az egyület pénztárába.
Minden tag köteles címvalónál az egyület jegyzőjével tudatni. Minden együleti érdeklődés az egyület jegyző címére küldendő.
Tagfelvétel minden vasárnap 3 óráig 5 óráig az egyület saját termé-
ben.
Az egyület vezetősége: Elnök: al-
elnök: György János, Jegyző-titkár
Kranitz Ferenc, Pénztáros: Barabás
Lukács, Ellenőrök: Góllócsár József,
György Menyhért, id. Pír-
sik Imre, Pótagok: Kovács Sándor
és Tihász István
Az egyület tudományos könyvtá-
ra minden vasárnap a tagok rendelkezésére áll.
Minden az együleti érdeklődés leve-
lésre erre a címre küldendő:
KRANITZ FERENC, titkár-jegyző
1607 11th Ave. Regina, Sask

WINNIPEGI REFORMATUS EGYHÁZ
Istenisztelet minden vasárnap délután 3 órakor a Main St. és Selkirk Ave sarkán (a Little Theater mellett.) McDougal templomban.
Presbiteri gyűlés minden hó első pénteken.
Vasárnapi iskola minden istenisztelet után.
Lelkés: Csendes Imre 151 Kennedy St. Phos: 22 518
Gondnok: Péter András
Pénztárosok: Nemes Gusztáv
Jegyző: Kovács Mihály.
Presbiterok: Just László, Miklós József, és Molnár Gyula.

KATOLIKUS MAGYAR ISTENTISZTELET
tartunk, magyar szent beszéddel minden vasárnap 1/211-kor a Szent Ferencrendi missioe nő-
vérek nagytermében (Jarvis u-
ca 137), melyre minden katho-
kus magyar hívőt szeretettel
meghív: SOOS ISYVAN piébános

A WINNIPEGI SZENT ISTVÁN KIRÁLY R. KATH. MAGYAR BETEGSEGÉLYZŐ EGYLET
Alakult 1907-ben. Saját háza Win-
nipeg, Elmwood. 665 Main Ave.
Az egyesület célja: tagjainak be-
tegség és haláleseti segélyezés, a
vallásos élet ápolása. — Magyar
könyvtár. Az egyület tagjainak min-
den vasárnap és ünnepnap a hely-
ség rendelkezésére áll. Heti \$8.00
betegsegély és \$40.00 temetkezési
segély. Beállási díj \$2.00, havi tagdíj
\$0.20. Közgyűlés minden hétfő 3-ik
vasárnapján. — Vidékről egyelőre
csak pártoló tagokat vesz fel. Min-
den érdeklődés az egyület titkárához
elvezendő: Schwartz Ferenc 154,
Jarvis Ave. WINNIPEG, Man.
Együleti orvos: Dr. H. OCKLERS,
cim: 616 Mountain Ave. Ph: 55993
Lakáson rendelés este 7 után. Lak.

LETHBRIDGEI ELSŐ MAGYAR BETEGSEGÉLYZŐ EGYLET
Alakult 1901 október 6-án.
A Lethbridgei Első Magyar Be-
tegségélyző Egyület szennel fel-
hívja mindazon tagtársait, kik a
Lethbridgei Első Magyar Beteg-
segélyző Együletnek tagjai, hogy
minden egyes tag, bárhol tartó-
zkodik is, szíveskedjék öskséjét
megnevezni és annak címét hoz-
zánk beküldeni.
Együletünk szenkivül felhívja
mindazon honfitársak figyelmét,
akik még eddig nem tagjai
egyletünknek, hogy ez időzaka-
ban kedvezményes beállításban
részesülnek három hónapig és-
pedig: szeptember, október és
novemberben az új pártoló ta-
gok a beállításhoz orvosi bizo-
nyítvány szükséges, melynek
költségét a beálló tag fizeti —
Minden levelezés az egyület ti-
kárának küldendő a következő
címe:
BAK FERENC,
1046 — 7 st.
LETHBRIDGE, Alta

A RAYMONDI ELSŐ MAGYAR BETEGSEGÉLYZŐ EGYLET
Alakult: 1927 aug. 1-én.
Tagjainak száma: 90
Az egyület gyűlése minden
hétfő második vasárnapján tartja,
saját helyiségében. Beállási díj
\$1.00. Havi díj 50 cent. Orvosi-
lag igazolt betegség esetén heti
\$4.00. Halál esetén: \$50.00 te-
metési és minden tag után \$1.00
fizet az egyület. Tagok felvétele
a havi gyűléseken, minden hétfő
második vasárnapján d. u. 2 ó-
rákor. Kérjük a tagokat, hogy a
gyűléseken pontosan jelenjenek
meg. A raymondiaiakat fel-
vezetjük két tag ajánlással orvosi
bizonyítvány nélkül. Vidé-
kieket csak orvosi bizonyítvány
nyal. Együletünknek tagja lehet
16 évtől 50 évig minden magyar
honfitárs. Raymond és környé-
ki honfitársaink lépjenek be egy-
letünkbe, hisz mindenkit érhet
baleset. Az egyület jelszava: Sz-
szentárban az erő! Az egyület
vezetősége felkéri a tagokat,
hogy hátralekötött rendezésük
költségét kénytelenek leszünk
törölni őket a tagok sorából.
Az együleti érdeklődés min-
den levelezés a titkár címére küldendő
CSABAY József BOX: 280
Raymond, Alta.

EDMONTONI BETEGSEGÉLYZŐ EGYLET
EDMONTON, Alta. — Az első ma-
gyar egyület Edmontonban.
ALAKULT 1928-BAN.
Havi gyűléseit tartja minden hétfő
UTOLSÓ vasárnapján két óráig
kezdődik.
Beállási díj: \$3.50, orvosi vis-
zálat díja 2 dollár, tagsági díj
havonta: \$1.50, melynek el-
lenében az egyület betegség vagy
baleset esetén nyolc dollár és
75 centet fizet hetenként. Halál
esetén temetési költség 75 dollár
maradtok részére tagonként
egy dollár.
Az egyület tagjai iránnyítják,
lépjen be ön is és értesse a ha-
rátársát és testvérét is erről.
Az egyület könyvtára díjtalanul
áll a tagok rendelkezésére.
Az egyület jelszava:
„Le a kalappal, az oly magyar
előtt, aki hő tagja egy magyar
egyletnek Kanadában.”
Megkeresések az elnök címére
küldendők: 10514 — 96 Street
Edmonton, Alta.
LUKACS LAJOS elnök.

A BRANTFORDI MAGYAR BETEGSEGÉLYZŐ EGYLET
Vannak átdolgozott alapszabá-
lyainak főbb pontjait a következők:
Beállási korhatár: 45 év.
Beállási díj: 3 dollár, havi tag-
sági díj: 1 dollár. Betegsegély
baleset alkalmával azonnal esedékes, egyéb betegségeknel pe-
dig 1 hónap múlva. A beteg-
ség összege egy hétre 3 dollár,
legkevesebb 6 munkanapi beteg-
ség után. Haláleset járuléka 100
dollár.
Az egyület jelenlegi vagyona:
2500 dollár.
Bővebb felvilágosítással az
egylet titkára: G. Kirchlechner
118 Albion St. Brantford, Ont.
szolgálat.
Együletünk első osztálya Ham-
ilton, Ont. Gyűléseit tartja
minden hétfő harmadik vasárnap-
ján d. u. 3 órakor James St.
North 171. számú templomban. Bő-
vebb felvilágosítással megírt az
osztály titkára Németh József,
56 Hess St. North. Hamilton, Ont.
St. Catharines-i (Ont.) meg-
bízottunk J. Kirchlechner 17,
Weine St.
Galt, Ont. megbízottunk Br-
dely István 143 Beverley St.
Guelph-i (Ont.) megbízot-
tunk: Bóta Imre, 189 Elizabeth
St., Guelph, Ont.

A KELETKANADAI MAGYAR AG. HITV. EVANGÉLIKUS EGYHÁZAK ISTENTISZTELETI SORRENDEJE:
WINDSORON: Istenisztelet min-
den vasárnap délután 3 órakor a
Trinity Lutheran Church angol e-
vangélikus templomban. (Parent
Ave. és Giles Bld. sark.)
TORONTÓBAN: Istenisztelet
minden hétfő utolsó vasárnapján,
reggel fél 10 órakor a First Lutheran
Church angol evangélikus templom-
ban (Bond St. 118, Dundas St. E.
sarkánál).
WELLANDON: Istenisztelet
minden hétfő utolsó vasárnapján dé-
lután 4 órakor a St. Matthew's Lu-
theran Church angol evangélikus
templomban. (Griffith Street sa-
rok.)
MONTREALBAN: Istenisztelet-
egyelőre csak minden nagyobb ün-
nep előtti vasárnapon az Ev. Lu-
theran Church of the Redeemer an-
gol evangélikus templomban (Clar-
ke Ave. és St. Catherine Street
West sarkánál, Westmount).
Utazó evangélikus lelkész:
PAPP JÁNOS LÁSZLÓ
1172 Elmsere Ave. Windsor, Ont.

LEGSZEBB KARÁCSONYI AJÁNDÉK A Kanadai Magyar Ujság 1930-as Képes Nagy Naptára!
CALGARY, RAYMOND, TABER
Róm. Kath. Egyházközség
Katholikus Magyar Istentisz-
teletek sorrendje a Calgary-i
Egyházmegyében
Calgaryban: Minden hétfő első
vasárnapján délután 3 órakor
istenisztelet szentbeszéddel a
St. Mary székesegyházban.
Raymondon: Minden hétfő má-
sodik és negyedik vasárnapján
délután fél 11-kor mise szent-
beszéddel, d. u. 3 órakor vasár-
nap iskolák, a raymond-i kath.
templomban.
Taberben: Minden hétfő harmad-
dik vasárnapján d. e. fél 11-kor
szent mise szentbeszéddel este
fél 7-kor istentisztelet az ottani
kath. templomban.
Father ZEKANY
misszionárius
219—18th Ave. West
Calgary, Alta.

MEGMUTATTA MÁR LAPUNK ANGOL CIKKEIT ES WATSON KIRKCONNELL VERSPORDITASAIT ANGOL BARATAINK!

FELHÍVÁS

Felkérem az alant felsorol-
tákat, hogy saját érdekében a
jelenlegi címüket az alulírott fő
konzulátussal mielőbb közöljék:
Lőrinc Bálint Montreal, Belom István
Montreal, Dankó János, Onod, Mont-
real, Varga Lajos Körmen Montreal
Nagy Ferenc Tiszvárad, Montreal, Ki-
rály József Kisvárd, Welland, Nagy
György Kaposvár Montreal, Schil-
linger István, Devecser Montreal, Janko
János Montreal, Szemán János Szent-
rötdón, Welland, Németh Béla Tyu-
kod, Windsor Bischof József Fele-
szentivna Toronto, Isák Simon Kop-
panyásztó Windsor, Németh Imre,
Kiskőrös Montreal, Jager József Tó-
sok Torontó, Dublinski György és ne-
je Balkány Niagara Falls, Kleb János
Köszehidegkut Power, Mayer József
Sásd, Windsor, Torday József Kisvár-
da Arvida, Tóth István Szekszárd St
Catherines Tóth Imre és neje Nagy-
konyi Windsor, Nagy István és neje
Nyomár Oshawa, Kapocsi Lőrinc Por-
va Torontó, Balog Gusztáv Tar Mont-
real, Zsuppán László és neje Pápa, Vig
János Verpelét, Hamilton Welland.
Magyar János és neje Csengerfalva
Port Colborne, Takács György Ertény
St. Catharines, Danyi Mihály Füzér-
radvány Toronto, Ujvári István Mont-
real, Pozner Imre Kisvárd Montreal
Perger József Boda Montreal, Pecz Já-
nos Igal, Hamilton, Janko János Mont-
real. 50-2
Montreali m. kir. főkonzulátus
909 Castle Bldg.
Montreal, Que.

REMINGTON

HORDOZHATÓ IRÓGÉP
Kapható tíz különböző mé-
retben. Modern kivánságnak tel-
jesen megfelel.

REMINGTON Typewriters Ltd.
210 Notre Dame Ave. Winnipeg.
Kötelezettség nélkül kérek részle-
tes felvilágosítást a Remington
Portable írógépről és a havi fi-
szetés feltételeiről.
Név
Lakás

Vért és Erőt Ad
az elgyengült szervezetnek, sok
évi tanulmányozás és tapasztal-
at alapján készült, vérjavító
szer a

SATURNIN

“AZ ÉLETTEL”
A Saturnin joggal a legjobb
gyógyszere a szervezetnek, a
vérnél és az idegeknek, mely
leginkább a VÉRRE, AGYRA,
SZIVRE, HATGÉRINCRE, NE-
MI SZERVEKRE hat jótéko-
nyán, ezeknek ad egészséget,
ezeket gyógyítja. A szervezet
gyengeségei jelei:
IDEORONTÓ FEHEVŐLESEK
ALMÁTLANÁSÁG,
IDEGES SZIVÁNTALMAK,
RETTGÉSEK, KIMERÜLTSEG.
Minden gyenge, tisztátalan
vérű egyén csak a saját érde-
két és jövőjét megmenti, ha
használja a Saturnint.
FÉRFIAKNAK nőeknek igen
alkalmas ezen ÉLETTEL has-
nálata erejük egészségük visz-
szállítására és rendbentartásá-
ra.
Egy üveg ára \$1.25 öt üveg
egyszerre rendelve \$5.00 bér-
mentve.
Kanadába utánvétel nem lehet
csomagot küldeni így a pénzt
előre kell beküldeni az alanti
címe:
Egyedüli készítője:

Vörös Kereszt Patika

8901 BUCKEYE ROAD C.C.
CLEVELAND, O.

MAGYAR FERENCÉS MISSIÓSHAZ
337 Hellems Ave Welland, Ont
A következő kegytárgyak és ima-
füzetek kaphatók.
A Szeplőtelen Fogantatás érme 3 cent
Skapuláré érem 3 "
Kis Szent Teréz Imakönyv 30 "
Ima-kilenced Szt. József tisztele-
tére 15 "
Ima-kilenced Kis Szt. Teréz
tiszteleteire 5 "
Jézus Szive kilenced 5 "
Skapuláré füzet 5 "
Jézus Szive képek 3 "
Ujszövegi Szentírás kemény-
táblás kötésben 50 "
Különböző kivittl rózsafüzérek is
kaphatók, illetve megrendelhető.
Ezeknek ára minőség szerint: 15, 20
25, 30, 50, 60 cent és 1 dollár. Vidéki
rendeléseknél a postaköltség is hoz-
sámszámítandó.

CSALÁDOK KIHUZATALA

végett forduljon a legrégibb
magyar irodához, ahol 34 éve intézik a magyarság ügyeit.
FÖLDVÉTEL végett írjon, vagy jöjjön el személyesen és
győződjön meg, hogy e vidék legalkalmasabb a településre.
PÉNZKÜLDÉSÉTEK eszközeje általam. Én gyorsan-pontosan
s felelősség mellett továbbítom a hozzám beküldött pénzt.
KÖZJEGYZŐI okiratokat elkészítek ugy Kanadában, mint
az Ohazában
KONYHA FERENC, közjegyző
YORKTON, Sask.
BOX 614.

THE STAR PHOTO STUDIO

490 Main Street. WINNIPEG, MANITOBA.

Elsőrangú fényképezési műtermünk a legmo-
dernebb felszereléssel várja Önt, hogy arol-
pát megörökíts. Ugyancsak készítünk esküvői
családi és egyület csoportképeket jutányos áron
gyönyörű kivitelben.

MAGYAR FA ÉS SZENKERESKEDÉS

nyílt meg Winnipegben, ahol mindennemű tölvelanyagokhoz
szerezhető. Különböző felhívjuk vásárlóink figyelmét jutányos árakra
POPLAR (Nyárfák) \$5.75
PINE (Lucfenyő) \$7.25
TAMARAC (Vörösfenyő) \$8.75
KARÁCSONYFAK minden nagyságban jutányos áron kaphatók
Szives pártfogást kér
KRECSY BELA
az INLAND FUEL CO. tulajdonosa
Corner Princess & Alexander Ave. — Telefon: 29 078

MINDEN AMERIKAI MAGYAR TUDJA

HOGY MEGTAKARITOTT PÉNZÉT NÁLUNK
KELL ELHELYEZNI KAMATOZÓ BETÉTRE
MERT mi 4 1/2% kamatot fizetünk, MERT mi a hama-
tokat negyedévenként írjuk a tőkéhez, MERT állami
bank vagyunk és MERT bankunk vezetősége közel 30
esztendeje szolgálja az amerikai magyarságot.

The Harbor State Bank
EMIL KISS, President
FOURTH AVE.—9th STREET NEW YORK
“AZ AMERIKAI MAGYARSÁG ÁLLAMI BANKJA”

HAJÓJEGYEK BEVANDORLÓK RÉSZÉRE

VEGYE MEG A HAJÓJEGYET ROKONAI RÉSZÉ-
RE MAR MOST, MERT IGY A BEUTAZÁS SOKKAL
GYORSABBAN TÖRTENIK.
Társaságunk Itteni és európai képviselői minden
tekintetben az utazók segítségére lesznek.
Közvetlen hajójáratok Hamburgból — Halifaxba.
VILÁGHIRO KONYHA ÉS KISZOLGÁLTATÁS
Harmadosztályú jegy ára
HAMBURGÓL HALIFAXIG \$115

HAMBURG-AMERICAN LINE

274 MAIN STREET, WINNIPEG

FORDULJON TELJES BIZALOMMAL HOZZANK

UTLEVELEK, HAJÓJEGYEK, BEUTAZÁSI ENGEDÉLYEK
KÖZJEGYZŐI MEGHATALMAZÁSOK OGYBEN
IRODÁNK minden ügy-bajos dolgában gyorsan és pontosan eljár és
lelkiameretes elintézéséről biztosítja.

H. SCHUMACHER, kir. közjegyző

E. WOLLNER, a magyar osztály vezetője.
1607 Eleventh Ave. REGINA, SASK.

IRJON MAGYARUL: British Columbia Colonization Board

715 BOWER BUILDING; Granville Street VANCOUVER B. C.

Letelepülés, állami földek, bérletek,
családjának kihozatala, hajójege,
pénzküldés, jogi és orvosi tanács
A KANADAI MAGYAR UJSÁG vancouveri képviselője
előfizetéseket és hirdetéseket felvesz!

FIGYELEM! BIZTOS JÖVŐI

The Colonist's Service Association Limited
CALGARY, 812 1. Street East, Alberta.

nyugatkanada legkiterjedtebb MAGYAR telepítő és pénzküldő vállalata
INGYENES MUNKAKÖZVETÍTÉS.
25 dollár befizetés mellett bárkinek adok 100 acra kitéző buza-
termőföldet Alberta legjobb vidékén. Az első négy évben semmiféle más
fizetni való nincs. Földek ára akoranként 6—10 dollár. Elvételkor ma-
gyar család bizonyítja a földet jószágát.
Calgarytől keletre száz mérföldre kitéző 50000 berrendezéssel elő-
látva adok bárkinek 100 acra kitéző buza és zöldségtermő földet akor-
anként 30—50 dollár vételáron. Befizetésű a vételár 7%-a. A hátralek-
iglen kedvező feltételekkel fizetendő. Bárkinek, aki ezen földetből vá-
sárol, adok kívánására házépítésre egyezer dollár segélyt és felad-
tok, bevetek a teljesen elkészíték 50 acra földet későbbi visszafizetésére.
Bővebb felvilágosításért forduljon az Irodához.
PÉNZKÜLDÉS, BEUTAZÁSI PAPIROK BESZERZÉSE, OGYVEDI ES
KÖZJEGYZŐI SZOLGÁLTAT

ORVOSOK

Dr. BIRÓ KAROLY

Sebész és belgyógyász a budapesti Gr. Apponyi Poliklinika v. tanárségéje
RENDELŐJÉT MEGNYITOTTA SASKATOONBAN
123—20th Street West
Telefon: 2724

Dr. H. HERSHFELD

orvos és sebész
Ultravioleta és Röntgensugár-készítés
578 Main St. és Alexander Ave sarkán
WINNIPEG, Man.
Rendelő telefon: 28 000
Lakás telefon: 51 182
MAGYARUL BESZÉLŐNK!

Dr. J.E. WILKINSON

a magyarok fogorvosa
520 Telger Building
A 15-centes Store felett
EDMONTON, ALTA.

A MAGYAROK FOGORVOSA

SASKATOONBAN
Dr. A. SINGER
123—20th STREET WEST
TELEFON:
RENDELŐ 3011 LAKÁS: 4389

Dr. M. LEVINE

orvos és sebész ezuttal tudatja magyar betegeivel, hogy rendelőjét Quillette uca 715 szám alá helyezte át.
Telefon: Burn 8601. WINDSOR, ONT.

HA HAJÓJEGYET akar vásárolni, vagy PÉNZT akar küldeni hozzá tartozóknak forduljon bizalommal

SIPOS GYÖRGY

irodájához,
Melville, Sask.
ahol haladéktalanul el fogják intézni a dolgát. — BEVÁNDORLÁSI ENGEDÉLYEK, FARM-VETEL, MUNKAKÖZVETÍTÉS

Dr. P. H. McNULTY M. D. C.M.
Röntgen specialista, sebész és nőgyógyász
rendelő: 396 Power Bldg.
LAKÁS 138 Harrow Street
WINNIPEG, MAN.
Telefon: 89,518. Telefon 43,900

HA BETEG az orvoshoz menjen legelőször
A RECEPTELL JÖJJÖN
Kelly Drug Co. Ltd. gyógyszer-tárba, ahol azonnal és lelkidomóan ki lesz szolgálva.
KELLY DRUG CO. Ltd
1794 Hamilton Str.
REGINA, Sask.
Telefon: 4032.
Irhat magyarul is.

Ha bármilyen orvosra van szüksége, küldje rendelését vagy jöjjön személyesen Kanadába egyetlen magyar gyógyszer-tárba.
MASSIO'S DRUGSTORE
1609—11th Ave. REGINA, Sask.

A DONGÓ
az egyedüli magyar vicclap egész Amerikában. Huszonhét év óta KEMÉNY GYÖRGY szerkeszti a DONGÓT.
Előfizetése egy évre 3 dollár, fél-évre 1 dollár 50 cent, 4 hónapra pedig egy dollár.
Aki egy évre előfizet a Dongóra és mellékel még 75 centet, az megkapja Kemény György híres könyvét, a „VAS ANDRÁS”-t, melynek rendes ára 2 dollár.
A DONGÓ CIME:
1090—25th. Street, Detroit, Mich.

HA HAJÓJEGYET akar vásárolni vagy PÉNZT akar küldeni hozzá tartozóknak forduljon bizalommal
SHOMODY JÓZSEF
irodájához;
P. O. BOX: 5.
Spiritwood, Sask.
ahol haladéktalanul el fogják intézni a dolgát. — BEVÁNDORLÁSI ENGEDÉLYEK — FARMVETEL MUNKAKÖZVETÍTÉS

Ha pénzt akar küldeni a világ bármely részébe, vegyen
Canadian National Money Order Express
Pénze biztonságért tökéletes jótállást vállalunk

HA JÓ KOLBASZT AKAR ENNI KERESSE FEL
MAGYAR ÉS ZEMNICKY
HENTES ÜZLETET
220 Alexander Ave
WINNIPEG, MAN.

Magneto Service Station Limited
Motorok, generatorok, gépek, mágnesek, sebességmérők, batériák stb. nagy választékban.
2047 Broad Str. REGINA, Sask.
Magyar tolmács alkalmazva

HOLLAND AMERICA LINE
Magyarországból Kanadába
Közvetlen összeköttetés
ROTTERDAM ÉS HALIFAX között a Holland America Line nagy és kényelmes hajóin. A társaságnak irodái vannak Budapeston, Prágában, Bécsben, Zágrábban, Bukarestben, Moszkvában, Brémában, Hamburgban és Rotterdamban. Díjtalanul szerezzük meg bevándorlók részére a kanadai kormánytól a partra szállási engedélyt. További felvilágosítást kaphat bármely ügyünkönél. Levél jeli érdeklődését küldje a címre:
HOLLAND-AMERICA LINE
673 MAIN ST. REET
WINNIPEG, Man., Canada.

FORDULJANAK TELJES BIZALOMMAL AZ ALANTI REGI ÉS JÓHÍRŰ CÉGÜNKHOZ, HA SZÜKSÉGE VAN A KÖVETKEZŐKRE: UTILEVELEK és ahhoz szükséges kérvények megfogalmazása. AFFILIÁVIT beszerzése rokona és ismerőse részére. HAJÓJEGYEK eladása. PENZÁTUTALÁS a leggyorsabban és teljes jótállással. BLET és TŰZ-BIZTOSÍTÁS. FARMVETEL, bérlet és eladás közvetítése. KÖZJEGYZŐI okiratok kiállítása bármely nyelven. MEGHATALMAZÁSOK közjegyzői hitelesítése.
SIMON és OBERHOFFNER
KIR. KÖZJEGYZŐI HIVATALA
MAGYAR OSZTÁLY VEZETŐJE: EISENZOLF JANOS
INGATLANFORGALMI ÉS HAJÓJEGY IRODÁJA
17 17-11th Ave. REGINA, Sask.

KEDVES HONFITARS!
A Kanadai Magyar Ujság minden ügyes-bajos dolгодban segít, tanáccsal ellát. Pártoldását lapodat: a Kanadai Magyar Ujságot!

SZARKA JÓZSEF
üzletében magyar pipa és cigaretta donany, papír kapható.
A KANADAI MAGYAR UJSÁG
Ügynöke előfizetéseket, hirdetőket, keresztutalásokat felvesz a lap számára.
MAGYAR OTTHON SZALLODA
406—4. Ave. South
Lakás: 609—13 Str.
LETHBRIDGE, ALTA.

WINDISCH JÓZSEF
Hajójegy és teleptételek irodája.
SASKATOON, Sask. P. O. Box 1690
628 „M” Ave. South Telefon: 3809
CSALÁDJANAK, TESTVEREINEK ÉS ISMERŐSEINEK butaszai engedélyt megveszem, hajójegyét itt megvehet.
PENZKÜLDÉS nagyon jutányos éron bérholva.
THE CROWN LIFE INSURANCE COMPANY ísközpontja.
Szívesen adok felvilágosítást teljeen felszerelt és felszerelés nélküli farmokról.
„PANNONIA”
WESTERN CANADA COLONIZATION SOCIETY
saskatooni irodájának vezetője.

TERMÉKENY FÖLDEKET
vehet Albertában olcsó áron
Ha módjában áll letelepedni írjon magyarul bővebb felvilágosítást
SMALE & ARMSTRONG
LEDUC, ALTA.

ÉRTESEM
a winniepei magyarságot, hogy borbély-üzletemet áthelyeztem
216 ALEXANDER AVE. ALA.
Szíves pártolást kér
Hauser Sebő
tulajdonosa

Uj és közvetlen személyszállítási forgalom
LLOYD HAJÓKKAL
MONTREAL BREMA ÉS HAMBURG
között. — Segítségére tesszük Magyarországi rokonainak vagy barátainak Kanadába való kijövetelénél.
Hajójegy árak Brémába:
Kabin osztályban \$145. Harmadik osztály \$108.80
Hajójegy árak Brémából:
Kabin osztályban \$145. Harmadik osztály \$118.80
Rendes hajójáratok
Felvilágosítást forduljon a helyi Ügynökhöz vagy
NORTH GERMAN LLOYD
Furness, Withy & Co. Ltd. Halifax, N.S. — 24 King Street, West-Toronto, Ont. — 1724 Eleventh Ave. Regina, Sask. — Winnipeg, Man. — 10235-101st. Street Edmonton, Alta. — 1178 Phillips Place Montreal, Que. — 654 Main Street

APEX DYE WORKS LIMITED
1763 Halifax St REGINA, Sask.
MODERN
VEGYTISZTÍTÓ INTÉZET
Elvállaljuk bármilyen férfi és női öltönyök tisztítását és vasalását ugyancsak javításokat szakember vezetés mellett. Vidékről beküldött tisztítást 24 óra múlva vissza küldjük.
MÉRSEKELT ÁRAK
Férfi öltönyök \$1.50
Női selyem ruhák \$1.50-tól feljebb
Télkabátok \$1.75
Szőrme bundákat tisztítunk és javítunk
A MAGYAR SZÍVES TÁMOGATÁSÁT KERIK
KAPITÁNY Testvérek és Társa

KELETKANADAI IRODA
Vezető: SZABOLCS FERENC
Gyors és biztos pénztutalás — Hajójegyek — Bevándorlást és utlevél ügyek — Polgárosságok — Fordítások és okiratok — Közjegyzői ügyek Farmok, házak adásvétele. Farmok a legjobb vidékeken, könnyű fizetéssel feltételekkel, bármely nagyságban kaphatók. Kérjen ajánlatot — Mindennemű biztosítás — Könyvek, újságok és hangfelvételek árusítása.
Bármely ügyben forduljon bizalommal a címre:
IMMIGRANTS' SERVICE BUREAU
8 Barton Str. East. — HAMILTON, ONTARIO. — CANADA.

Magyar otthon és étkezde
Elsőrangú hazai konyha. — Tiszta szobák
187 Spadina Ave. — Queen St. -től 1/2 block.
TORONTO, ONT.

HA
RAYMOND és környékén, ahol CUKORRÉPA, DOHANY és mindenféle kerti vetemény megterem, akar földet venni,
CSALÁDJÁ, vagy ROKONA részére Bevándorlást Engedélyt akar beszerezni,
HAJÓJEGYET akar venni, vagy PÉNZT akar küldeni SZEMÉLYESEN, VAGY LEVELELEGG FORDULJON
NEMEDY GYULA RAYMOND, Alberta.
P. O. BOX: 289.
MAGYAR TELEPÍTŐ IRODAHOZ.

Fizessen elő a Kanadai Magyar Ujságra!

MINDEN
napon keressze meg SZAKÁCS GÁBOR Irodáját, ki a C.P.R. CO. képviselője és a CANADIAN PACIFIC EXPRESS pénzküldője.
ÜGYE
akár pénzt küld, akár rokonát akarja kihozni, a
LEGBIZTOSABBAN
lass elintézve. Ha általa vessz, vagy adja el farmját. Szakács Gábor Irodájának megbízható munkája által
SIKERÜL
Box 30. Telefon 23
KIPLING, Sask.

ELŐFIZETŐINKET KERJÜK, HOGY mindennemű címváltozástól előző el-
müket is
TUDATNI, SZÍVESKEDJENEK.

Minden olvasónk saját érdeke is, ha csak a lapunkban hirdető cégeknél eszközli bevásárlásait

1. Előnyök: 2.
A legtöbb eddigi érdeklődésben részesül, tehát előnyben van másokkal szemben.
Aki érdeklődik, ha MI-REANK HÍVATKOZIK!

MINDEN
napon keressze meg SZAKÁCS GÁBOR Irodáját, ki a C.P.R. CO. képviselője és a CANADIAN PACIFIC EXPRESS pénzküldője.
ÜGYE
akár pénzt küld, akár rokonát akarja kihozni, a
LEGBIZTOSABBAN
lass elintézve. Ha általa vessz, vagy adja el farmját. Szakács Gábor Irodájának megbízható munkája által
SIKERÜL
Box 30. Telefon 23
KIPLING, Sask.

HERCZEG FERENC: A HÉT SVÁB
ság elé, hogy zászlót kérjen. Másutt nem igen lehetett volna magyar trikolorát találni a városban. A zászlót megkapták, azután Graf Janival, mint zászlóvivővel az élükön a plébánia-templomhoz vonultak. Ez a felvonulás nagyon különbözött a tüntető menettől, melyet Graf ma a nagyplacon látott. A svábok fekete csoportja komor csendben, nehézkesen csoszogó, hosszú léptekkel ballagott a zászló után. Emekről szó sem lehetett; az ilyesmi nem méltó komoly polgáremberekhez. Sőt mikor már a templom elé értek, néhányan a forradalmárok közül úgy vélekedtek, hogy a dolgát mégis be kellene jelenteni a plébános urnak, nehogy utólag valami kellemetlenség legyen belőle. Egy pár perccel később az összegöngyölt zászló kibukkant a legfelsőbb toronyablakból. Azután forogni kezdett, kibomlott és vörös színelével ott lengedett a főbámszokó emberek feje fölött. Ugyanaz a szél mozgatta, amely a püspöki templom szerb zászlaját.
Az emberek úgy érezték, hogy most tenniük kellene valamit. Talán kiáltozni? Végül egyikük levette a kalapját. A többiek mind követték a példáját.
IV.
Néhány nap múlva már lejöhett Temesvárról Vukovics Sebő alispán, akit kevéssel ezelőtt megtettek kormánybiztosnak a szép Csernovics mellé, hogy a felelős minisztérium nevében megesküsse a nemzetőröket. Akkoriban minden a felelős minisztérium nevében történt, az elvezetés mindenkinek hízelt, mert mindenki úgy érezte, hogy neki is tartozik felelősséggel a minisztérium.

HERCZEG FERENC: A HÉT SVÁB
— A Macskakovács-kocsmába megyünk ... Parasztyülés lesz az udvaron. A svábaink tudni akarják, hogy mi lesz. A külsőváros teli van rémhírekkel. A szerbek már osztzkodnak a szőlőhegyen. Azt beszélik hogy szerviánusok lappanganak az erdőben. Éjjel megrohanják majd a németvárost és fölkoncolnak mindenkit.
Mikor Jani rátette kezét a Macskakovács kilincsére, azt hitte, hogy cimborái lóva akarják tenni a parasztyúléssel, mert odabenn mélyeséges csend volt. Mikor azonban belépett, az udvar zsufolva volt emberekkel. Némán ültek és álltak együtt, mintha halottas házban volnának. Többnyire idősebb emberek voltak, a bánási naptól kicserzett bőru, a nehéz munkától meg-hajlott vállu öregek. A fiatalok ilyenkor munkában vannak.
A parasztko társaságában ott látták a fehértemplomi Hal lert is, továbbá Helmut, Lutz hadnagyot és Hoffer Tónit. A hét sváb tehát együtt volt. Néhányan az urak közül a gazdák meghívására jöttek ide. Mert a sváb paraszt nem teszi mindig azt, amit az urak mondanak neki, de azért mindig tudni akarja, hogy mit mondanak az urak.
Holky doktor, a kitünő szónok, megtette önmagát a gyűlés elnökének. Hosszabb előadásba kezdett, amelyben a magyar szabadságmozgalom jelentőségét fejtegette. Az emberek némán és hidegen hallgatták. Aztán egyszerre félbeszakította egy érdes hang. Egy öreg paraszt állott föl szóláshoz.
— Ezeket a dolgokat mi már hallottuk. Amit még nem hallottunk, azt kár elmondani, mert ugysem értenők meg, hiszen mi nem vagyunk tanult urak, hanem szántóvető nép. Most arról van szó, hogy Szlavóniában gyülekeznek a rákok és nálunk

Kanadai Magyar Ujság

Entered as Second Class Matter, Post Office, Ottawa, Ont. Canada.

Published by the Canadian Hungarian News Co. Ltd.
200 1/2 Main Street, WINNIPEG, Manitoba, Canada. Telefon: 23747.

Szerkesztő: **BÁCSKAI P. BÉLA** Editor

Nyomdaigazgató: **NEMES GUSZTAV**

A kiadóhivatal vezetője: **KOVACS MIHALY**

Nagyobb hirdetések árait kívánatra azonnal küldi a kiadóhivatal.

Rates on advertisement contracts furnished on request.

Apróhirdetések előre fizetendők

Legkisebb hirdetés 50 cent. Három-
szori kifizetés \$1.25. Küldje be Money
Orderen vagy bilyegben a külső
hirdetésre.

FARMEREK ÉS VADFOGÓK ne dob-
ják el a marhabőröket, és vadállatok
bőrét. Mi bármikor kicserezzük tel-
jes garanciával. Küldje a bőrt a
következő címre: **NORTH STAR
TANNERS** 563 Talbot Ave. WINNI-
PEG, Man. 38-11

**FIGYELEM MAGYAR TESTVÉREK
RÉSZERE**, akik Keletre vagy Nyugat-
ra utaznak Winnipegben keresztil, ne
feledkezzenek meg felkeresni a szlo-
vák vendéglőt a C.P.R. Állomástól
két blockra. Beszélünk magyarul és
szlovákul. Kifőző hazai ételeket és
italokat szolgálunk fel. Szives párt-
fogást kér **S. PRIEDHORSKY** 180
Henry Ave. "TATRA CAFE" Winni-
peg, Man. 49-51

JAKAB MIHALY winniepi honfitár-
sunk tisztelettel értesíti ismerőseit és
barátait, hogy a Maple St. 24-ről a
23 Amy St. alá helyezte át lakását, a
Winnipeg Hydro-val szemben. Kéri
továbbra is barátai és ismerősei párt-
fogását. Szép tiszta szobák kiadók.
51

KERESEM BAUER Miklós és Dező
fialmat. Kérem őket, vagy a róluk tu-
dókat sziveskedjenek címeiket velem
közölni. **Joe BAUER P.O. OTTHON**
Sask. 50-2

37 EVES EVANGÉLIKUS fiatalember
\$1200 készpénzzel házasság céljából
megismerkedne idősebb farmer lány-
nyal vagy ösvegyvel, kinek saját va-
gyona van, csakis farmernők fénykép-
pel ellátott leveleit "OSZI RÓZSA" Je-
ligén a kiadóhivatal továbbítja.
48-50

EGY JÓZAN dietű 26 éves egyén há-
zasság céljából ismeretséget keres,
egy 16 évtől 21 éves leánnyal, vallás
nem határoz, csakis fényképes leve-
lekre válaszolok. "FEHÉR RÓZSA"
jellegre Stafford Block Room 7 Leth-
bridge, Alta. 50-2

OLCSÓ LAKÁS, nagy konyha, étke-
zés, ingyen villany, meleg fürdő
275 Alexander Ave. Telefon 29,078
50-2

KI TALÁLTA FEL A TÖLTÖTOLLAT?

A válasz a kérdésre minde-
nyütt ugyanaz: az amerikai Water-
man. A köztudatban nem is
szerepel az amerikai yankee
cseskkönyv és töltőtoll nélkül.
Pedig tévedés van a dologban;
a töltőtoll nem a repülőgép és
a rádió századának szülötte.
Eredete visszanyulik azokba az
időkbe, mikor a madarakon ki-
vül még csak a szellemek röp-
ködtek a fellegek között. Az
egyiptomi ásatások alkalmával
ugyanis nemrég egy sírba buk-
kantak, melynek korát legalább
négyezer esztendőre becsülik.

Benne pedig találtak egy író
szerszámot, mely joggal nevez-
hető minden töltőtollak ősenek.
A szerszám egy három inch
hosszu, ceruzavastagságu nád-
száldarab, mely egyik végén toll-
szerű csuccsal bír, másik végé-
re pedig rézből való tartó volt
erősítve. A felül betöltött tinta
anyag lyukacsos falon át szí-
várgott a "toll" hegyére. A toll-
tőtoll igazi feltalálója tehát Tut
Anch-Amon egyik kortársa volt
Waterman legfeljebb tökéletesi-
tette, illetőleg a modern techni-
kai lehetőségeknek megfelelően
újjaalakította, "modernizálta"
az ősrégi írókészséget.

Kiküldtük

A KANADAI MAGYAR UJSÁG KÉPES NAGY NAPJTÁRÁT mindazoknak
akik a naptár árát már beküldték. Ne késlekedjék Ön sem tovább, és
haladéktalanul rendelje meg lapunk gyönyörű kiállításban megjelent
Naptárát, mely az eddigieket MESSZE FELÜLMULÓ TARTALOMMAL
nagyobb terjedelemben — de ugyanazon árban kapható lapunk kiadó-
hivatalában. Ne mulassza tehát mielőbb beküldeni az 50 centes co-
mogálási és szállítási díjjal a Kanadai Magyar Ujság 1930 évre szóló
Képes Nagy Naptáráért, miután a beérkezett rendelések sorrendjében
küldjük ki a naptárakat.

Naptárunk tartalmát illetőleg elég ha megemlítjük, hogy nem-
csak cikkek, költemények, szébbnél-szebb regények és elbeszélések
váltakoznak benne, hanem az idén különös gondot fordítottunk arra
is, hogy a Kanadai Magyar Ujság 1930-as Képes Nagy Naptára szór-
koztató jelleg mellett HASZNOS ISMERETEKET is nyújtson lapunk
barátainak. Eleőrőben is a gazdák meg fogják találni benne a nap
és a hold járására vonatkozó adatokat, viszont a műkedvelők részére
gondosan kiválogatott NÉPIES SZINDARABOK mellett kacagató bo-
hózatokat is iktattunk ide! Naptárunk anyagába, majd pedig az ifjabb
KANADAI MAGYAR NEMZEDÉK HAZAFIAS SZELLEMBEN VALÓ
NEVELESE céljából áldozatoktól vissza nem riadva, megszereltük a
"Tízszáz Toldal" legszebb gyöngyeinek kiadását jogát, hogy ezáltal az
angol iskolába járó magyar fiatalok angol nyelvre mesterséges lefordí-
tott szamos magyar mesében gyönyörködhesek. Ezenkívül külön
gyermek számra írt elbeszélések, költemények, névnap felkészít-
tők, stb. tarkítják a naptár változatos tartalmát.

Nem hiányzik a Kanadai Magyar Ujság 1930-as Képes Nagy Nap-
tárának gazdag tartalmából a kanadai történelem kimagasló esemé-
nyeinek ismeretése sem, tovább megtalálható benne a MAGYAR TE-
LEPEK EZÉVI TÖRTÉNETE, sőt a kanadai és európai mértékrendszer,
valamint a különböző hőmérsékletjelzők összehasonlítása stb.

Ha tehát MEG KARACSONY ELŐTT MEG AKARJA KAPNI a
Kanadai Magyar Ujság 1930-as Képes Nagy Naptárát, ne késlekedjék
sook, hanem küldje be az 50 cent csomagálási és szállítási költséget az
első alkalommal (az Ohazába 75 cent.)

Mi is ajánljuk önnek, hogy

HASZNÁLJON NESTLÉ'S KANNÁS TEJET

mert ebben a tápszerben a
valódi óhazai minőség utol-
só cseppjét is élvezheti, a-
kárcsak otthon. — A Nestlé
Ápszergyár más gyártmányait
és a különösen elterjedt
VIKING MILK MAID táp-
szert ugyanabban a minőség-
ben és csomagolásban kap-
hatja itt is akár csak Magyar
országban.

A legmodernebbül felszerelt Nestlé gyár látja el a világot a legtöbb és
legjobb kannás tejtermékkel — követeljen tehát valódi óhazai minősé-
gű Nestlé árut — ne fogadjon el mást!

A KANADAI MAGYAR UJSÁG HIRDETŐI ÉS ÜGYNÖKEI
MEGBIZHATÓ CÉGEK, KIK KÉSZSÉGGEL TAMOGATJAK
LAPUNKAT, HA A MAGYARSÁG RÉSZÉRŐL IS TAMOGATAS-
BAN VAN RÉSZÜK — VASÁRLÁSÁNÁL NE FELEJTSE EL
MEGEMLITENI, HOGY A HIRDETÉST A KANADAI MAGYAR
UJSÁGBAN OLVASTA, EZZEL PÉNZT TAKARIT MEG!

French Line

Egyike a legrégibb és legmegbízhatóbb hajózárságoknak. Állandó
szállítási szolgálat Bordeaux, Franciaország és Halifax, Kanada között.

HOZASSA KI ROKONAIT ÉS HOZZATARTÓZÓIT

elsőrangú hajóikon. Kabinjaik tiszták, kényelmeseek, két és négy
ágyval berendezve, a lehető legkényelmesebb utazást biztosítják.

Előrangú ételek és italok vannak minden étkezéshez felszolgálva.

BUDAPESTI IRODANK minden felvilágosítást készséggel monar az
érdeklődőknek, és segít a szükséges eljárásokban.

Hajójegyjeink ára mérsékeltek.

NYUGATKANADAI ÜGYNÖKEINK készséggel állnak rendelkezésére
az engedélyek megszerzésében; forduljon bizalommal hozzájuk.

NYUGATKANADAI FŐIRODA CIME:

FRENCH LINE, 348 Main Str. WINNIPEG, Man
PHONE 88969. PHONE 80069.

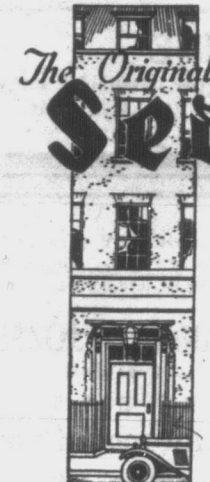
BUDAPESTI IRODANK CIME:

FRENCH LINE, BUDAPEST, VIII. Baross-tér 6.

A minőség által híressé tett számok

10

Az a sok kiváló államférfi, aki
mint angol miniszterelnök a
Downing Street 10 szám alatt la-
kott, ezt a számot átvitte a köz-
tudatba! — ez az egyszerűen
hangzó cím talán a világ leghíre-
sebb helyének megjelölése.

The Original Seagram

83 RYE
WHISKEY

Egy másik híres a Seagram "83",
a Rye whiskey királya.

Az állam pecsétje is igazolja,
hogy ez a legrégibb kanadai
mhsiskeyből lett palackozva

HERCZEG FERENC: A HÉT SVÁB

is mozgolódnak a szerbek. Az a kérdés, hogy mit tegyünk mi
német emberek? Erre feleljenek az urak, ha tudnak!

Igy szólt az öreg, azután társainak helyeslő fejbólonga-
tása közben megint leült a lócára.

Ekkor Graf Jani jelentkezett szólásra. Miközben elszán-
tan farkasszemet nézett egypár száz jéghideg, komor és bizal-
matlan szempárral, nagyjából elmondta azt, amit az öreg Hof-
fer szájából hallott.

Azon kezdte, amit nem lehet elégszer ismételni, hogy ez
a föld itt a mieánk. Apáink meghódították, nem a vérük, hanem
a verejtékük hullásával. Eddig a magyarok kormányoztak min-
ket, mert ez Magyarország. Most jönnek a szerbek. Azt kérde-
zitek, hogy mit tegyünk most már mi verseciek? Tehetünk két-
félét. Tehetjük, azt, hogy lehasalunk és megvárjuk míg a ziva-
tar elvonul a fejünk fölött. Egy kicsit meg fognak rugdosni, de
nagyobb bajunk talán nem esik. Becsület nem lesz, de a kenyér
megmarad. Ma a magyar az ur, holnap a szerb, holnapután ta-
lán az oláh. Nekünk mindegy, hiszen mi nem vagyunk nép,
csak afféle idecsődült csürhe...

Egy kövér ember ült szemben Graffal. Annak arca pap-
rikavörös volt, miközben két öklével indulatosan kezdte dön-
getni a mellkasát.

— Az már nem igaz! Mi becsületes németek vagyunk!

Graf fölkapta a szót.

— Ha németek vagyunk, akkor tegyük azt, amit a né-
met becsület kíván. Békében ott ültünk a magyarokkal egy asz-
talnál, hát álljunk melléjük a veszedelemben is. Német hűség-
gel, német bátorsággal.

HERCZEG FERENC: A HÉT SVÁB

Graf ismerte a maga embereit. Tudta, hogy többet mon-
dani veszedelmes volna; ezek előtt a legjobb ügyet is gyanussá
teszi az ékesszólás. Még csak ennyit mondott:

— Most elmegyünk néhányan a városházára és köve-
telni fogjuk, hogy szervezzék meg a nemzetőrséget.

Ekkor fölemelkedett egy szomorú arcú, sovány ember,
afféle istenes kis paraszt, aki a processziókat szokta vezetni és
énekli hangon kérdezte:

— Mért fogjunk fegyvert mi együgyű szántóvetők, mikor
itt vannak a császárs katonái sok lovakkal és ágyukkal?

Megint pár száz hideg és bizalmatlan szempár meredt Ja-
ni felé. Az emberek előrehajoltak és tölcéért csináltak a tenye-
rükből, hogy jobban hallják a választ.

— Megmondom, hogy mért, — válaszolt Jani. — 1785-
ben maga a császár volt itt Versecen, II. József császár, 80,000
katonával, sok lóval és sok ágyuval. De a császár elvonult a
török elől és átengedte a várost az ellenségnek. Hennemann Ja-
kab azonban, egy verseci sváb ember hetvenötödmagával meg-
védte a várost. Ezért most is azt mondom: amit az ember meg-
tehet maga, azt ne bizza rá másra, még a császárra se.

Ez az okoskodás egészen a svábok szája ize szerint való
volt.

Lutz hadnagynak is volt egy indítványa. A szerb püspö-
ki templomra, miként kiki a maga szemével is láthatta, piros-
kék-fehér zászlót tűztek ki. Jó volna, ha válaszképpen magyar
zászlót tűznének a katolikus templom tornyára. Nem kívívás-
képpen, hanem hogy lássa a városban lappangó csöcselék, hogy
a németek résen vannak.

Az egész sokaság fölkerelkedett és elvonult a szolgabíró-

Allatárak:

GŐBELY:		
Good (36)	9.25	9.50
Fair to good	8.00	8.00
Medium (közepes)	7.00	7.75
Common (alány)	6.00	6.50
VAGÓ NOVEND. MARHA:		
Good (36)	8.75	9.00
Fair to good	6.50	8.00
VAGÓ MARHA:		
Good (36)	6.50	6.75
Fair to good	5.75	6.50
Medium (közepes)	4.75	5.50
Canners and cutters	3.50	4.50
BIKA:		
Good (36)	5.00	5.75
Common (alány)	4.00	4.75
ÖKOR:		
Good (36)	6.00	6.50
Medium (közepes)	5.00	5.50
BORJÓ:		
Good (36)	12.00	12.00
Medium (közepes)	8.00	11.00
Common (alány)	4.00	7.00
DISZNO:		
Select bacon	9.75	9.75
Heavies	8.75	8.75
Extra heavies	8.75	8.75
Lights and feeders	7.00	9.40
Roughs	6.00	8.00
No. 1 (Koca)	8.75	8.75
No. 2 (Koca)	8.50	8.50
BARANY:		
Good (36)	8.00	10.50
Common (alány)	6.00	7.00
BIRKA:		
Good (36)	5.00	7.00
Common (alány)	2.00	2.00